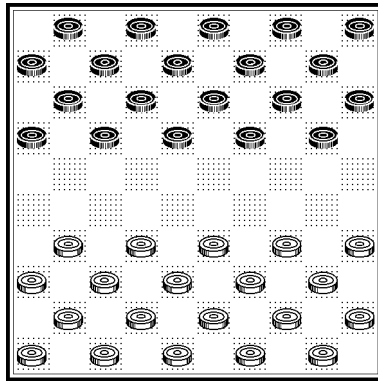


Openingstheorie van het Friese Damspel



Inhoud

Voorwoord

Namenregister

De openingen

Nawoord

Namenregister

Willem F. Bakker	(10-4, 10-5, 14-1, 17-1, 33-1)
Keimpe Bilkert	(10-1)
Jan L. de Boer	(8-1)
Steven de Boer	(8-1, 9-3, 11-1)
Jan Bootsma	(4-1, 5-1)
Jan Bruinsma	(1-7, 10-6)
Sjoerd Couperus	(10-3, 19-3)
Wytze Ennema	(37-1)
Petrus ter Feer	(30-1)
'foar de rún lâns'	(3-1)
Fokke Fokkema	(3-6)
Pieter Gerbranda	(13-1)
Augustinus v.d. Goot	(9-2)
Arjen W. de Haan	(3-2, 3-4, 3-7, 13-1)
Johannes D. Hokwerda	(3-1, 5-1, 9-1)
Johannes Hijma	(10-5)
Jorwerter theorie	(2-1, 2-2, 2-4)
Stef Keetman	(38-1)
Herre Kingma	(13-2)
Teake Kooistra	(2-1, 3-7, 4-6, 11-3, 11-4, 12-1)
Meinte Koopmans	(23-1)
Yde van der Kooy	(3-6)
Hendrik Koster	(9-2)
Siebe Lootsma	(3-3, 3-9)
Lusoris	(Voorwoord, 38-1)
Meike van der Meer	(10-2, 10-3, 10-5, Nawoord)
Lykele Miedema	(25-1)
Piet Palma	(3-2)
Cees Posthumus	(1-6, 1-8, 13-2)
Taco Reidsma	(22-1, 29-1, 34-1)
Jelle Schuurmans	(10-3)
Bert Stuiver	(7-9, Nawoord)
Germ Terpstra	(12-1, 19-1)
Klaas Tigchelaar	(3-4)
Sjoerd Tigchelaar	(3-1, 6-3, 13-2)
Jurjen D. Tolsma	(1-5, 4-1, 4-2, 6-1, 9-3, 13-1, 26-1)
Kees Tijssen	(Voorwoord)
Piet Tytsma	(3-3)
Feike Vogel	(3-6, 7-5)
Dirk H. de Vries	(Voorwoord, 7-5, 7-6, 9-2, 10-7, 10-8, 26-2)
Willem de Vries	(7-6)
Hiele Walinga	(Voorwoord, 1-2, 6-3, 9-2, 10-4, 11-6, 12-1)
Marten Walinga	(4-1, 10-4)
Tjerk Wybenga	(11-8)
RientsWymenga	(13-3)
Berend Zuidema	(4-2)

Voorwoord

Sinds mensenheugenis wordt in Friesland een variant van de damsport beoefend, die nu benoemd wordt als Fries dammen. Pas in de vorige eeuw heeft die naam haar intrede gedaan.

Een nu veel wijd verbreide variant, die wij dammen of Pools dammen noemen, werd in de eerste decennia van de twintigste eeuw in Friesland geïntroduceerd. Toen kwam er de behoefte om deze twee vormen te onderscheiden. Gewoonweg 'oer alles' en 'oer hoeks', doelend op de slagmogelijkheden, werd door velen gebruikt.

Het is echter 'Fries dammen' en kortweg 'dammen' of soms 'Hollands dammen' geworden.

Van het Fries dammen is weinig studie gemaakt die een schriftelijke neerslag heeft gevonden. Veel beoefenaars verdiepen zich terdege in dit spel, met name de openingstheorie.

De verworven kennis reikt echter zelden verder dan de eigen kring. Daarbij moet gedacht worden aan damvrienden, clubgenoten en tegenstanders.

In het laatste kwart van de vorige eeuw lijkt hierin een zekere kentering te bespeuren.

Zo zijn in het orgaan van de Dambond Fries Spel door een aantal dammers diverse openingen behandeld.

Verder heeft Kees Tijssen destijds in de tweewekelijkse rubriek in de provinciale dagbladen ook veel over de openingstheorie geschreven.

Dan kan een ieder sinds een aantal jaren alle gespeelde partijen uit de Kampioensklasse, de Hoofdklasse AA en de Reserve Hoofdklasse AA in boekvorm of op diskette bestuderen.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven dat Hiele Walinga middels twee boekwerken, één over het eindspel en één over slagzetten in de opening van het spel, een belangrijke stimulans heeft gegeven aan de ontwikkeling van het Fries dammen.

Dit alles heeft geresulteerd in een hoger spelpeil.

Toch is het zo dat veel dammers, ook de beteren, vaak moeite hebben met de opening van het spel. Of men durft zich slechts sporadisch van de voor hen bekende paden te begeven. Dit boekwerk probeert hierbij een hulpmiddel te zijn.

Ik heb getracht om zoveel mogelijk kennis omtrent de openingstheorie te verzamelen, te ordenen en waar mogelijk te analyseren. Bij dat laatste is de computer, in de vorm van het damprogramma Lusoris, af en toe van dienst geweest.

Bovendien zijn een aantal openingen, voortzettingen en varianten van een naam voorzien.

De naamgeving was soms al bekend, maar in een aantal gevallen ook niet. De dammer die de betreffende zet heeft geïntroduceerd, ziet aldus zijn naam vereeuwigd.

Hierbij ben ik veel dank verschuldigd aan Hiele Walinga, die een rijk archief heeft aangelegd met allerlei zaken het Fries Spel betreffende, waaronder een groot aantal historische partijen.

Ook wil ik dank zeggen aan Dirk H. de Vries voor zijn correctiewerk en vele nuttige wenken.

Bijna veertig openingen heb ik onderscheiden. Niet alle komen even uitvoerig aan de orde, omdat ze naar mijn mening niet goed speelbaar zijn of weinig juiste voortzettingen en varianten kennen. Vaak heb ik een oordeel gegeven over standen en mogelijke alternatieven.

Het is aan de lezer te bepalen of dit oordeel altijd juist is.

Ik hoop dat deze ordening van de openingstheorie een stimulans mag zijn voor de bestaande en toekomstige dammer Fries Spel in en buiten Friesland.

Dat lêste is ek de ienige reden om net de Fryske taal te brûken.

Folkert Groenveld

De openingen

In het damspel spreken we van opening, voortzetting en variant. Tezamen vormen zij de openingstheorie. Dit geheel kan beschouwd worden als een boom met een steeds verfijnder stelsel van vertakkingen.

Een opening wordt gekenmerkt door één zet of een reeks van zetten, die vast ligt.

Zij vormen dus als het ware de eerste vertakkingen aan de damboom.

Wanneer er door één van beide kleuren gekozen kan worden tussen twee of meer alternatieven, spreken we van voortzettingen. In een afzonderlijke openingstak zijn dit dus de eerstvolgende vertakkingen.

Een variant is weer een verdere vertakking in een bepaalde voortzetting.

Ontstaan binnen varianten ook weer vertakkingen, en is er nog steeds sprake van openingstheorie, dan duiden we die ook aan als varianten.

De volgende openingen heb ik onderscheiden:

- | | |
|--|---|
| 1. De lange hoek opening
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 16-21
5.26x17 12x41
6.46x37 | 6. De Tolsma opening II
1.35-30 |
| 2. De Bildtse opening
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 19-24
5.34x14 10x19 | 7. 1.32-27 19-24
2.31-26 20-25 |
| 3. De rún opening
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.47-41 | 8. 1.32-27 19-24
2.27-22 |
| 4. De Tolsma opening I
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 12-17 | 9. 1.32-27 19-24
2.31-26 24-29 |
| 5. De Bootsma opening
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.35-30 | 10. 1.32-27 20-25
2.27-22 |
| | 11. 1.31-26 19-24 |
| | 12. De Terpstra opening I
1.32-27 20-24 |
| | 13. De Gerbranda opening
1.31-26 20-25
2.34-30 25x34
3.40x29 |
| | 14. De Bakker opening I
1.31-26 20-25
2.34-30 25x34
3.44x24 |
| | 15. 1.32-27 17-21 |
| | 16. 1.32-27 18-22 |

17. 1.31-26 17-21
18. 1.32-27 19-23
19. De Terpstra opening II
1.31-26 20-24
20. 1.31-27
21. 1.33-28
22. De Reidsma opening I
1.32-27 18-23
23. De Koopmans opening
1.32-27 19-24
2.33-28 20-25
24. 1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.33-28
25. 1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.42-37
26. 1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.46-41
27. 1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.34-30
28. 1.34-30 20-25
2.33-28
29. De Reidsma opening II
1.34-30 20-25
2.39-34
30. De ter Feer opening
1.34-30 17-21
2.30-24
31. 1.34-30 17-21
2.31-26 20-25
3.26x17
32. 1.34-30 17-21
2.30-25 21-26
33. De Bakker opening II
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.34-30 25x34
34. De Reidsma opening III
1.31-26 18-23
35. 1.31-26 20-25
2.37-31 17-21
36. 1.31-26 20-25
2.37-31 19-24
3.34-30 25x34
37. De Ennema opening
1.34-29
38. De Lusoris opening
1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.33-28

Opening 1: De lange hoek opening.

- 1. 31-26 20-25
- 2. 37-31 14-20
- 3. 32-27 17x37
- 4. 41x32 16-21 Zwart slaat nu de lange hoek van wit eruit, karakteristiek voor deze opening.
- 5. 26x17 12x41
- 6. 46x37

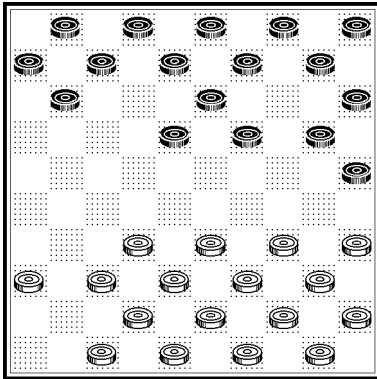


diagram 1

Nu heeft zwart de keus uit twee zetten 6.7-12(1) of 11-16(2).
Kiest zwart voor 6.7-12(1), dan kan wit vervolgen met
7.33-28(1-a), 37-31(1-b), 36-31(1-c) of 34-30(1-d).
We zullen ze alle vier bekijken.

Na 7.33-28(1-a) is de stand als volgt

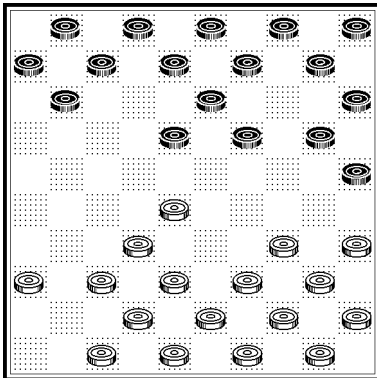


diagram 2

Niet goed zijn
7. 18-22 en 7. 11-17
8.28x17 12x21 8.28-23 13x31
9.36-31 21x41 9.36x7 2x11
10.37x46 en wit staat 10.34-30 etc. en wit komt op voorsprong.
 uitstekend.

Na

7. 19-24
8.34x14 10x19 (of 4x24)
9.28-22 18x27
10.32x21 11x31
11.37x26 komt wit heel mooi uit de opening.

Zwart zal dus kiezen voor 7.11-16.

8.34-30 25x34
9.39x30 20-25? dus 9. 18-22
10.28-23 13x31 10.28x17 12x21
11.37x26 25x34 11.30-24 19x30 of 11.36-31 21x41
12.44x22 etc. 12.35x24 20x29 12.37x46 19-24
13.32-28 29x27 13.30x19 13x24
14.37x26 met evenwicht in beide varianten.

Verrassend is echter dat wit na 9.2-7, een zet van Hiele Walinga, bijna altijd op achterstand komt. Zo heeft wit na bijvoorbeeld

10.44-39 7-11
11.39-33 11-17 geen goede zet meer.
Slechts 11.50-44 lijkt te kunnen.

Wit is dus verplicht om op de negende zet overdwars te slaan 9.33x35.

Voor zwart vallen nu te overwegen 9.20-25(1), 19-24(2) en 18-23(3).

De stand na 9. 20-25(1)

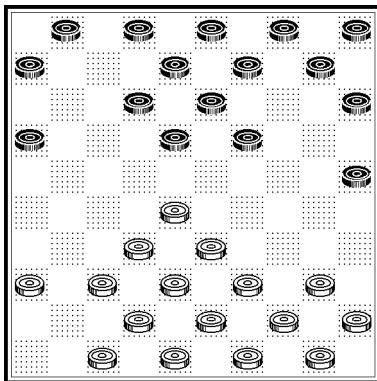


diagram 3

Wit kan vervolgen met 10.40-34, met als bedoeling overdwars af te ruilen.

Zwart antwoordt met

10. 18-22(1-1)
11.28x17 12x21
12.36-31 21x41
13.37x46 en later kan wit alsnog overdwars afruilen, met een goede stand als gevolg

Daarom lijkt voor zwart beter

10. 19-24(1-2)
11.34x14 9x20 met als mogelijk vervolg
12.36-31 18-23 (beter is 12.1-7, dreigt 18-22, waarna wit moet spelen 13.31-27)
13.28x19 13x24
14.33-29 24x33
15.32x34 met een gelijkwaardige stand

Zwart kan ook kiezen voor 9.19-24(2)

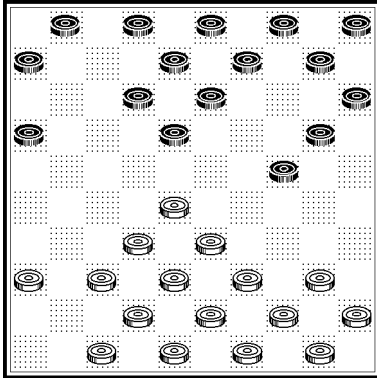


diagram 4

Een mogelijk vervolg is

10.40-34 9-14 (voor 20-25 zie hierboven)

11.34-29 24-30

12.45-40 1-7

13.40-34 20-25

Tenslotte is ook nog mogelijk 9.18-23(3)

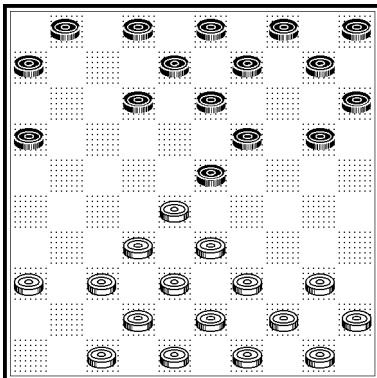


diagram 5

Met als mogelijke voortzetting

10.40-34 12-18

11.35-30 20x40

12.44x35 18-22

13.32x14 23x41

14.14x23 met voordeel voor zwart

dus 11.39-34 20-25

12.37-31 25-30

13.35x22 18x40 maar zwart staat weer beter

of 11.36-31 18-22

12.32x25 23x21 en ook nu staat zwart beter

Na 11.37-31 20-25 (met als bedoeling 25-30 etc.)

12.35-30 25x34

13.33x35 lijkt er voor wit goed tegenspel mogelijk.

De tweede voortzetting van wit op de zevende zet is 7.37-31(1-b).

Meestal vervolgt zwart nu met 7.11-16

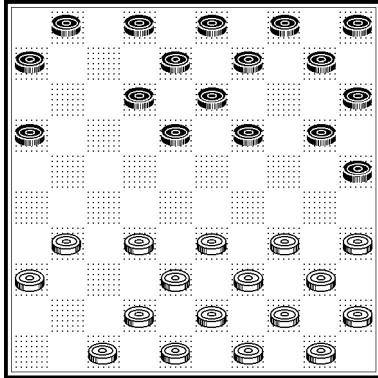


diagram 6

Niet goed is

8.32-27, want er volgt

8. 25-30

9.34x23 18x29

10.39x19 9x29

11.33x24 13-19

12.24x11 6x46

Een mogelijk vervolg is 8.31-26 16-21

9.21x17 18x16

10.36-31 12-17

11.42-37 17-21

12.31x11 16x7

13.37-31 7-11

14.47-41 11-16

15.41-36

Het is echter de vraag of wit genoeg materiaal in zijn lange hoek heeft.

Ook kan

8.47-41 1-7 11.35-30 25x34

9.41-37 19-24 12.39x10 5x14

10.34x14 10x19

Nog een mogelijkheid is 8.42-37, met als antwoord van zwart 1-7 of 2-7.

8. 1-7 of 8. 2-7

16-21 9.32-27 18-22

10.26x17 18x16 10.27x18 8x28 (19x17 vereenvoudigt)

11.37-31 12-17 11.33x11 1x32

12.32-28 12.38x27 16-21

13.27x16 6x46

14.47-42 (er dreigt 42-37 en 24-30)

14. 19-24 (wat anders?)

15.34x12 25-30

16.35x24 20x29

17.39x19 46x11

18.42-38 11-7 (de enige veilige plek)

19.38-32 7-23 (verplicht)

20.43-38 23x39

21.40x38 en wit lijkt door te kunnen stoten naar een dam op zwarts open rechterflank!

In plaats van

7.11-16, kan zwart ook kiezen voor 7.19-24

8.34x14 10x19 (anders ruilt wit overdwars af)

9.40-34 of

9.35-30 25x34

10.39x10 5x14

11.44-39 met in beide gevallen een evenwichtige stand.

De derde voortzetting is 7.36-31(1-c), een zet van J.D.Tolsma.

Zwart kan antwoorden met 11-16, maar beter is om te kiezen voor 19-24.

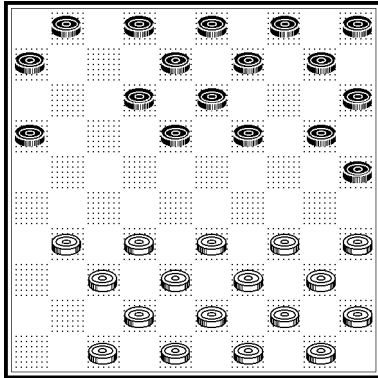


diagram 7

Wit speelt nu 8.31-27, waarop 16-21 het beste antwoord is.

8. 16-21

9.27x16 6x26

10.32-28 19-24 (12-17 en 2-7 zijn niet goed, om 28-23 etc.

En ook 20-24 etc. is niet goed, want later kan wit middels 35-30 voorkomen.)

11.34x14 4x24 (dreigt 25-30) Beter voor zwart is 11.10x19, want de dreiging

12.28-22 12x41

12.25-30 is voor wit niet goed te pareren.

13.47x16 (dreigt 33-29)

13. 10-14

Theorie van J.D.Tolsma is

14.40-34 2-7

13. 24-30

15.45-40 25x45

14.35x24 25x23

16.33-29 24x35

15.16-11 1x21

17.42-37 45x34

16.33-29 23x34

18.44x11 1x21

17.44x24 20x29

19.16x27 wit beter

18.39x26 en wit wint

Wit kan in deze variant beter kiezen voor 10.34-30 25x34 11.39x30, waarna zwart kan vervolgen met 11.1-7 of 20-25 en er dan na 12.44-39 een evenwichtige stand ontstaat.

Kiest zwart niet 8.16-21, dan zal de partij min of meer tot evenwicht komen.

Bijvoorbeeld:

8. 19-24

8. 2-7

8. 1-7

8. 12-17

9.34x14 10x19

9.34-30 25x34

9.27x16 6x26

9.27x7 1x12

10.35-30 25x34

10.39x30 12-17

10.32x21

10.34-30 25x34

11.39x10 5x14

11.30-25 10-14

11.39x30

12.33-29 19x39

12.33-29 of

13.43x34 12-17

10. 20-25

14.27x7 2x11

11.44-39

Na 10.32-28 1-7 speelt wit

11.28-23 19x28

of 11. 18x29

12.33x22 12x41

12.34x14 10x19 (of 4x24) en wit staat goed

13.47x16

waarbij zwart op moet passen voor 34-30, 44x24 etc.

10. 1-6

11.37-31 2-7? (28-23 en later 34-30 etc.)

11. 9-14? (28-22 en later 34-30 etc.)

11. 12-17? (34-30 etc.)

11. 18-22

12.28x17 12x21

13.34-30 25x34

14.40x29 21-27

beter voor zwart is 14. 26-31

15.32x21 26x17

15.29-23 19x37

16.29-23 19x28

16.38x16 6x26

17.33x11 6x17

18.38-32

Wit kan ook kiezen voor 8.47-41. Deze zet is voor het eerst gespeeld door C. Posthumus van Wolsum.

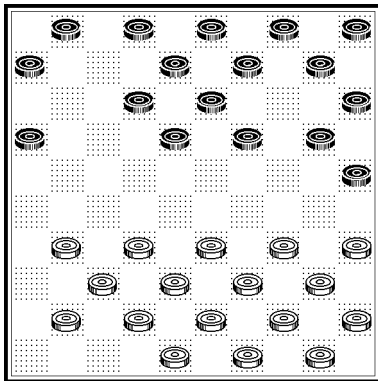


diagram 8

Zwart kan nu kiezen uit 8.1-7(1), 2-7(2) of 19-24(3).

8. 1-7(1)

9.41-36 19-24

10.34x14 10x19

11.40-34 5-10

12.33-29 18-23 (10-14 kan niet om 45-40,29-23 etc.)

13.29x18 19x17

8. 2-7(2)

9.41-36 7-11 en wit kan vereenvoudigen middels

10.34-30 25x34

11.44x24 19x30 (zwart zal echter kiezen voor 11.20x29 etc.)

12.35x24 20x29

13.39x17 12x41

14.36x47 en wit staat goed.

- 8. 19-24(3)
- 9.34x14 10x19
- 10.40-34 4-10
- 11.44-40 19-24
- 12.34x14 10x19

Nu kan wit niet 40-34 spelen om 19-24, 5-10,18-23 etc.

Tenslotte is nog mogelijk voor wit 7.34-30 (1-d)

Dit is de Jan Bruinsma-variant, die is genoemd naar de beroemde kampioen uit Witmarsum en al in de negentiende eeuw gespeeld werd.

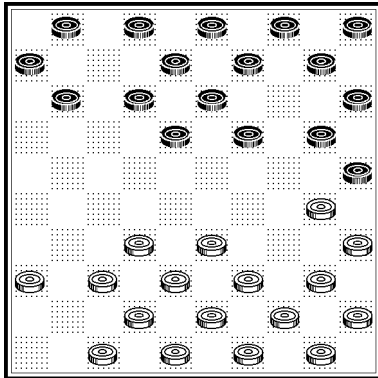


diagram 9

- 7. 25x34
- 8.44x24 20x29
- 9.33x24 19x30
- 10.35x24

- of 8.39x30 20-25
- 9.44-39 25x34
- 10.39x30 11-16
- of 12-17

Hierbij moet opgemerkt worden dat zwart in deze variant gunstig kan afruilen als eerder gespeeld is 6.11-16 en niet 7-12. Zwart kan namelijk spelen 10.10-14 en dan kan wit de afruil overdwars middels 11.18-22 niet voorkomen

Terug naar het begin van de theorie van de 'lange-hoek opening'. In plaats van 6.7-12(1), kan zwart ook spelen 11-16(2).

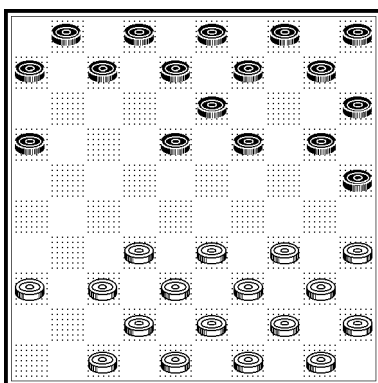


diagram 10

Voor wit is te overwegen 7.33-28(2-a), 37-31(2-b), 36-31(2-c), 47-41(2-d) of 34-30(2-e).

7.33-28(2-a) 7-11? dus 7.7-12 zie variant 1-a
8.34-30 25x34
9.44x24 20x27
10.37x17 11x22
11.32x12 8x17

7.37-31(2-b) 7-12 zie variant 1-b

7.36-31(2-c) 7-12 zie variant 1-c
of
7. 7-11

Wit kan nu kiezen voor

8.47-41 2-7

9.41-36 11-17

10.31-26 7-11 of 10.33-29? 10-14 en altijd schijfverlies voor wit

11.33-29 10-14 10.34-30 25x34

niet goed is 11.39x30 7-11

12.29-23 13x31 12.30-25? 19-23

13.36x7 11x2 13.25x21 16x47

14.37-31 etc. 14.33x2 18-22

15.48x46 22-27

of 16.2x16 6x28

8.31-27 2-7

9.33-28 (dreigt 27-21)

9. 18-22 (7-12 kan niet om 28-23 en 34-30)

10.32x23 20-24

11.34x14 15x31

12.37x26 16x36

13.35x15 5x25 en de stand lijkt in evenwicht.

Ook is nog mogelijk 13.32x12 8x17

8.34-30 25x34 nu is 14. 34-30 niet goed, wegens

9.39x30 2-7 14. 17-21

10.30-25 10-14 15.30x10 21x41

11.33-29 19x39 16.47x36 5x14

12.43x34 18-22 17.25x5 16-21 etc.

7.47-41(2-d) 7-12

8.36-31 de Posthumus-zet zie variant 1-c

of 7. 7-11 zie variant 2-c

7.34-30(2-e) 25x34

8.39x30 20-25 of 8.44x24 20x29

9.36-31 25x34 9.33x24 19x30

10.40x29 19x28 10.35x24 zie variant 1-d

11.32x14 9x20

met evenwicht

Opening 2: De Bildtse opening.

- 1.31-26 20-25
- 2.37-31 14-20
- 3.32-27 17x37
- 4.41x32 19-24
- 5.34x14 10x19

Deze opening is al heel oud en werd veel gespeeld in de Bildhoek.

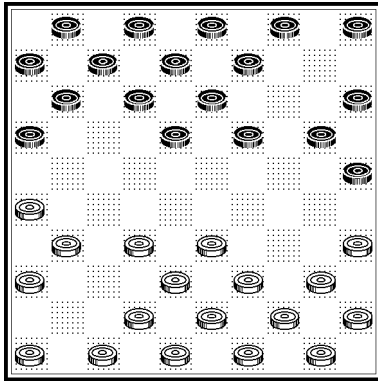


diagram 11

Wit heeft nu de keus uit een drietal voortzettingen: 6.35-30(1), 47-41(2) of 40-34(3).

6.35-30(1) 25x34

7.39x10 5x14

8.31-27 11-17

9.27.21 16x27

10.26x28 17-22 (14-20 kan niet om 32-27 etc.)

11.28x17 18x16

en de stand is in evenwicht

of 8.44-39 11-17

9.47-41 7-11

10.32-27 17x37

11.41x32 12-17

(Na 11. 11-17 komt 12.33-28, met
onder meer de dreiging 28-23 en dam op 5.
Of middels 32-27 en 28-22 zet wit de
'rún wer op stâl'.)

6.47-41(2) 20-24

7.31.27 24-30

8.35x24 25x23

6.40-34(3) 11-17

7.47-41 4-10

8.32-27 17x37

9.41x32 19-24 zwart blijft nastrijken

10.34x14 10x19

11.39-34 12-17

12.44-39 7-12

13.50-44 1-7

14.44-40 7-11 nog steeds is de stand symmetrisch!

15.33-29 Deze zet is kenmerkend voor de zogenaamde 'Jorwerter theorie'. Zo genoemd, omdat veel spelers van damclub 'O.K.K.' uit Jorwert dit speelden. Teake Kooistra heeft deze Jorwerter theorie echter ontzenuwd zoals we in het vervolg zullen zien.

ook is mogelijk 12.44-40 7-11

13.50-44 1-7? (34-30, 44x24, 28-23 etc.)

Na 13.33-28 is 19-23 niet goed, want er zal volgen

14.28x19	13x33
15.33x23	18x29
16.32-28	29x27
17.31x4	

Na 15.33-29, de kenmerkende zet van de 'Jorwerter theorie' is de stand als volgt.

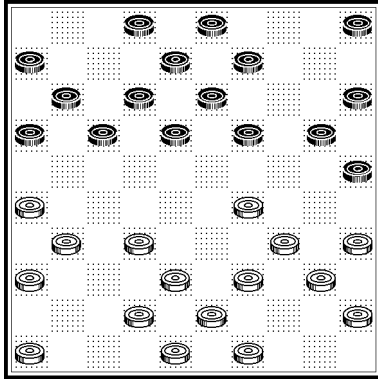


diagram 12

Nu heeft zwart de keus uit 15.20-24(1), 2-7(2), 19-24(3), 17-21(4), 5-10(5), 18-22(6)

15. 20-24(1)
 16.34x23 13x24 of 16. 13x42
 17.32-27 17x37 17.29-24 25x23
 18.38-32 17x28 18.40-34 44x24
 19.26-21 16x27 19.32-28 23x32
 20.31x4 en wit wint 20.42x4 24-29
 21.4-22 12x32 (of 17x28)
 22.38x9 3x14 en wit staat op voorsprong

15. 2-7(2)	15. 19-24(3)	
16.29-23 13x24	16.34x14 20-24	
17.32-27 17x39	17.14x34 17-21	of 17.29x20 15x4
18.43x23 18x29	18.26x19 13x24	18.35x15 5x25 22.38-32 37x28
19.26-21 16x27	met evenwicht	19.40-35 25-30 23.26-21 16x27
20.31x2 11-16		20.35x24 18-23 24.31x33
21.2x11 16x7 en wit staat één schijf voor		21.24x22 17x37 ook evenwicht

15. 17-21(4)	15. 5-10(5)
16.26x17 12x41	16.29-23 13x24
17.36x47 18-23	17.32-27 17x39
18.29x18 8x37	18.43x5 16-21
19.38x6 2-8 wit staat duidelijk beter	19.5x7 12x1 en wit lijkt iets beter te staan

Het is dus na vijf van de zes mogelijkheden zo dat zwart alleen middels 15.19-24(3) kan vereenvoudigen tot een evenwichtige stand.

Maar hoe zit het als zwart doorgaat met nastrijken en 15.18-22(6) speelt?

Wit heeft nu vier mogelijke voortzettingen: 35-30(6-1), 38-33(6-2), 49-44(6-3), 46-41(6-4).

16.35-30(6-1)	22-27	16.38-33(6-2)	19-24
17.32x1	19-24	17.34x14	22-27
18.1x18	24x44 (na 1x23 komt 24x22)	18.32x1	5-10
19.49x40	17x19 en zwart wint	19.1x18	8x50 (na 1x23 wint 10x50)
		20.14x21	16x27
		21.31x22	25-30
		22.35x24	20x47 en zwart wint

16.49-44(6-3)	19-24		
17.34x14	22-27	21.46x48	16x27
18.32x1	5-10	22.26x28	25-30
19.1x18	8x50	23.35x24	20x47
20.14x21	50x47	en zwart wint	
		of bij variant 6-3	19.1x23 10x50
			20.31-27 50x47
			21.46x48 17x37
			22.42x31 25-30 etc. zwart wint

Er resteert nu nog één voortzetting voor wit, namelijk 16.46-41(6-4).

De stand is dan zo.

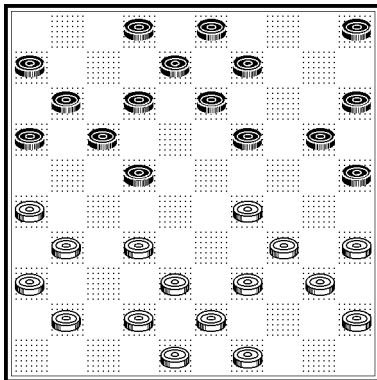


diagram 13

Zwart vervolgt zo

16.....	22-28		
17.29x18	8x46	of 17.38x27	19-24
18.34-30	25x34	18.34x12	8x50
19.39x8	3x12	en zwart wint	
20.26-21	46x39		
21.49x7	16x27		
22.7x16	6x26		

Zwart staat één achter, maar kan wellicht doorstoten naar dam.

Daarom is het voor zwart toch beter om te spelen

16.	19-23					
17.29x18	8x46					
18.34-30	25x34					
19.39x19	46x50			na 20.3-9	volgt 43-39 etc.	
20.26-21?	16x27	beter voor wit is	20.31-27	11-17	na 20.	16-21
21.31x22	50x17		21.27x7	2x11	21.27x7	2x11
22.43-39	17x41		22.49-44	50x37	22.38-33	50x17
23.36x47	met evenwicht		23.42x31	en wit staat voor!	23.42-37 etc.	wint wit

Maar ook nu komt wit goed door al dit slaggeweld.

Het kan nog anders en dan is er wel winnend voordeel voor zwart.

16.	19-24				
17.34x14	22-27				
18.32x1	5-10				
19.1x18	8x50	of	19.1x23	10x50	
20.14x21	50x46		20.39-34	6-11	
en zwart wint			21.26x6	17-22	
			22.6x28	50x1	en zwart wint

Aldus is de 'Jorwerter theorie' (de kenmerkende zet 15.33-29) verworpen.

Opening 3: De rún opening.

- 1.31-26 20-25
- 2.37-31 14-20
- 3.32-27 17x37
- 4.41x32 11-17
- 5.47-41

Dit is de karakteristieke zet van deze opening, de ‘rún’ (de schijf op veld 47) wordt opgeschoven.
 Er zijn voor wit andere mogelijkheden, zoals 5.42-37, 34-30, 46-41 of 33-28.
 Deze worden later behandeld.

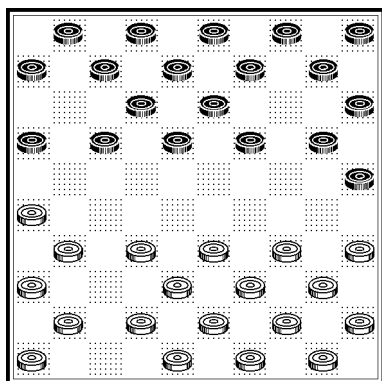


diagram 14

Is 5.10-14 mogelijk?

Zwart kan nu vervolgen met 5.7-11 of 19-24, die we later bekijken.

Wit speelt nu 6.41-37(1), ‘foar de rún lâns’, 6.32-27(2) of 6.42-37(3) (zie opening 25)

6.41-37(1) 1-7

7.31-27 17-21

8.26x17 11x31

het beste antwoord is

9.37x26 16-21

13. 19-23

13. 19-24?

10.26x17 18x16

14.28x19 20x18 of 14. 13x24

14.34x14 4x24

11.42-37 12-17

14. 9x29 15.34x14 10x19

15.28-23 24x22

12.37-31 7-12

15.33x24 20x29 16.40-34

16.35-30 25x32

13.32-28, de Hokwerda-zet

16.34x23 13x42

17.38x27

(na 31-27 en 28-22 de rún wer op stâl)

6.32-27(2) 17x37

of 16.39x19 13x24

7.41x32 11-17

17.34x14 15x13

(En wit kan middels 8.33-28

18.35x15 5x25

en later 32-27 de ‘rún wer op stâl sette’) met evenwicht dus 12-17, de Sjoerd Tigchelaar-variant

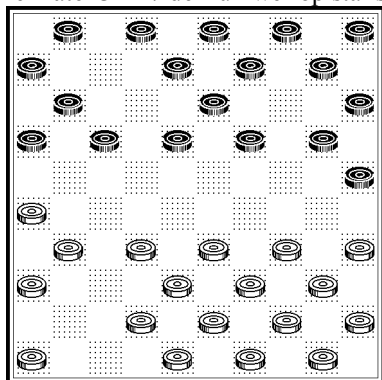


diagram 15

Wit heeft nu de volgende alternatieven: 8.32-28, 33-28, 33-29 of 34-30.

8.32-28 8-12

9.28x8 9x7

met goede mogelijkheden voor zwart

8.33-28 17-21 12.36-31 26x37

9.26x17 11x33 13.38x36 en wits lange hoek is niet zo sterk

10.43x23 20-24

11.34x14 10x26

8.33-29

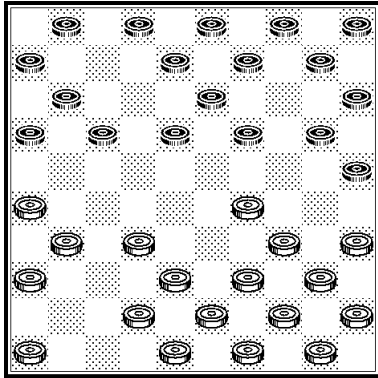


diagram 16

8. 2-7

9.32-27 17x37

10.29-23 18x29 (de beste)

11.34x12 11x13 (8x17 kan niet om 31-27)

12.35-30 25x34 of 12.38-32 37x28

13.39x30 37x39 13.35-30 25x34 (schijf 37 later slaan, middels 12.40-34 is fout:

14.40x38 20x40 14.40x27 12.9-14 13.44-40 16-21, de Palma-zet,

15.44x35 en beide keren evenwicht 14.31x2 20-24 15.42x31 24x44

16.50x39 3-9 17.2-7 1x12

Zwart kan ook kiezen voor

8. 10-14

ook is mogelijk een variant van Arjen W. de Haan

9.32-27 17x37

9.29-24 19x30

10.29-23 25x23 (verplicht)

10.35x24 25x23

11.34-29 23x34

11.32-27 17x37 14.40-35 37x39

12.39x10 37x39

12.34-29 23x34 15.43x34

13.49x29 19x39

13.39x17 16x18 En ook nu staat wit beter.

14.10x17 16x18

15.43x34

Met een zo het lijkt iets mindere

stand voor zwart wegens de positioneel zwakke schijf op veld 18.

8. 34-30 kan niet, want er volgt dan

8. 25x34

9.39x30 10-14 en later 17-21 etc. Ook 9.40x29 of 44x24 is voor wit niet goed.

Terug naar het begin van deze opening.
 Zwart kan in plaats van 5.7-11, ook kiezen voor 19-24.

5. 19-24
 6.34x14 10x19

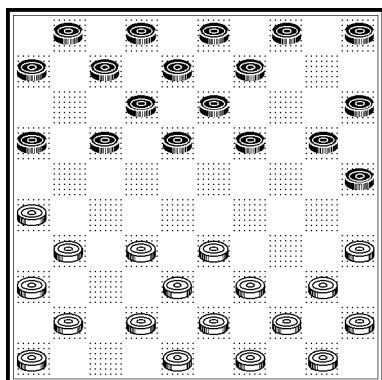


diagram 17

Wit kan nu kiezen uit 7.40-34, 32-27 of 35-30 (zie blz. 3-3).

7.40-34	7-11		
8.32-27	17x37		
9.41x32	11-17		
10.44-40	4-10		
11.33-28	19-23?	dus 11.	18-22 (na 11.1-7 of 19-24 zet wit
12.28x19	13x33	12.	de 'rún wer op stâl'middels 32-27 etc.)
13.43x23	18x29		een vereenvoudiging is
14.32-28	29x27		11. 17-21
15.31x4			12.31x11 6x17 of 12.26x17 12x41
	of		13.26x6 19-23 13.36x47 2-7
10.33-28	17-21		14.28x19 13x31 14.32-27 7-12
11.26x17	12x41		15.36x7 2x11 15.34-30 25x34
12.36x47	(1-7?, 28-22 en later 35-30)		16.6x19 20x18 16.35x33

Ook is mogelijk , in plaats van 8.32-27,

8.41-37	17-22	dit is de Lootsma-zet	Na 8.4-10 volgt de bekende Tytsma-zet
9.32-27	22-28	9.33-28? 22x33	9.26-21 16x47
10.27x29	16-21	10.43x14 4x24	10.32-27 17x26
11.26x17	12x32	11.34x14 20-24	11.36x7 2x11
12.42x22	18x27	12.14x34 16-21	12.34-30 25x32
13.29-23	19x28	13.26x19 9x40	13.42x4 5x3
14.33x31		14.50x30 25x21	14.35-30 47x35
			15.45x25

In deze voortzetting koos zwart voor 7.7-11. Het kan ook anders

7. 5-10		11.1-7? (32-27, 31-27,
8.44-40 10-14	of 8. 7-11	34-30 etc.)
9.50-44 20-24	9.32-27 17x372-7? (32-27,38-32 etc.)
10.34-30 25x34 (10.32-27? om 24-29)	10.41x32 11-17	...19-23? (32-28, 34-30 etc.)
11.40x20 15x24	11.50-44 10-14	of 11. 17-21
12.33-29 24x33	12.34-30 25x34	12.26x17 12x41
13.32x34 evenwicht	13.39x10 14x5	13.36x47
	Evenwicht	

Nog een derde mogelijkheid is
7. 4-10

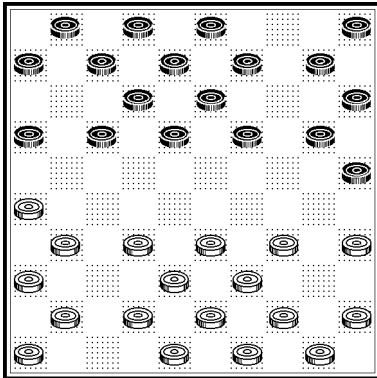


diagram 18

of
8.41-37 18-22 of 8.44-40 19-24 8. 7-11
9.40-40 19-24 9.34x14 10x19 9.32-27 17x37
10.34x14 10x19 10.40-34 18-22 10.41x32 11-17
11.33-28? 18-22 (wit rekt op 1-7)
12.39-33? 13-18 van Arjen W. deHaan
wit verliest na bijv. 49-44 en 50-44
12.50-44 is nu verplicht, een zet van Klaas Tigchelaar

Beter is het voor wit om te spelen

11.50-44 1-7
12.33-29 9-14? (31-27,34-30 etc.) en ook 19-24? (35-30, 32-28 etc.)
12. 7-11 (de beste)
13.38-33 2-7
14.42-28 17-21 etc.

De volgende theorie is van Arjen W. de Haan.

8.32-27 17x37 (Op de negende zet kan zwart ook spelen
9.41x32 12-17 9.19-24, zie blz.3-7)
10.33-29 9-14 10. 7-12? 10. 18-23
11.29x9 13x4 11.45-40 25x45 11.29x18 8x37
12.44-40 7-11 12.32-27 17x37 12.31-27
13.32-28 18-22 (28-22 keren) 13.29-23 13x35 wit beter
14.50-44 22x33 14.31-27 37x17 (de beste)
15.39x28 25-30 of 15. 2-7 15.42-37 45x34
16.34x25 20-24 16.28-22 17x28 16.44x4 35-40
17.25x23 17-21 17.38x18 8x28 17.50x30 20x40
18.26x17 11x13 18.34-30 25x34 18.39-34 40x29
19.40x27 20-25 19.37-31 of 32 is fout

In plaats van 10. 33-29 is ook mogelijk

10.44-10 7-12
11.50-44 1-7 of 11.33-28 18-22 (19-23 kan niet
12.50-44 22x33

De stand is dan zo

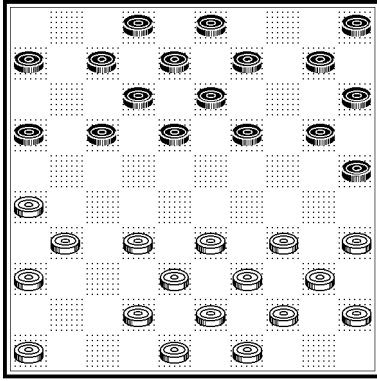


diagram 19

Om direct schijfverlies te ontlopen kan wit kiezen uit vier zetten:

12.34-30(1), 33-29(2), 32-28(3) en 33-28(4).

We zullen zien dat zwart veelal het beste spel krijgt, welke zet ook gekozen wordt.

12.34-30(1) 25x34	12.32-28(3) 19-24
13.39x30 10-14	13.34x14 10x19
14.30x10 15x24	14.39-34 (dreiging 25-30 etc.)
	14. 6-11
	15.26x6 20-24
12.33-29(2) 7-11	16.34x23 18x27
13.38-33 (Heeft wit andere zetten die kunnen?)	17.31x22 17x30
13. 19-24	18.35x24 25x23
14.34x14 10x19	19.6x17 12x21 (of 7x27)
15.40-34 (Zwart dreigt met 25-30 etc.)	en zwart staat twee schijven voor
15. 19-24	
16.34x14 13-19	
17.14x23 20-24	
18.29x20 18x40 (18x47 is minder goed)	
19.45x34 25x45	
20.46-41 (verplicht)	
20. 15x24	
21.34x14 9x20 en zwart komt op voorsprong	

12.33-28(4) 19-24

13.34x14 10x19

14.35-30 25x34

15.39x10 15x4

16.44-39 (Met als bedoeling middels 32-27 en 28-22 de 'rún wer op stâl te setten'.)

16. 18-22

17.39-33? 19-23 Wat dan wel voor wit?

18.28x19 9x29

19.33x24 22-28

20.38x9 3x34

21.40x29 17-21

22.31x13 8x39

23.43x34 (49x29 kan niet om 16-21)

23. 16-21
 24.26x17 7x47
 25.48-42 (Wit wil de dam meteen terug vangen.)
 25. 47x35 (niet 47x40)
 26.45x25 4-10
 27.49-44 10-15 en zwart komt op voorsprong!

In de voortzetting die net aan de orde is geweest, werd vanaf de vijfde zet als volgt gespeeld.

5.47-41 19-24
 6.34x14 10x19
 7.40-34 Wit kan echter ook kiezen voor
 7.32-27 17x37
 8.41x32 12-17 met de volgende stand

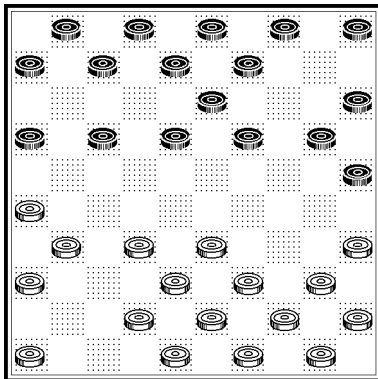


diagram 20

Nu heeft wit een aantal mogelijkheden, zoals

9.33-28, een zet van F.Fokkema
 9. 7-11 (na 7-12, zet wit 'de rún wer op stâl' middels 32-27 etc.)
 10.39-34 dit is de Feike Vogel-zet
 10. 16-21 Is de goede voortzetting, anders komt zwart op achterstand na 11.34-30.
 11.34-30 25x34 (verplicht, anders x41, x47, x34, x24, x27 en na 32x12 komt wit voor)
 12.35x33 21x41
 13.36x47 17-21 (13.11-16 is niet goed om 26-21 en later 32-27)
 14.26x17 18x16
 15.44-39 11.46-41 is niet goed, want er zal volgen
 11. 19-23 14.35x24 18-23
 12.28x19 13x24 15.24x22 17x46
 13.34x14 15x13 16.26x17 46x7
 10.40-34 dit is de Van der Kooy-variant
 10. 19-23 beter is 10. 16-21
 11.28x19 9x40 11.31-27 (verplicht)
 12.50x10 5x14 11. 17x37
 13.38-33 14-19 (dreiging 32-27 etc.) 12.42x31 21x41
 14.35-30 25x34 13.36x47 19-23 of 13. 11-16
 15.33x35 14.28x17 11x33 14.47-42 16x36 (14.44-40? later
 en zwart heeft een minder 15.34x32 15.46x26 1-7 18-22, 20-24
 lange hoek met evenwicht 16.28-22 18x27 14.39-33
 17.32x21 kan wel)
 (11.46-41 kan niet om 8-12, 15-20, 19-23 etc.)

Een variant die door Arjen W.de Haan gespeeld werd is

9.40-34 4-10

10.33-28 (verplicht)

10. 9-14 (verplicht)

11.29x9 13x4

12.44-40 7-11

13.32-28 18-22

14.50-44 22x33

15.39x28 17-21

16.26x17 11x33

17.34x32 met een evenwichtige stand

Op bladzijde 3-4 werd een variant genoemd, waarbij zwart in plaats van 9.17-21, kiest voor 9.19-24.
De stand is dan zo.

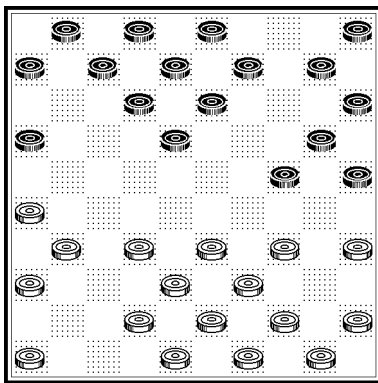


diagram 21

Het vervolg van deze variant is

10.34x14 10x19

11.39-34 12-17

12.44-39 7-12

13.50-44 1-7

14.44-40 18-22! Dit is een verrassende zet, waarmee de symmetrie verbroken wordt.

Teake Kooistra heeft de stand die nu op het bord is verschenen grondig geanalyseerd en kwam tot de volgende bevindingen.

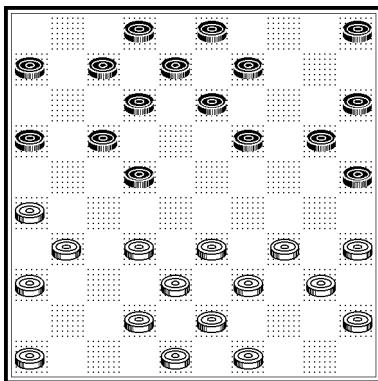


diagram 22

Wit heeft de keus uit acht voortzettingen: 15.33-29(1), 34-29(2), 34-30(3), 31-27(4), 49-44(5), 46-41(6), 35-30(7) en 32-28(8).

15.33-29(1)?	17-21	15.34-29(2)?	25-30	15.31-27(4)?	17x28
16.26x28	19-23	16.35x30	19x37	16.38x27	19-24
17.29x18	13x24	17.31-27	22x31	17.34x14	13-19
		18.36x47	16x36	18.14x23	25-30
		19.46x26	7-11	19.35x24	

20.47-41 11-16
21.41-36

15.34-30(3)	25x34	15.49-44(5)?	17-21	15.46-41(6)?	19-24
16.39x10	15x4	16.26x28	19-23	16.34x14	6-11
17.35-30?	19-24	17.28x19	9x47	17.26x6	22-28
18.30x19	9x29	18.46x48	20-24	18.38x16	13-18
19.33x24	22-28	19.34x14	13-19	19.6x19	9x27
20.38x9	3x34	20.14x23	16-21	20.31x22	12x32
21.40x29	17-21	21.31x13	8x30	21.42x22	15x13
22.31x13	8x39	22.35x24	25x23	22.35x24	13-18
23.43x34	16-21	23.33x13	3x33	23.23x13	8x50 met de volgende stand
24.26x17	7x47				

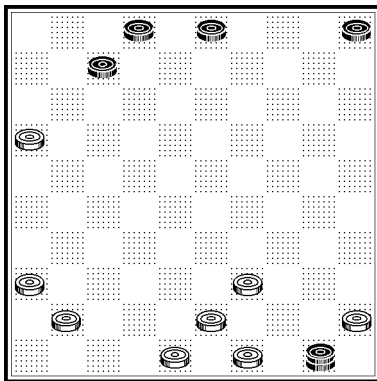


diagram 23

Wit heeft geen andere keus dan

24.39-34 50-6!
25.34-29 6x30
26.43-39 30x43
27.49x38 en zwart wint

15.35-30(7)? 17-21
16.26x28 19-23
17.30x10 15x4
18.28x19 13x35

De laatste mogelijkheid is 15.32-28, waarna de stand er als volgt uit ziet.

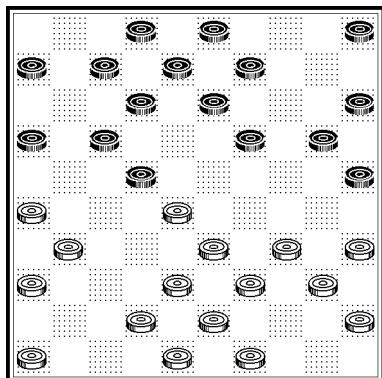


diagram 24

15.	19-23	15.	5-10?	15.	16-21		
16.28x19	13x44	16.33-29	22x33	16.13x11	7x16		
17.39x50	20-25	17.43x5	6-11	17.26-21	16x29	of	17.46-41 19-23
18.35x24	20x29	18.26x6	9-14	18.34x14	22-28		18.28x19 13x44
19.33x24	22-28	19.5x16	20-24	19.38x27	6-11		19.39x50 22-27
20.38x18	12x25	20.6x17	12x32	20.14x12	2x31		20.26x28 25-30
		21.16x20	25x14	21.36x27	25-30		21.35x24 20x27
				22.35x24	20x47		22.42-37 27x47
							23.48x46

Terug naar bladzijde 3-3.

Als zevende zet kan wit ook nog kiezen voor 7.35-30, met als vervolg

7. 25x34

8.39x10 5x14, waarna de stand er als volgt uitziet:

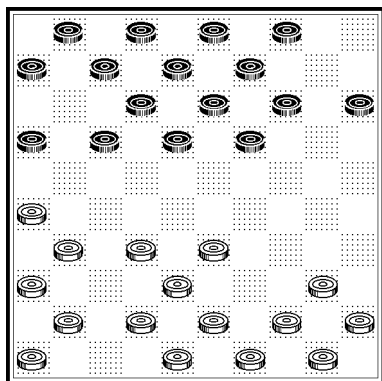


diagram 25

Een logisch vervolg is

9.44-39 7-11

10.41-37 17-22, de Lootsma-zet

11.33-28? 22x35

12.45x5 14-20

13.5x23 etc.

Opening 4: De Tolsma opening I.

1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 12-17

De laatste zet is kenmerkend voor deze opening die genoemd is naar Jurjen D.Tolsma, die in de jaren dertig furore maakte.

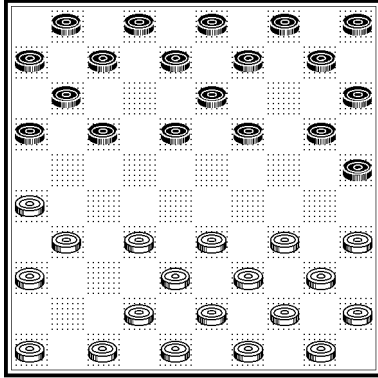


diagram 26

Wit kan nu voortzetten met 5.47-41(1), 32-28(2) of 46-41 (3).
5.34-30 is niet goed, want later volgt 10-14 en 17-21.

Na 5.33-28 17-21 6.26x27 11x33 7.43x23 20-24 8.34x14 10x26
9.36-31 26x37 10.38x36 is de 'theorie er uit'.

5.47-41(1) 10-14

6.32-27 17x37 (In het gat slaan door 6.34-30 etc. mag niet, omdat zwart antwoordt met
7.41x32 11-17, de Bootsma-variant 17-21, 11x22 etc. en één schijf voor komt.)

8.33-28 (34-30 etc. mag opnieuw niet)

8. 5-10(verplicht)

of 8.32-28 18-22 of 8.46-41 5-10

9.34-30 25x34

9.35-30 20-24 9.34-30 25x34

10.44x24 20x27

10.28-23 24x35 10.44x24 19x3 0

11.32x23 13x44

11.23x12 13x11 11.35x24 20x29

12.50x39 en zwart staat beter

en zwart staat beter 12.33x24 14x34

13.39x30 17-21

14.26x19 13x44

15.49x40 wit minder

In plaats van 7.11-17 kan zwart ook kiezen voor 18-22, een variant van Marten Walinga., met als mogelijk
vervolg

8.32x12 8x17

9.31-27 17x37

10.42x31 2-8

11.33-29 en wit lijkt minder te staan

Als vijfde zet kan zwart ook kiezen voor 5.7-12, met als mogelijk vervolg

6.32-27 17x37

7.41x32 12-17 (Na 7.11-17, kan wit middels 8.33-28 en later 32-27 en 28-22 de 'rún wer op stâl sette'.)

De zo ontstane stand is bij de 'lange-hoek-opening' al aan de orde geweest.

5.32-28(2) Dit is een zet van B. Zuidema van Minnertsga.

In 1936 speelde hij dit voor het eerst op een wedstrijd en versloeg zo niemand minder dan de toen ongenaakbare Jurjen Tolsma.

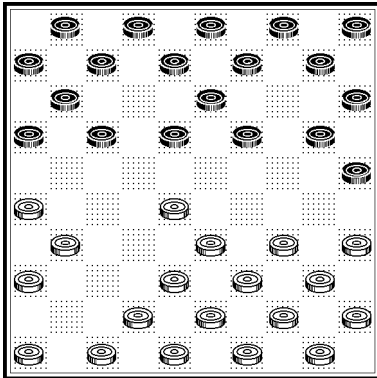


diagram 27

5. 18-23

6.33-29 23x32

7.31x33 8-12?

8.36-31 16x27

9.23-29 19x28

10.38x16 6x26

11.33-28 27x29

12.39x8 9x7 en wit staat één schijf voor

7. 10-14?

8.29-23 19x28

9.33x22 17x28

10.38x18 13x22

11.34-30 25x34 etc. en zwart heeft twee 'wylde houten'

7. 19-23

8.29x18 17x19

9.33-28 en veel zetten van zwart zijn niet goed.

Alleen 9.16-21,11-17,7-12 en 8-12 lijken te kunnen.

Maar na 9.11-17 komt 16-21 etc.. Na 7-12 en 8-12 krijgt wit middels 28-22 en 38x27 een positioneel ijzersterke stand.

9. 16-21?

10.26x17 11x33

11.43x12 8x17 en zwart staat achter.

7. 17-22 lijkt een vreemde zet, maar is wellicht toch de beste. Een mogelijk vervolg is:

8.29-23 22x24

9.34x23 16-21

10.26x17 11x24

11.36-31 met een evenwichtige stand

Andere mogelijkheden voor zwart zijn

5.10-14 kan niet om 28-23 etc.

5.19-23 kan niet om 6.28x19 13x24 (verplicht)

7.34x14 10x19 (verplicht)

8.35-30 25x32

9.42x24 20x29

10.39x19 9x29

11.38-32 en de zwarte schijf op veld 29 staat verkeerd.

5.18-22 kan evenmin, want na 6.33-29 22x24

7.34x21 16x27

8.26x28 staat wit één schijf voor.

5.7-12 leidt tot een iets mindere stand voor zwart middels 6.28-23 18x29 (of 19x28)
 7.34x14 10x19 (na 4x14,

8.35-30 25x32 35-30 etc.)

9.38x18 19x17

10.39-34

5.9-14 is wel goed, want na 6.28-23 18x29 (de beste)

7.34x23 19x28

8.38x9 4x13 is de stand in evenwicht

De laatste mogelijkheid die ik hier bespreek is 5.16-21.

Dit lijkt geen goede zet, maar is het wel degelijk. De stand is nu als volgt

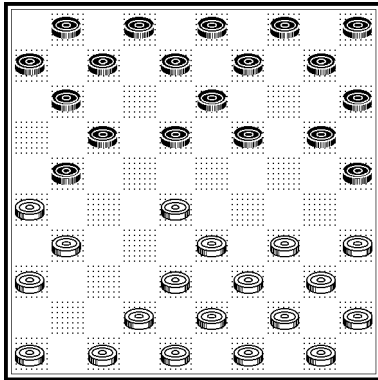


diagram 28

Het antwoord van wit is 6.46-41, waarna voor zwart de volgende zetten in aanmerking komen: 6.7-12(1), 10-14(2), 19-23(3) en 9-14(4).

6. 7-12(1)

6. 10-14(2)?

7.28-22 17x28 (verplicht) 7.28-23 18x29 of 7. 19x28

8.33x22 21x23 8.34x23 19x28 8.33x22 18x27

9.34-30 25x34 9.38x27 9.31x22

10.44x22 en wit staat beter

6. 19-23(3)

7.28x19 en zwart komt op achterstand

6. 9-14(4) is voor zwart de juiste voortzetting

7.33-29 19-24

8.38-33 18x38

of 8.28-22? 17x30

9.39x37 met als bedoeling een afruil via 31-27

9.26x19 14x23

9. 21-27

10.34x12 8x17

10.26x28 24-30

11.35x22 17x28

11.35x24 25x32

12.38x18 11-17

12.37x28 14-19

13.18x16 6x26

13.29x16 6x26 is de zwarte stand beduidend beter.

zwart staat voor

7. 4-9 is niet goed, want na

8.28-22 17x30

9.35x4 21-27

10.26x28 10-14

11.4x24 20x27

12.31x22 18x27 staat wit iets beter

7. 3-9 is voor zwart wel goed
 8.28-23 13x24 niet goed voor zwart is 8. 19x30
 9.35x24 25x23 9.35x24 25x23
 10.40x29 24x33 10.41-37 21x32
 11.43x3 2-8 11.42x24 20x29
 12.3x12 17x8 12.34x21 11x31
 13.26x17 7x27 13.36x27 en wit staat één schijf voor
 14.31x22 19-23
 15.22x24 14x32
 16.42x22 11-16 en de witte schijf op veld 22 is niet te houden.
 Na 6.9-14 is 33-29 dus niet goed

Wit kan 5. 16-21 ook beantwoorden met 6. 47-41

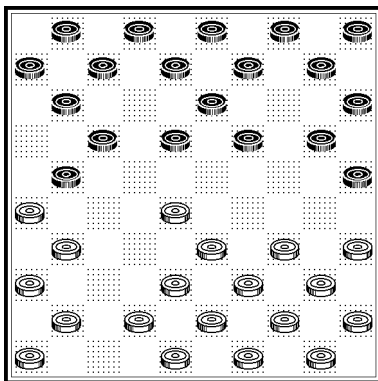


diagram 29

6. 19-23? 6. 18-23? 6. 17-22?
 7.28x19 13x24 7.35-30 23x32 7.26x17 7x29
 8.34x14 4x24? (35-30 etc.) 8.38x18 19x17 8.34x21
 10x19? (31-27etc.) 9.31-27 etc.

6. 7-12
 7.28-22 18x27? of 7. 21x23? dus 7. 17x28
 8.31x22 21x23 8.33-28 23x32 8.33x22 21x23 (verplicht)
 9.26-21 etc. 9.38x16 9.34-30 25x34
 10.44x22 12x32
 11.38x27 18-22
 12.27x18 19x17 en de stand is evenwichtig

6. 10-14
 7.28-22 18x29 (verplicht)
 8.33x24 19x30 (verplicht)
 9.35x24 20x29 of 9. 25x23
 10.39x10 5x14 en de stand is in evenwicht 10.34-29 23x34
 11.39x19 13x24 en wit staat iets beter

6. 9-14
 7.33-29 19-24? of 7. 19-23? of 7. 4-9?
 8.28-22 17x30 8.28x19 13x33 8.31-27 21x23
 9.26x19 etc. 9.43x12 etc. 9.34-30 etc.

De juiste zet voor zwart is

7. 3-9

8.28-22 19x30? dus

9.35x24 25x23

10.41-37 21x32

11.42x24 20x29

12.34x21 en wit staat voor

8. 13x24

9.34-30 25x34

10.40x29 24x33

11.43x3 2-8

12.3x12 17x8

13.26x17 7x27

14.31x22 19-23 etc. en de witte schijf op

veld 22 komt 'op 'e tocht te stean'.

Dus ook na 6.47-41 is later 33-29 niet goed.

We gaan nu naar het derde antwoord van wit op deze opening 5.46-41, waarna de stand als volgt is.

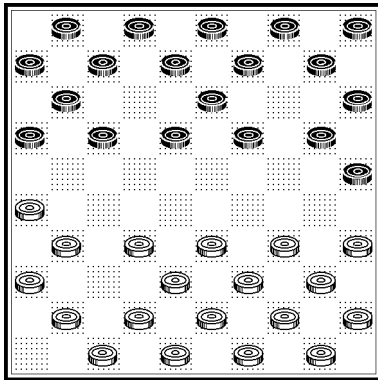


diagram 30

Zwart kan nu vervolgen met

5. 9-14

6.41-37 8-12

7.34-30 25x34

8.40x9 10x8

9.35-30 20x40

10.44x35 en de partij is in evenwicht

6.34-30? 25x34

7.40x9 14-19

8.9x29 20-24

9.29x20 10x30

10.35x24 18-23

11.24x22 17x46

12.47-41 46x35

13.45x25 15x35

15. 5-10

16.45x25 10-15

17.25x5 16-21

18.26x17 7x27

19.31x22 4-10

20.5x12 8x28

21.38x18 11-17

22.18x16 6x46

niet goed is 14.50-45 (wit wil weer gelijk komen)

Een andere mogelijkheid voor zwart is

5. 10-14

6.41-37 5-10

7.32-27 7-12!

8.27x7 11-17

9.7x27 6-11

10.26x17 12x21

11.33-28 waarna de volgende stand is ontstaan

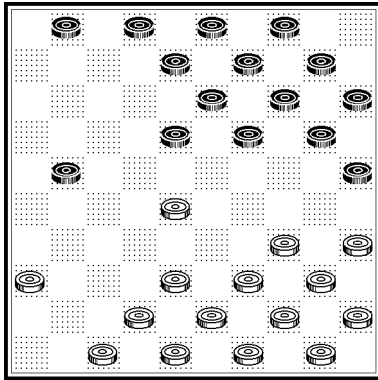


diagram 31

Taeke Kooistra heeft daarvan de volgende analyse gemaakt.

Zwart kan nu kiezen uit vier voortzettingen: 11.1-6(1), 1-7(2), 2-7(3) of 20-24(4).

11. 1-6(1)

12.42-37 2-7 kan niet om 28-23 en later 34-30

6-11 kan niet om 38-32

na 20-24 komt 38-32 etc. Dan moet zwart de dreiging 34-30 afwenden met 13-18 en is de stand van wit veel beter.

12. 21-26

13.36x16 6x26

14.37-31 26x37

15.38x36 18x38

16.39x37 en wit kan aanvallen op zwarts dubbele hoek

12. 25-30 niet goed is nu

13.34x5 10-15 16.36-31, want na 16.40-34 komt zwart altijd op achterstand

14.5x25 18-23 bijv. 16. 20-24 (of 19-24) 16. 41-46

15.25x22 21x41 17.34-29 24x42 17.34-29 46x30

18.48x46 18.35x15

16. 20-25

17.25x15 41-46

18-45-40 46x26 of 18. 46x19

19.34-29 26x30 19.38-32 16x38

20.40x18 13x22 20.39x37

21.15x13 8x19

Zwart kan ook kiezen voor 11.1-7(2), de stand is dan zo

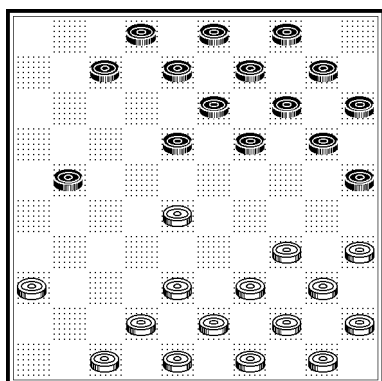


diagram 32

12.42-37 7-11 (zie bij de vorige variant)

7-12 kan niet om 38-32 etc.

20-24 wordt gevolgd door 38-32, met de dreiging 34-30 die door zwart met 13-18 moet worden gepareerd.

De stand van wit is nu veel beter.

12. 7-12

13.34-30 25x34

14.39x30 20-25?

15.28-23 13x31

16.36x16 25x34

17.44x11

Beter voor zwart is het te kiezen voor

14. 12-17

15.30-25 18-23

16.25x5 23x41

17.36-31 10-15

18.31x22 41-46

19.5x25 20-24

20.25x23 19x17 of 20. 13x42

21.40-34 46-19

22.38-33 19-46

23.23-28 46x40

24.50x30

21.43x41 46x21

22.47-42 21-26

23.42-37 26x42

24.48x37

De derde voortzetting is 11.2-7(3), waarna de stand er zo uitziet.

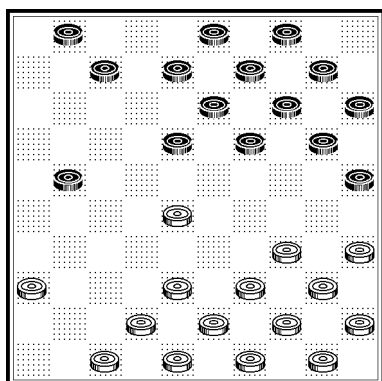


diagram 33

12.34-30 25x34

13.39x30 20-25? Zwart kan ook spelen 13. 20-24 of 13. 18-23

14.38-31 18x27 14.30-25? 21-26etc. 14.30-25 23x32

15.43-38 25x34 dus 14.42-37 15-20 15.38x16 1-6

16.40x29 19x27 15.38-32 18x27 16.25x5 6x46

17.42x2 16.37x26 17.40-34

en wit staat beter en weer staat wit beter

Deze voortzetting is voor zwart dus niet goed.

Tenslotte de voortzetting 11.20-24(4) met de volgende stand.

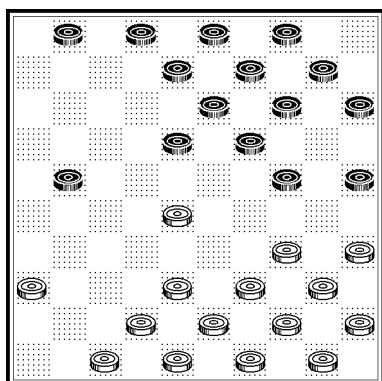


diagram 34

Wit vervolgt dan met

	of	12.28-22	18x27	16.37x28	26x46	
12.28-22		18x27	13.34-30	25x34	17.35-30	46x35
13.34-29		24x33	14.40x18	13x22	18.45x5	en wit komt één schijf voor
14.39x17		2-7	15.42-37	21-26		
15.42-37		7x27				
16.37x17		1-7				
17.38-32		7x38	(17.48-42 is niet goed, want dan is de aanval			
18.43x32			van zwart via 25-30 niet meer te verdedigen.)			

of

12.	21x23	
13.38-33	1-6 (of 1-7 of 2-7)	de beste voor zwart is 13. 20-24
14.35-30	24x35	14.35x22 18-27
15.34-30	25x32	
16.42x24	19x30	
17.45x5	en wit wint	

Opening 5: De Bootsma opening.

1. 31-26 20-25
2. 37-31 14-20
3. 35-30

Deze opening werd veel gespeeld door Jan Bootsma van Tjerkwerd.

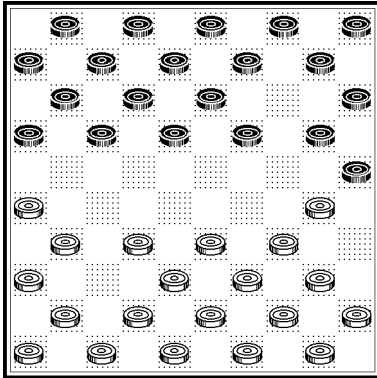


diagram 35

Zwart kan afruilen middels

3. 19-24
4. 30x19 9x29
5. 34x23 18x29 (Voor wit is 33x24 minder goed.)
6. 39x19 13x24

Wit kan nu overdwars afruilen

7. 33-29 24x33
8. 34x32, maar zwart staat toch wat beter.

Zwart kan echter in het spel van wit meegaan, middels 3.9-14, een zet van J. Hokwerda.

Wit moet nu wel vervolgen met

4. 32-27 17x37
5. 41x32 16-21
6. 26x17 12x41
7. 46x37 11-16 waarna de stand als volgt is.

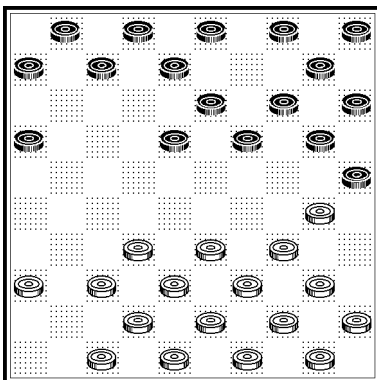


diagram 36

Nu heeft wit de keus uit 7.36-31(1), 37-31(2), 33-28(3), 33-29(4) of 32-28(5).

7.36-31(1) 19-24	7.37-31(2) 18-22	7.33-28(3) 7-12
8.30x17 7x36	8.32x12 13x11	en zwart staat prima
en zwart staat beter	ook nu staat zwart beter	

7.33-29(4)? 16-21	10.36x27 4x13	De conclusie is dat wit beter niet voor deze opening kan kiezen.
8.29x9 21-27		
9.37x19 13x31		

Opening 6: De Tolsma opening II.

1.35-30

Deze opening is genoemd naar de beroemde Jurjen D. Tolsma die met wit splend vaak zo opende. Bij goed tegenspel van zwart echter, komt wit met een positioneel mindere stand uit de opening.

1.35-30 20-25

2.40-35 18-22

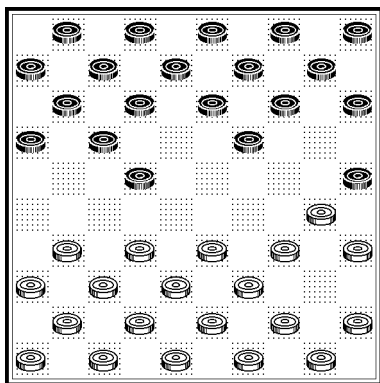


diagram 37

Nu heeft wit tien mogelijke antwoorden:

31-26(1)

31-27(2)

32-27(3)

32-28(4)

33-28(5)

33-29(6)

34-29(7)

30-24(8)

44-40(9)

45-50(10), die we allen zullen bekijken.

3.31-26(1) 22-28

4.38x20 15x24

5.35x15 5x25

6.30x19 9x29 en zwart wint

6. 27x18 19x17

en zwart staat als een huis

3.31-27(2) 22x31

4.36x27 14-20

5.44-40(gedwongen)

5. 17-22

is niet goed te pareren

4.37x26 17-21

5.26x17 11x22

en de dreiging 5....22-28

3.32-27(3) 22-28

4.38x20 15x24

5.35x15 5x25

6.30x19 9x29

en zwart wint

en zwart staat zeker niet minder

ook mogelijk

4. 12-18

5.27-22 18x27

6.32x12 8x17

3.32-28(4) 19-23

4.28x19 9x20

en zwart wint

3.33-28(5) 22x33
4.39x28(5.1) 19-23 etc. en zwart wint
4.38x29(5.2) 19-24
5.30x19(verpl.) 13x33
6.39x28(verpl.) en wit staat zwak
4.43x13(5.3) 13x33
5.38x29(verpl.) 19-23
6.29x18 8x28
7.32x23 14-19
8.23x14 9x29
9.39x19 12-18
10.19-14 4x24 en wit verliest

3.33-29(6) 22-28
4.38x30 15x33 en wit verliest

3.34-29(7) 25x23
4.33-28 22x33
5.38x20 14x25 en wit verliest

3.30-24(8) 19x30
4.35x24 25x23 en wit raakt één schijf achter

3.44-40(9) 22-28
4.38x20 15x44
5.35x15 44x24 en wit verliest

3.45-50 25x45 en wat kan wit doen om de achterstand weg te werken?

Derhalve is 3.31-27 de beste voortzetting, anders komt wit altijd op achterstand.
Positioneel staat zwart echter duidelijk beter.
Terug naar de eerste zetten. Na 1.35-30 20-25 heeft wit ook andere mogelijkheden
dan 2.40-35, namelijk 2.31-26(1)
31-27(2)
32-27(3).

De laatste twee mogelijkheden geven echter aan zwart de gelegenheid om middels
2. 18-22
3.27x20 15x35 positioneel voordeel te behalen.

Na
2.31-26 volgt
2. 18-22

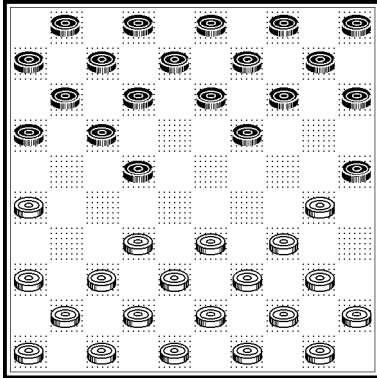


diagram 38

3.32-27 22x31
4.36x27 16x36 of 4.41x21 16x27
5.46x26 16-21 etc. 5.26x28 19-23
6.28x19 13x35 met in beide gevallen schijfverlies voor wit.

Na 3.37-31 22-28
4.38x20 15x35 staat wit positioneel niet goed.

Ook
3.40-35 is niet goed, want er volgt
3. 22-28
4.38x20 15x24
5.35x15 24x35
6.45x25 17-21
7.26x17 7x38
8.37x39 met schijfverlies voor wit.

De beste voortzetting is derhalve
3.36-31 16x27
4.32x23 19x28
5.38x16 6x26, maar ook nu ziet de witte stand er niet goed uit.

De beslissende zet in deze opening is 2.18-22.
Deze zet is door Sjoerd Tigchelaar voor het eerst gespeeld.

Opening 7:

1.32-27 19-24

2.31-26 20-25

Meestal wordt door de witspeler nu vervolgd met 3.37-31.

Een voortzetting die ook kan is 3. 33-29 24x33 4.34x32. Deze wordt later besproken.

Het vervolg dat nu nader bekeken wordt, is

3.37-31 17x37

4.41x32 waarna de stand als volgt is.

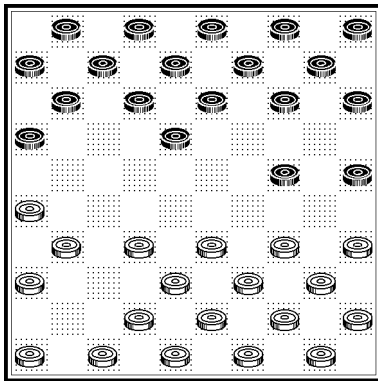


diagram 39

Zwart kan nu het voorbeeld van wit volgen en ook afruilen middels 4.14-20(1) of Kiezen voor de voortzetting 4.11-17(2).

4. 14-20(1)

5.34x14 10x19 Niet 5. ...4x24, want wit speelt 5.33-29 etc. en staat prima.

6.31-27

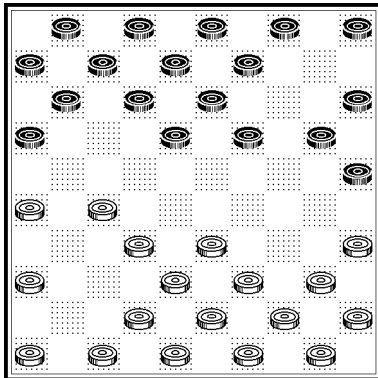


diagram 40

Speelt zwart nu bijvoorbeeld 6.19-24, dan vervolgt wit met 7.27-21.

Nu kiest zwart voor 7. 11x31

8.26x37 en daarna speelt wit 36-31 en vervolgens 33-29, met een afruil overdwars, waarna de witte stand prima is.

Kiest zwart voor 7. 16x27

dan volgt 8.32x21 11x31

9.26x37

En ook nu is de witte stand goed. Zwart kan ook vervolgen met

6. 18-22

7.27x18 8x37

8.42x31 12-17

Wit wil nu 8.19-24 voorkomen en speelt daarom

9.40-34 17-21	of 9. 9-14	Ook kan 9.39-34 9-14
10.26x17 7x27	10.47-41 19-24	10.47-42? 25-30 etc.
11.31x22 19-23	11.35-30 20x29	10.44-39 19-24
12.22x24 20x40	12.39x30 25x32	11.50-44 17-21 (of 11. 13-19
13.50x30 25x32	13.42x22 17x28	12.26x17 7x27 12.47-42 3-9)
14.38x27	14.38x20 15x24	13.31x22 24-30
min of meer evenwicht	en wit komt er prima uit	14.35x24 25x21 maar zwart staat beter.

Zwart kan echter ook nastrijken.

Er volgt dan

6. 20-24

7.27-21 11x31

8.26x37 24-30

9.40x20 25x14

10.37-31 met een evenwichtige stand.

En ook na

6. 25-30

7.35x24 19x30

8.27-21 11x31

9.26x37 20-25

10.40x20 25x14

lijkt de partij in evenwicht.

Wit kan op de zesde zet echter ook kiezen voor 6.47-41.

Zwart zal dan overdwars afruilen middels 6.16-21 7.26x17 18x16 met een stand die voor wit moeilijker te hanteren valt.

Speelt wit 6.40-34, dan zal zwart wits lange hoek er uit laten slaan middels

6. 16-21

7.26x17 12x41

8.46x37 7-12 en is er voor zwart wellicht een betere stand ontstaan.

Ook is nog mogelijk

6.35-30 25x34

7.39x10 5x14

8.44-39 en zowel wit als zwart hebben een goede stand.

Of

8.31-27 11-17

9.27-21 (verpl.) 16x27

10.26x28 (verpl.) 14-20 kan niet om 32-27 etc., dus

10. 17-22

11.28x17 18x16

Een verrassende voortzetting is

6.26-21 16x27

7.31x22 18x27

8.32x21 11x31

9.36x27 9-14, 20-24 en 13-18 kunnen niet om 10.27-22 etc.

Na

9. 25-30

10.35x24 20x29

11.33x24 19x30

12.40x20 15x24

13.39-34 7-11

14.34x14 13x15

is er evenwicht.

Na 9. 19-24

10.39-34 6-11

11.34x14 4x24

12.44-39 lijkt zwart wat beter te staan.

En wellicht is 9.6-11 de zet die voor zwart het meeste in aanmerking komt.

We gaan terug naar het begin van deze opening.

In plaats van 4.14-20, kan zwart ook kiezen voor 4.11-17, met de volgende stand als resultaat.

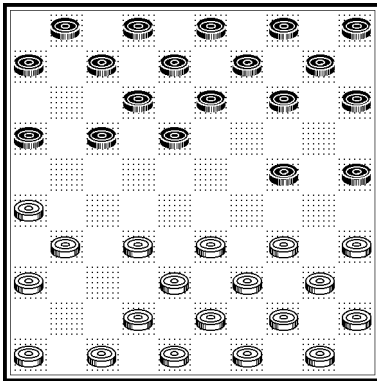


diagram 41

Wit kan nu afruilen middels

5.34-30 25x34

6.40x20 15x24

7.33-29 24x33

8.32x34 en wit staat uitstekend, dus

6. 14x25

7.35-30 25x34

8.33x35

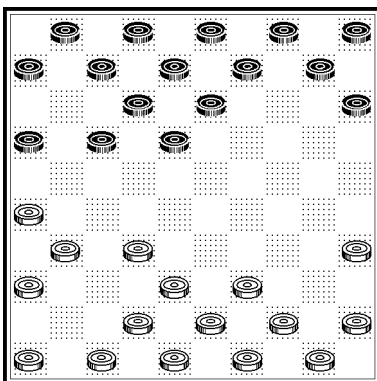


diagram 42

Zwart kan nu vervolgen met 8.13-19, 10-14 of 7-11.

Wit lijkt echter goed tegenspel te kunnen bieden en niet minder te staan.

Na

8. 10-14 kan wit besluiten tot

9.32-27 17x37

10.47x27 14-20

11.27-22 18x27

12.31x22 12x32

13.38x27 Deze afruil kan ook later, zodat de 'lastige' schijf voor zwart op veld 18 nog wat langer blijft staan.

Ook is mogelijk:
9.32-28

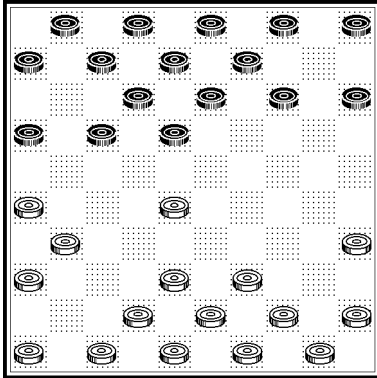


diagram 43

Zwart kan nu voortzetten met 9.7-11(1), 14-19(2) of 14-20(3).

9. 7-11(1)

10.28-22 17x28 of 10. 12x32 of 10. 18x27

11.26-21 16x27 11.38x7 1x12 11.31x22 12x32

12.31x33 12.38x7 1x12

9. 14-19(2)

10.28-22 17x28 of 10. 12x32 of 10. 18x27

11.26-21 16x27 11.42x11 1x41 11.31x11 1x21

12.46x37 12.46x37 12.26x17 12x21

9. 14-20(3)

10.28-22 met dezelfde varianten als bij 14-19(2), maar dan vinden we nadien een zwarte schijf op veld 20 in plaats van veld 19.

Al deze varianten zijn voor wit speelbaar, maar 9.32-27 is naar mijn idee iets beter.

We hebben gezien dat wit na 4.11-17 voor de afruil koos, middels 5.34-30 etc.
Een andere mogelijkheid is 5. 47-41, met de volgende stand.

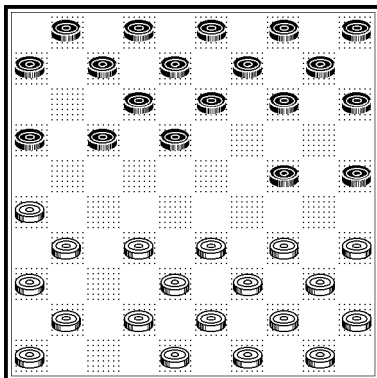


diagram 44

Zwart zal nu vervolgen met

5. 14-20
6.34x14 10x19
7.32-27 17x37` of 7.40-34 4-10
8.41x32 12-17 8.32-27 17x37
9.33-28 7-12 9.41x32 12-17
10.32-27 17x37 10.33-29 9-14
11.28-22 etc. en de 'rún is wer op stâl'. Dus 11.29x9 13x4

9. 7-11
10.39-34 van Feike Vogel 16-21(verplicht) 10. 33-28
11.34-30(verplicht) 25x34 11.29x18 8x37
12.35x33 21x41 biedt voor zwart geen voordeel,
13.36x47 met als mogelijk vervolg want na
13. 20-25 (zwart wil overdwars afruilen) * 12.31-27 komt wit altijd goed te staan.
14.40-34 2-7
15.34-30 25x34
16.44x24 19x30
17.28-23 18x29
18. 33x35 met evenwicht

Of

10.31-27 17x37
11.32x41 25-30
12.35x24 20x27
13.26x28

*Wit dreigt met 32-27 etc.

13. 11-16? 13. 9-14? 13. 19-24?
14.26-21 16x29 14.32-27 17x39 14.28-23 etc.
15.33x24 19x30 (of 20x29) 15.49x16 18x29
16.32-27 16.43-39 29x49 (verplicht)
17.40-34 49x40
18.50x8 en wit staat één schijf voor

13. 18-23? 13. 17-21 een zet van Dirk H. de Vries.
14.33-29 19x37 14.26x17 18x16
15.47x16

In deze opening wordt soms voor een voortzetting gekozen door wit, die nog niet aan de orde is geweest. Ik doel op het volgende zettenverloop, voor het eerst gespeeld door de gebroeders Willem en Dirk H. de Vries van Minnertsga in de vijftiger jaren.

- 1.32-27 19-24
- 2.31-26 20-25 en nu wijkt wit af van de gangbare theorie
- 3.33-29 29x33
- 4.34x32

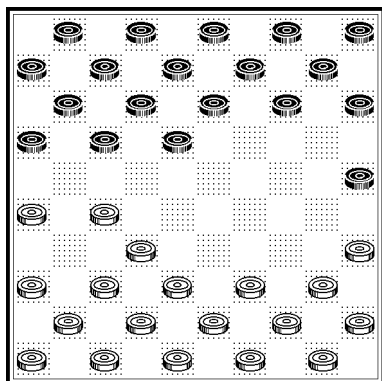


diagram 45

Zwart heeft nu de keus uit 4.14-20(1), 18-22(2) of 14-19(3).

- 4. 14-20(1)
- 5.39-33 20-25
- 6.35x24 20x29
- 7.33x24 18-22
- 8.27x18 12x25 of 8. 17x30
- 9.36-31 16x27 9.40x20 10x30
- 10.32x14 9x20
- 11.40-35 en beide spelers staan goed

Op de vijfde zet kan zwart ook spelen

- 5. 20-24 of 5. 9-14 (of 10-14) 5. 18-22
- 6.27-21 16x27 6.25-30 25x34 6.27x18 8x39
- 7.32x21 11x31 7.33x35 7.44x33 13-19
- 8.41x21 met evenwicht 8.35-30 25x34
- 9.33x35 en wellicht staat zwart iets beter

of

- 5. 18-23
- 6.36-31? 16x36 dus 6.27-21 11x31
- 7.46x26 11-16 7.41x21 16x27 na 7.36x27 16x36
- 8.41-36 6-11 8.26x19 13x24 8.46x26 23-28
- 9.26x6 25-30 9.31-36 9.38x16 25-30 etc. raakt wit achter
- 10.35x22 17x46 kan wit altijd of 9.33x11 7x36 heeft wit een slechte stand
- 11.6x17 7x36 overdwers afruilen

Zwart slaat echter 6. 16x27
7.26x19 13x24 en zal daarna middels 24-30,25x23,12x14 een prima stand krijgen.

- 6.35-30 25x34
- 7.44x22 17x39
- 8.43x34 12-17
- 9.36-31 (verplicht) lijkt voor wit redelijk speelbaar.

De tweede voortzetting die zwart kan kiezen is

4. 18-22(2)

5.27x18 17x19

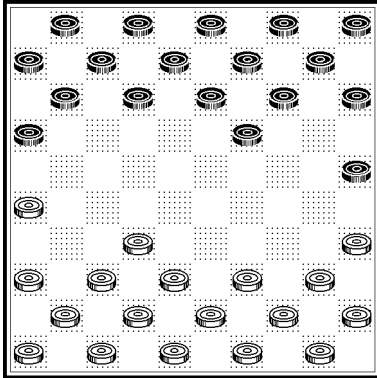


diagram 46

Een mogelijk antwoord van wit is 6.39-34, waarna de partij als volgt kan verlopen.

6. 14-20

Ook na 6.11-17 of 12-17 zal wit dit spelen.

7.34-30 25x34

8.40x29 19x39

9.38x40

6. 19-24

7.37-31 16-21

8.26x17 12x21

9.32-27? 21x32

10.38x27 14-20 etc.

dus 9.34-30 25x34

10.40x20 14x25

11.32-27 21x32

12.38x27

met evenwicht

6. 16-21

7.26x17 12x21

8.32-27 21x32

9.38x27 levert wit een goede stand op.

of 7. 12-17

8.34-29 24x33

9.32x34 13-19

10.43-39 19-24

11.31-27 17x37

12.42x31 met evenwicht

Tenslotte is er voor zwart nog de mogelijkheid te kiezen voor 4.14-19(3).

Het lijkt mij voor wit het beste om direct af te ruilen

5.36-31 16x36

6.46x26 De dreiging 19-23, 11-16, 6-11, 25-30 kan nu voorkomen worden.

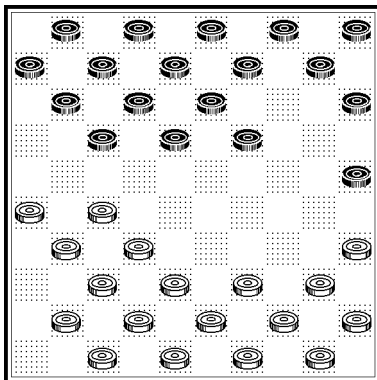


diagram 47

Zwart heeft nu een aantal voortzettingen.

6. 11-16(1)	
7.41-36 17-21	7. 19-24 (met de bedoeling 24-29)
8.26x17 12x41 (of eerst 31x11)	8.27-21 16x27
9.37x46 en wit kan dan altijd 27-21 spelen.	9.31x11 6x17 wit staat goed
7. 25-30	7. 10-14
8.35x24 19x30	8.27-21 16x27
9.40x20 10x30 (of 15x24)	9.31x11 1x21 (beter dan 6x17 of 7x16)
10.27-21 16x27	10.26x17 18x16 wit moet oppassen voor 25-30
11.31x11 6x17	11.35-30 25x34
wit staat goed	12.39x30 met een evenwichtige stand

De conclusie is dat wit na 6.16-21 goed tegenspel kan bieden.

Een andere mogelijkheid is 6.19-24(2).

7.27-21 24-29	
8.39x19 18x20	
9.44-39 17-22	daarom 9.43-39 of 41-36 en wit lijkt goed
10.21x23 13x44	tegenspel te kunnen bieden.
11.50x39 20-24	

en wit staat wat lastig in de dubbele hoek

Ook is nog mogelijk 6.10-14(3) met als mogelijk vervolg

7.35-30 25x34
8.39x30 5-10

Tot slot bekijken we de zet 6.19-23(4).

7.41-36 23-29	7.35-30 25x34
8.39x19 13x24	8.44x22 17x28
	9.27x29 11-16
10.41-36 16-21 dus	10.39-33! 16x27
11.26x19 13x35	11.37x19 13x24
12.45x25 15x35	12.29x20 10x30
en wit komt voor	13.40x20 15x24

Zwart komt met deze voortzetting goed uit het strijdgewoel te voorschijn.

Er resteert nu nog één variant.

Het zettenverloop is als volgt:

1.32-27 19-24

2.31-26 20-25

3.36-31! 16x36 Dit is een voortzetting van Bert Stuiver.

4.46x26

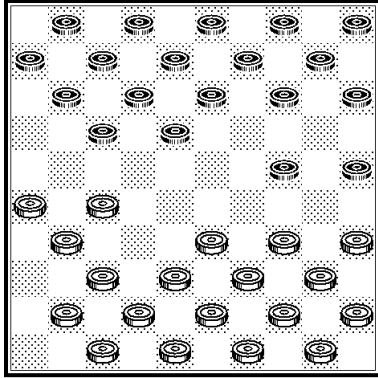


diagram 48

Van een tweetal zetten is het snel duidelijk dat ze niet goed zijn:

4. 18-23? (om 5.33-29 etc.)

4. 13-19? (om 5.26-21 17x28 6.33x13 etc.)

4. 24-29? vergt een grondiger analyse.

5.34x23 18x29

6.33x24 25x23 (of eerst 14x34 44x24)

7.41-36 is nu voor wit verplicht (of 27-21 anders volgt 11-16).

Nu kan zwart afruilen 7.23-29

8.39x19 13x24

9.38-32 24-30

10.25x34 14x34

11.40x29 17-22

12.27x18 8x30 met evenwicht

Voor wit is beter

7.27-21 23-29

8.39x19 13x24

9.21-16 12-18 (verplicht)

10.40-34

Niet goed is

9. 24-30 of

10.16x18 12x23 10.40x20 10x30

11.35x22 11-17 11.35x24 14x34

12.22x11 7x27 12.16x18 12x23

13.37x17 13.44x22 etc.

Aardig lijkt 8. 17-21

maar na 9.26x17 7x36 lastiger voor wit is 9.16x27 11-16

10.16x18 8x28 10.26-21

11.38x18 36x38

12.43x32 staat wit voor.

Wit kan ook spelen 5.33x24 25x23

6.27-21 23-29 (6.34-30? 23-29 etc.)

7.34x23 18x29

8.39x19 13x24 zie boven

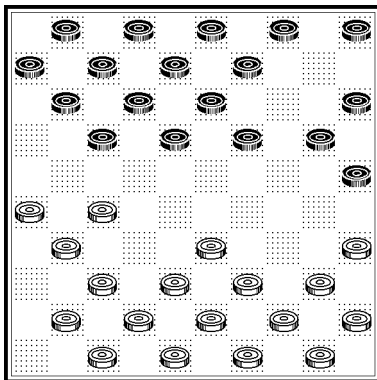
Terug naar diagram 48, waarbij een aantal zetten nog besproken moeten worden.

4. 11-16
5.41-36 7-11! of 5. 14-20
6.27x7 11-17 6.34x14 10x19
7.7x27 24-29 7.27-21 16x27
8.39x17 12x21 8.31x11 met evenwicht
9.26x17 16x18
en wellicht staat wit iets beter.

Verrassend is

4. 24-30
5.35x24 25x23 dreigt 13-19 of 5.40x20 10x30
6.41-36 13-19 6.35x24 25x23
7.33x24 18-23 7.41-36 (ook kan eerst 7.44-40 of 45-40 11-16
8.24x22 12x32 8.41-36)
9.38x27 17x37 7. 13-19
10.42x31 8.33x24 etc.
en wits lange hoek wat voor wit wellicht iets beter is.
lijkt wat minder sterk.

4. 14-20
5.34x14 10x19 (Zwart dreigt 11-16 en 17-21, dus wit moet spelen 6.27-21 of 41-36.)
diagram 49



6.27-21 9-14 (Wit moet oppassen voor 25-30.)
7.40-34? 25-30
8.35x24 20x40 (34x25 kan niet om 20-24 etc.)
9.45x34 17-22 (Na 50x30 of 44x35 volgt 17-22, 19x28 etc.)
10.21x23 18x40
11.44x35 11-16 (dreigt later 6-11)
12.33-29 16x27
13.29x18 12x23
14.37x17 7x27 en zwart staat, met een 'wyld hout', één schijf voor.

Wit is dus verplicht om te spelen

7.21-16 19-24

8.26-21! 17x26

9.16x36 met evenwicht of

8. 6x26

9.41-36 26x46

10.21-16 46x34

11.39x30 25x34

12.35x33 en ook nu lijkt de stand in evenwicht

In plaats van 6.27-21, kan wit ook spelen 6.41-36, met als mogelijk vervolg

6. 9-14

7.40-34 5-10 7.39-34? 19-23 (dreiging 25-30)

8.26-21 11-16 8.35-30 (verplicht)

9.27-21 16x27 8. 23-28

10.31x11 1x21 9.30x19 28x30

11.26x17 18x16 10.40x20 25x23

12.37-32 met evenwicht

Resteert nog één voortzetting, namelijk:

4. 15-20

5.35x15 5x25 met de volgende stand.

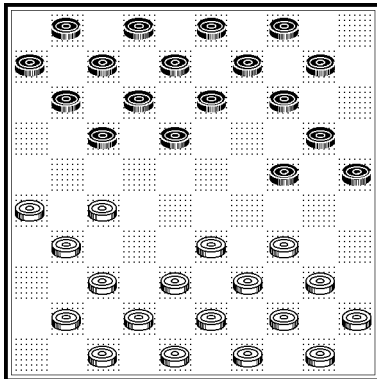


diagram 50

Er kan volgen

6.27-21, want na 6.24-30 komt wit er niet meer goed uit.

7.33-29 30x28

8.34-30 25x34

9.44x15? 28-33 en wit komt altijd achter, dus

9.40x27 11-16 en wit raakt achter of zwart krijgt een dam.

of

7.40-35 10-15

8.35x24 20x40

9.45x34? 17-22 etc. en wit komt op achterstand

9.44x35 18-22

10.21x23 17-21

11.26x17 7x36 en de witte positie is erg slecht.

En ook 7.41-36 is niet goed, want er zal volgen

7. 18-22

8.21x23 17-21

9.26x17 12x32 en zwart staat één schijf voor.

De enige mogelijkheid die resteert is 7.21-16.

7. 30-35

8.34-29? 17-21 8.31-27 17-21

9.26x19 14x32 9.26x19 6x28

10.33x22 14x21

11.38-32 35x31

12.37x6 en de stand is in evenwicht.

We gaan terug naar diagram 50.

Wit kan ook spelen 6.40-35, maar dat is niet goed.

6. 10-15?

7.33-29 24x33

8.34x32 (dreigt 45-40)

8. 11-16? 8. 4-10 (verplicht)

9.26-21 17x28 9.45-40 25x34

10.32x23 etc. 10.44x4 3x5

11.26-21 17x28

12.32x25 15x35

13.31-26 en wit staat beter.

6. ... 11-16?

7.35x15 16x36

8.45-40 18-22? 8. 6-11

9.27x16 36x27 9.33-28 en zwart verliest altijd.

10.37x17 12x21

11.16x27

Deze voortzetting kan aldus tot allerlei complicaties leiden, waarbij beide partijen voordeel kunnen behalen.

Opening 8:

1.32-27 19-24
2.27-22

Dit is een opening die veel door Steven de Boer werd gespeeld.
Bij goed tegenspel krijgt wit het lastig.

2. 17x28
3.33x22 18x27
4.31x22 12x32
5.38x27 11-17

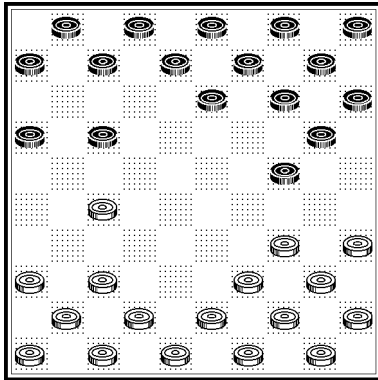


diagram 51

Een gedurfde zet is 6.36-31, voor het eerst gespeeld door J.L. de Boer van Jellum.
Zwart zal afruilen middels 6.17-21, waarna wit een 'wyld hout' krijgt.
Bij goed spel van zwart zal wit niet goed uit de opening komen.

6.43-38 20-25
7.49-43 15-20 de zesde en zevende zet van wit zijn verplicht.
8.35x15 5x25
9.36-31 24-30
10.31-26 16x36
11.46x26 30-35
12.38-33 (de beste)
12. 6-11
13.46-41 en de stelling is voor wit niet gemakkelijk te hanteren.

of

9. 13-19
10.31-26 16x36
11.46x26 17-22
12.27x18 19x17 en ook dit is geen voordelige stand voor wit, met als mogelijk vervolg
13.41-36 6-11
14.37-42 9-13

of een oude theorie, al van voor 1930, waarvan afgevraagd kan worden of die speelbaar is

14. 11-16 17.30x19 9x49
15.26x6 8-13 18.47-41 49x30
16.6x30 20-24 19.40x9 3x14 met een gelijkwaardige stand.

Opening 9:

1.32-27 19-24

2.31-26 24-29

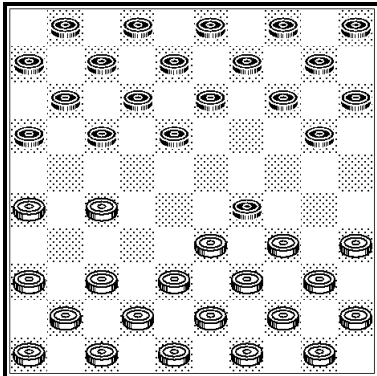


diagram 52

Wit kan nu kiezen uit 3.39x19(1), 34x23(2) of 33x24(3).

3.39x19 13x24

4.36-31 16x36 (In 1943 speelde J.Hokwerda 4.33-29)

5.46x26 11-16 is niet goed want er zal volgen 6.34-29 16x36

7.35-30 24x35

8.45x25 15x35

9.29-23 18x29

10.33x22 en na 7-12 of 8-12

11.50-45 12x21

12.45x25 36x27

13.37x26

Daarom speelt zwart

5. 20-25

6.27-21 6.33-29? 24x33

9.26x6 15-20

6.41-36? 14-20

7.34x32 11-16 10.35x22 17x46

en later 18-23

8.41-36 6-11 11. 6x17 7x36

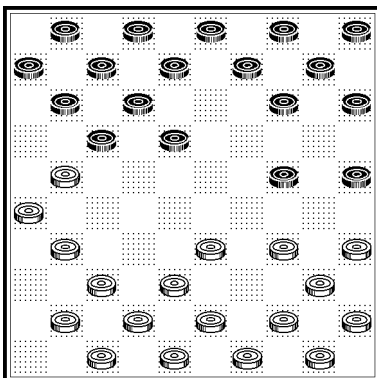


diagram 53

Zwart zal nu vervolgen met 6.17-22 of 9-13

6. 17-22, de Koster-variant

7.21x23 18x29 beter voor wit is

8.34x23 24x22 9.26-21 14-20

9.31-27? 22x31 10.21x23 25-30

10.41x21 11x31 11.35x24 20x18, maar ook nu komt zwart met een (licht) voordeel uit de opening

11.37-32 15-20

12.35x11 7x36 en wit staat niet goed in de lange hoek

6. 9-13 met als bedoeling 7.14-20 en achteruit afruilen.

7.33-29 24x29

8.34x32 18-22

9.21x23 13x33

10.43x23 is verplicht, want 38x29 kan niet om 10.17-21 en na 10.32x34 komt 17-21 11.26x17 7x36.

10. 17-21

11.26x17 11x24, want na 11.7x36 vervolgt wit met 12.23-19 en 13.35-30 etc.

Terug naar het begin van deze variant.

Als vijfde zet speelde zwart 20-25.

Verrassend is echter 5. 17-22.

Wit kan nu op voorsprong komen, maar zal dat later moeten bezuren. Hoe wit ook op deze opstoot reageert, er zal altijd een voordeel voor zwart ontstaan! Deze zet is van Hiele Walinga, voor het eerst gespeeld in 1998.

In plaats van 3.39x19 heeft wit ook een andere mogelijkheid, namelijk

3.34x23 18x29

4.33x24 20x29 (4.39x19 18x20 lijkt voor wit niet goed.)

5.39x19 13x24 (Na 3.33x24 etc. ontstaat dezelfde stand.)

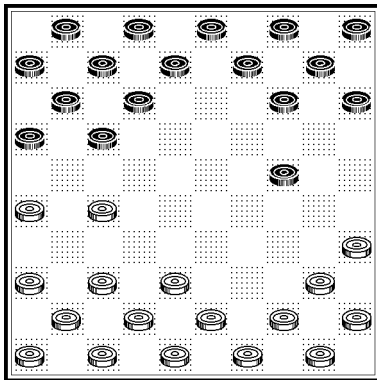


diagram 54

Wit kan nu kiezen voor

6.40-34 17-21 of 6.24-29 7.34x23 17-21 8. 26x17 11x24 9.27-22 12x32
7.26x17 12x32 10.38x27 en de stand is symmetrisch, met zwart als eerste aan zet.
8.38x27 11-17
9.43-38 8-13 (of 9.43-39, waarna er levendig spel ontstaat met bijv. 6-11, 8-13 of 15-20)
10.49-43 2-8 of zwart speelt 10. 15-20 14.27x18 19x17
11.44-40 24x44 11.44-40 24x44 15.31-26 16x36
12.40x49 7-11 12.40x49 13-19 16.46x26
13.27x7 11x2 13.36-31 17-22

Als negende zet is voor zwart ook mogelijk 6-11, van J.D.Tolsma, met als vervolg

10.36-31 1-6 11.49-43 15-20

Zwart kan ook nog kiezen voor 6.8-13. Dit staat op naam van S. de Boer te Ferwerd.

7.36-31 16x36 Ofschoon het geen theorie is wil ik hier stil staan bij een partij
8.46x26 2-8 waarin deze variant gespeeld werd. Er voltrok zich toen een
9.41-36 15-20 opmerkelijk zettenverloop. De partij werd gespeeld tussen twee
10.27-21 cracks, te weten A.v.d.Goot(wit) en D.H.de Vries(zwart), te Lollum
op 19 december 1981.

Het verloop was zoals in de variant van S. de Boer, met als afwijking

9.27-21 15-20 13.38-32 17-21 17.30-24 20x29
10.41-36 20-25 14.26x30 6x46 18.34x23 12-17
11.35x15 5x25 15.43-39 14-20 19.32-28 46x32
12.21-16 13-18 16.44-40 11-16 20.42x13 9x36

Een andere mogelijkheid is

6.44-39

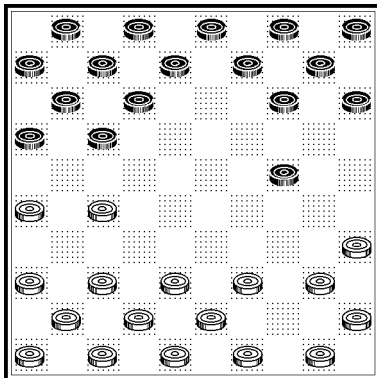


diagram 55

Met als mogelijk vervolg

6. 15-20
7.50-44 17-21
8.26x17 12x32
9.38x27 11-17
10.42-38

Wit kan ook kiezen voor

6.36-31

Na 6. 16x36

7.46x26 24-30

8.35x24 14x34

9.40x29 17-22

10.27x18 8x30

staat zwart niet slechter.

Opening 10:

1.32-27 20-25

2.27-22

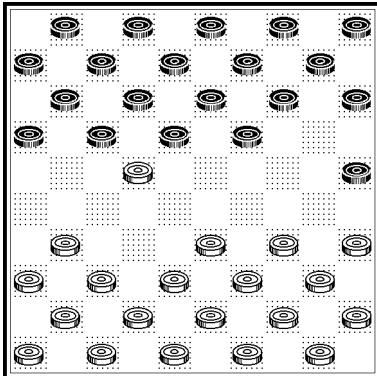


diagram 56

2. 18x27, dit is de Bilkert-voortzetting.

3.31x22 12x32

4.42x22 17x28

5.38x20 15x24

6.35x15 5x25

7.40-35 10-15 (gedwongen). Nu kan wit dam halen middels

8.35-30 24x35

9.34-30 25x32

10.45x5 maar zwart zal op voorsprong komen na

10. 14-20

11.37x28 9-14

12.5x19 of 5x23 en in beide gevallen raakt wit achter.

Wit speelt dus op 9.33-29 24x33 10.34x32 en kan aanvallen op zwarts lange hoek, Of 9.37-31, waarna de damzet wél kan.

Als vijfde zet kan zwart echter ook spelen 5.10x30 6.35x24 25x23 met een lastige schijf op veld 23.

Beter is het dus voor zwart om te spelen:

2.17x28(a) of 12x32(b)

Voortzetting (a) kan tot de volgende varianten leiden:

3.33x22 18x27

4.31x22 12x32

5.38x27 en zwart kan kiezen uit 5. 14-20(a-1), 11-17(a-2) of 19-24(a-3).

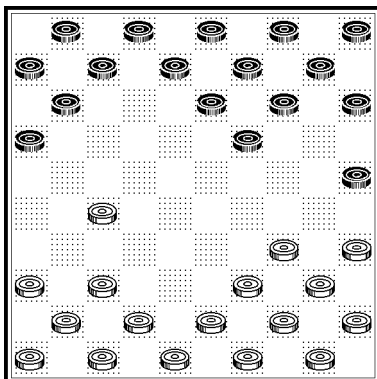


diagram 57

Na 5.14-20(a-1) speelt wit vaak 6.36-31. Deze voortzetting bespreek ik later.

Wit kan de variant (a-1) verrassend beantwoorden met 6.27-22.

Dit is de Meike-zet die is genoemd naar Meike van der Meer. Deze dammer van 'Nocht&Kriich' uit Oudega-W speelde dit als eerste in 1996. Zwart kan op voorsprong komen, maar zal een erg moeilijke stand krijgen indien hij die voorsprong wenst te behouden. De verwickelingen kunnen echter ook ontweken worden middels

6. 9-14

7.34-30 Gedwongen, omdat zwart anders na 19-24 en 24-30 op voorsprong komt.

7. 25x34

8. 40x18 8x17 met een gelijkwaardige stand.

Zwart komt een schijf voor na

6. 16-21

7.37-31 21x23

8.31-26 maar veel zetten zijn nu voor zwart niet goed, zoals 9-14, 10-14, 19-24, 20-24, 7-12 en 11-17. Zwarts lange hoek zit op slot, maar die komt los na

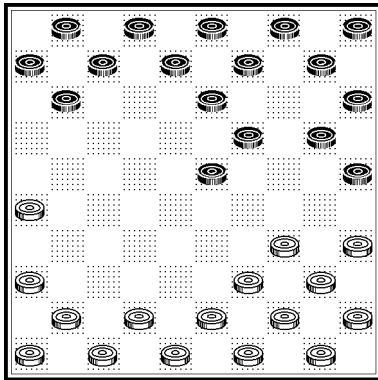


diagram 58

8. 23-28 en wit moet afruilen, omdat er anders na 8.28-32 een 'wyld hout' komt. 9.26-21, dat beter lijkt dan 34-30.

9. 11x31

10.36x29 en weer staat zwarts lange hoek vast.

Wit kan na 19-23 en 34-30 altijd gunstig afruilen. Wat moet zwart dan? Na

8. 11-16

9.26-21 16x27

10.34-30 25x34

11.44x31 lijkt de stand gelijkwaardig.

Zwart kan trachten middels 8.8-12 en later 3-8 het schijfvoordeel te behouden.

Een moeilijke opgave, die sowieso een positioneel mindere stand met zich meebrengt.

We gaan nu de tweede variant 5.11-17(a-2) nader bekijken.

Wit kan vervolgen met

6.27-22 17x28

7.34-30 25x34

8.40x27 19-24

9.39-34 en een rustig positieospel.

9.37-31 is af te raden, want zwart zal vervolgen met 9.14-20.

Nu mag wit niet 10.39-34 spelen en zal er volgen

10.31-26 24-30

11.35x24 20x29

12.39x19 13x24 wat een verbetering van de zwarte stand betekent.

De derde variant is 5. 19-24(a-3).

6.37-31 is een voor de handliggende zet, maar kan niet om 6.14-20etc., dus

6.27-21 16x27

7.37x17 11x22

8.34-29 24x33

9.43x21 met ook hier een positiespel, waarbij wit er voor moet zorgen geen schijf op veld 21 te krijgen.

Wit kan ook vervolgen met

6.34-30 25x34

7.39x19 13x24

8.40-34 11-17

9.43-38 8-13

10.49-43 2-8 (Of 10.15-20 en dan later 13-19, 17-22 en overdwars afruilen.)

11.44-40 24x44

12.40x49 7-11

13.27x7 11x2 en de opening is voorbij.

Terug naar het begin van deze opening. Zwart kan als tweede zet ook rechtuit slaan.

1.32-27 20-25

2.27-22 12x32

3.38x27 (of 37x28, een zet van J.Schuurmans, maar dan kan zwart gunstig afruilen.)

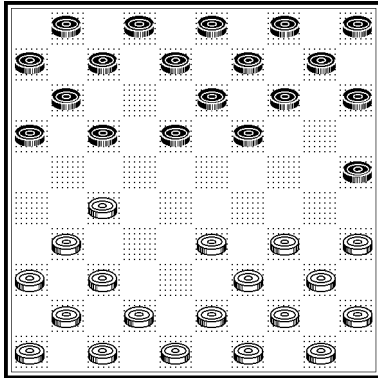


diagram 59

Nu heeft zwart de keus uit zes voortzettingen: 3.14-20(1), 19-23(2), 18-23(3), 8-12(4), 17-22(5) en 17-21(6).

3. 14-20(1)

4.27-22 de 'Meike-zet', zie boven. Ook is mogelijk 4.31-26, zie verderop.

3. 19-23(2), een zet van Sjoerd Couperus.

4.31-26 14-19

5.33-29 17-21

6.26x17 11x31

7.41x21 16x27

8.37x17 18x16

9.29x20 25x14

en de opening is voorbij

of 7.37x26 25-30

8.35x22 18x27

9.26x28 19-23

10.28x19 13x35

11.45x25 15x35

en de zwarte schijf op

veld 35 plaagt wit.

dus 7.36x27 7-12

8.37-32 19-24

9.29x20 25x14

10.34-30

en wit staat beter.

3. 18-23(3), een variant van Hiele Walinga.
 4.31-26 19-24, een antwoord van dezelfde dammer.
 5.27-21 11x31
 6.41x12 13x11
 7.33x13 14x12
 8.34x14 9x20 en zwart staat als een huis.
 Beter lijkt daarom 5.33-29 24x33
 6.39x19 13x24
 7.43-39 8-13 of 7.37-31 17x37
 8.37-31 17x37 8.41x32 8-12
 9.41x32 13-19 9.34-29 24x33
 10.34-29 24x33 10.32x34 12-17
 11.32x34 11.42-38 2-8

3. 8-12(4), een variant van Willem F. Bakker.
 4.31-26 en hoe redt zwart zich uit de problemen?

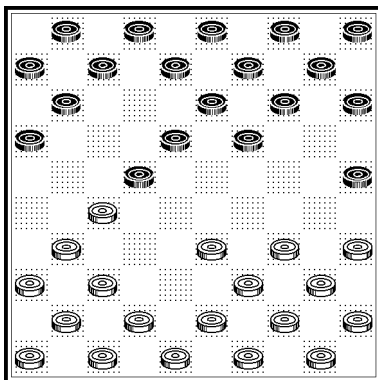


diagram 60

De volgende zet is voor het eerst gespeeld door Marten S. Walinga.

3. 17-22(5) en nu zijn veel zetten van wit niet goed, zoals 4.36-31, 27-21, 37-32, 34-29, 34-30 en 35-30

De beste voortzetting lijkt	Wit kan evenwel ook kiezen voor
4.43-38 14-20(verplicht)	4.42-38 25-30 of
5.33-28 22x33	5.34x25 16-21 5.35x24 19x30
6.34x32 met een goede stand voor wit.	6.27x16 6x26 6.34x25 15x35
Wit kan ook kiezen voor	7.36x16 22-28 7.45x25 11-17
4.33-28 22x33(verplicht)	8.33x22 18x36 8.40-35 17-21
5.43x12 8x17 met evenwicht.	9.46x26 19-24 9.31x11 1x34
Een aardige voortzetting lijkt	10.25x23 13x31 10.39x30
43-38 14-20	11.41x21 11x31 dat voor wit beter lijkt.
5.27-21 16x27	12.26x37 1-6
6.37x28 en wit komt op voorsprong.	13.43-38 6x26
Zwart vervolgt echter met	14.37-31 26x37
6. 18-23	15.38x36 met evenwicht
7.48-43 23x32	
8.38x27 (of 42x22) 19x24 9.34x12 8x48 of op	
7.49-43 32x32 8.42x22 speelt zwart 23-29, met dam op veld 49 en op	
7.49-43 32x32 8.38x27 speelt zwart 19-24 etc. en houdt wit een zwakke stand.	

Dus zal wit kiezen voor 7.38-32, met een spectaculair vervolg.

7.38-32 23x43 11.34x12 2x22 15.36x16 6x26
8.49x38 19-23 12.5x48 15-20 en zwart lijkt beter te staan.
9.28x19 9x49 13.35x24 8-13
10.48-43 20-24 14.32x14 10x26

3. 17-21(6), wederom een variant van Willem F. Bakker.

4.31-26 21x32

5.33x31 16-21

6.26x17 18x16 met rustig positieospel.

We gaan terug naar het begin van deze opening.

Na

1.32-27 20-25

2.27-22 17x28

3.33x22 18x27

4.31x22 12x32

5.38x27 14-20 kwam de verrassende voortzetting 6.27-22, oftewel de Meike-zet.

Wit kan echter ook kiezen voor 6.36-31

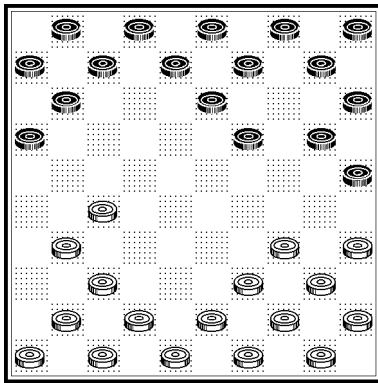


diagram 61

Zwart heeft nu de keuze uit 6.9-14(1) of 11-17(2).

6. 9-14(1)

7.42-38 (niet 34-30 etc.)

7. 19-24

8.34-29 25x34 of 8.41-36 24-30 of een variant van Joh. Hijma

9.39x19 13x24 9.35x24 20x29 8.38-32

10.41-36 20-25 10.34x23 13x42 9.34-30

11.31-26 14-20 11.43x41

12.37-31 en in beide gevallen ontstaat een gelijkwaardige stand.

6. 11-17(2)

7.27-22 17x28

8.31-26 16x38 of 8.34-30 25x34

9.43x12 8x17 9.40x27 en ook nu is de stand gelijkwaardig.

In plaats van 6.36-31 kan wit ook nog spelen 6.34-30, waarna er kan volgen

6.	25x34	11.34x14	9x20
7.39x30	11-17	12.27-22	17x28
8.43-39	19-24	13.35-30	25x34
9.30x19	13x24	14.40x27	
10.39-34	20-25		

Rest er nog één voortzetting van deze opening, die nog onbesproken is.

1.32-27 20-25
2.27-22 12x32
3.38x27 14-20
4.31-26 en zwart kan nu kiezen uit 10-14 of 9-14. De laatste bekijken we eerst.

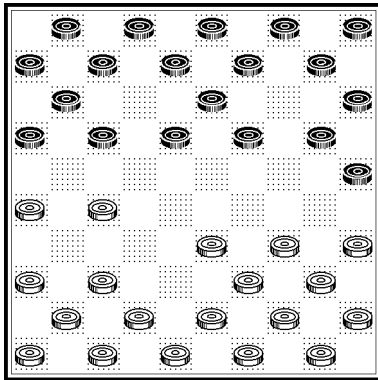


diagram 62

4.	9-14		
5.37-31	geeft een vereenvoudiging	of 5.43-38	3-9
5.	17x37	6.38-32?	17-22 en wit raakt achter, dus
6.36x38	16x27	6.36-31	16x36
7.33-28	27x29	7.46x26	11-16?
8.34x12	8x17(verplicht)	8.41-36?	17-21 dus 8.33-28 16x36
9.35-30	25x34	9.26x17	19-24 9.38-33 36x29
10.40x16	6x26	10.17x30	20-24 10.34x21 18x38
		11.30x19	14x41 11.39x37 en wit staat voor.

Meestal geeft wit echter de voorkeur aan 4.10-14.

Dit is de Jan Bruinsma-variant.

Het vervolg is

5.37-31 17x37

Nu kan wit beter kiezen voor 6.41x32, omdat anders kan volgen

6.47x27	25-30	11.43-38	19-23
7.34x25	20-24	12.48-43	13-18
8.25x12	8x37	13.33x22	47x41
9.41x32	16-21	14.36x47	en zwart staat beter
10.26x17	7x47	Derhalve	

6.41x32 (dreigt 25-30 etc.).

Zwart heeft nu de keuze uit 16-21(a), 5-10(b) of 20-24(c).

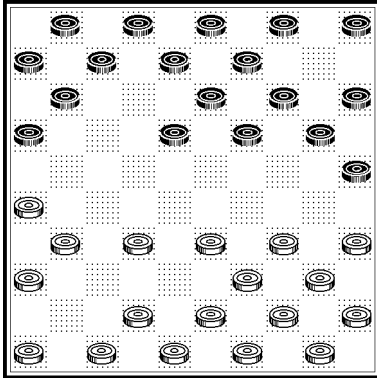


diagram 63

6. 16-21(a) is niet goed, omdat wit na

7.26x17 7x29

8.34x12 8x17

9.35-30 25x34

10.39x8 3x12 beter staat.

Na

6. 5-10(b)

7.32-27 18-22

8.27x18 19x17 lijkt de opening voorbij, maar er kan volgen

9.31-27 17x37

10.42x31 11-17

11.33-29 13-18, een zet van Dirk H. de Vries, uit Minnertsma, nu wonend te Drachten.

12.29-24 25x23 (verplicht)

13.34-30 met de dreiging 30-25

13. 6-11

14.26x6 17-21

15.6x28 21x41

16.46x37 20-24

17.30x19 14x41

18.36-31 (verplicht)

18. 41x21 en zwart kan aanvallen op wits onderbezette lange hoek.

De derde variant leidt tot een levendig spel.
 Na 6.20-24(c) heeft wit slechts een beperkte keuze.

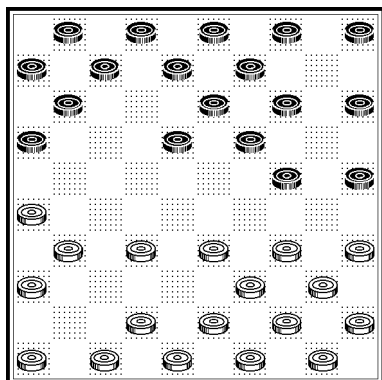


diagram 64

Niet goed is

7.32-27? 24-29

8.34x12 8x37

9.47x27 15-20

10.35x24 14x41

11.46x37 16-21

12.7x38 39x37 en wit staat één schijf achter.

Na

7.33-29 24x33

8.43x12 8x17 (of 7x18)

9.32-27 17x37

10.47x27 2-8 (of 11-17 11.27-21 etc.) Bij 10.2-8 staat zwarts dubbele hoek vast.

11.48-43 14-20

12.42-38 4-10 is de partij in evenwicht.

Of 11.36x47 16x36

12.46x26 11-16 en de schijf op veld 26 gaat verloren.

Tenslotte

7.34-30 25x34

8.40x20 15x24

9.33-29 24x33

10.43x12 8x17

11.32-27 17x37

12.47x27 evenwicht

Beter voor wit is echter 11.39-34, een zet van Dirk H. de Vries

Een vervolg kan zijn 11. ...17-21 12.26x17 7x38 13.42x33

Maar zwart kan ook kiezen voor

8. 14x25

9.32-27 (Om 16-21 etc. tegen te gaan.)

9. 25-30

10.35x24 19x30

11.33-29 30x28

12.27x29 met opnieuw een evenwichtige stand.

11.33-28 18x40

12.44x24 lijkt aardig, maar na

12. 7-12 dreigt 13-18 en 18-23 en

13.43-39 leidt bijvoorbeeld altijd tot een achterstand voor wit.

of 9. 9-14 (dreigt 25-30 etc.)

10.33-29(verplicht) 3-9

11.29-24 25x23

12.27-21 16x27

13.31x24 19x30

14.35x24 14x34

15.39x30 en wit staat niet minder.

Opening 11:

1.31-26 19-24

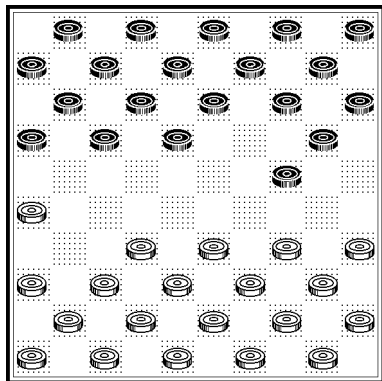


diagram 65

Bij deze opening heeft wit als tweede zet de keuze uit de volgende voortzettingen.

2.32-27(1) 34-30(2) 37-31(3) 32-28(4) 33-28(5)

Na 2.32-27(1) komen we in opening 9 terecht en daarom gaan we daar nu niet verder op in.

De voortzetting 2.34-30(2) zal door zwart als volgt beantwoord kunnen worden, waardoor verwickelingen vooreerst vermeden worden.

2. 20-25

3.30x19 18x20

4.35-30 25x34

5.33x35

Die worden na 2.37-31(3) niet uit de weg gegaan. Het vervolg kan zijn

2. 24-29

3.34x23 18x29

4.33x24 20x29

5.39x19 13x24

6.40-34 24-29 of 6. 8-13, dan wel 9-13, beide zetten van Steven de Boer

7.34x23 17-21

8.26x17 11x24

Als zesde zet kan wit ook kiezen voor 44-39.

zie diagram 66

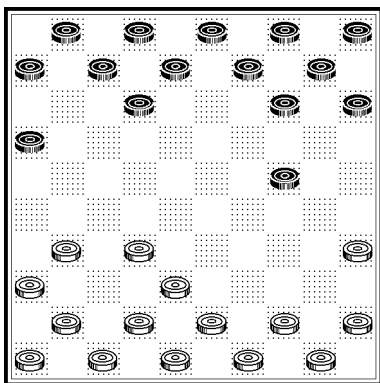


diagram 66

9.38-33 met als bedoeling 10.33-29 en 11.32x34, wordt weerlegd met

9. 12-18 en de verplichte afruil

10.33-29 24x33

11.43x12 8x17 anders komt na 10. 18-22 11.32x12 8x17 de witte schijf op veld 33 'op 'e tocht'.

9.32-27 12-17 en wit is gedwongen tot 10.41-37 of 42-37, waarna de voor zwart gunstige afruil

10. 24-30

11.35x24 14x34

12.44x24 17-22

13.27x18 8x28

14.38x18 16-21

15.31x11 6x30 mogelijk is.

Voor wit resteren derhalve de volgende mogelijkheden 9.41-37(1), 42-37(2), 31-26(3), 44-40(4) en 44-39(5). Na 9.41-37(1) zou kunnen volgen

9. 12-17

10.31-26 17-22

11.32x12 8x17

12.38-32 14-20

13.32-27 20-25

14.43-38 17-22

15.27x18 24-30

16.35x24 25x12 en alles is open.

Na 9.31-26(3) kan dezelfde zettenreeks volgen.

Wits negende en tiende zet zijn dan omgedraaid.

De voortzetting 9.42-37(2) 12-17 lijkt voor wit niet goed.

Ook 9.44-40(4) is af te raden.

Wit mist dan een steunpunt op veld 39 en daarom is 9.44-39(5) beter.

Terug naar het begin van de derde voortzetting van wit 2.37-31(3) 24-29.
 Wit kan nu ook rechtuit slaan 3.39x19 14x23, een variant van Teake Kooistra.

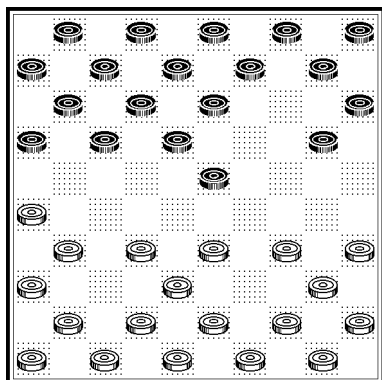


diagram 67

Wit moet nu oppassen, want veel zetten zijn niet goed, zoals

4.41-37 23-28	In plaats van 3.14x23 is ook
5.33x22 17x28	speelbaar 3.13x24, met als
6.32x23 18x29	mogelijk vervolg
7.34x23 13x33	4.41-37 20-25
8.38x29 16-21	5.46-41 14-20 of 5.34-30 25x34
9.26x17 12x32	6.34x14 4x24 6.40x20 15x24
10.42x22 en wit heeft twee 'wylde houten'.	7.33-29 24x33

Ook 4.42-37 23-28etc. leidt tot een voor wit slechte stand. 8.32x34

Na

4.34-29 23x34
 5.44x24 20x29
 6.33x24 18-23 etc. komt het voor wit ook niet goed.

En

4.32-38 23x32
 5.38x27 17x37
 6.41x32 16-21 etc. is verkeerd.

Te overwegen vallen dus 4. 44-39 of 34-30.

Een vereenvoudiging is

4.44-39 23-28	Een verrassende tegenzet van zwart is echter 4. 23-29
5.33x22 17x37	5.39x19 en 5.33x24 leiden tot een zwakke witte rechterflank.
6.41x32(verpl.)	5.34x23 18x29
6..... 16-21	6.33x24 20x29
7.26x19 13x33	7.39x19 13x24 lijkt voor zwart gunstig
8.32x34	of
	6.39x19 13x24

7.33-29 24x33
 8.32x34 20-24
 9.34x14 9x14 ook.

Het lijkt daarom beter om voor wit als vierde zet te kiezen voor 4.34-30, waarna zwart zal antwoorden met 4. 20-25

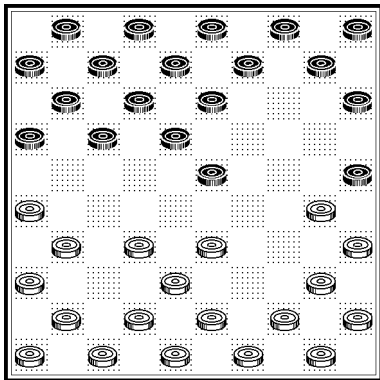


diagram 68

Nu heeft wit de keus uit 5. 41-37, 42-37 of 44-39.

5.42-37 20-25, dit is een variant van Teake Kooistra (beter dan 41-37)

6.44x22 17x39

7.43x34

Wit kan echter ook voortzetten met

5.44-39 25x34

6.40x29 23x34

7.39x30 komt voor wit niet goed, dus

6.39x30 9-14 en nu heeft wit de keus uit zes zetten 7. 41-37(1), 42-37(2), 50-44(3), 30-25(4), 49-44(5) en 33-28(6).

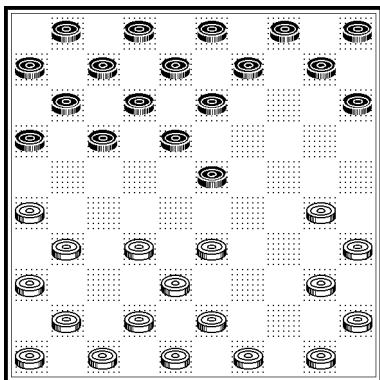


diagram 69

De eerste twee voortzettingen zijn fout, want zwart zal na 7. 23-28 altijd voorkomen.

Na

7.50-44(3) 23-29

8.30x28 14-19 (dreigt 9. 17-21 etc. met dam op 50)

9.35-30(verpl.) 19-23

10.28x19 13x35

11.45x25 15x35 wordt wits rechterflank erg zwak.

7.30-25(4) 23-29

8.33x24 14x34

9.35x33 15x44

10.50x39 leidt tot een voor wit moeilijke stelling.

7.49-44(5) 14-20
8.30-25? 3-9
9.25x3 23-28
10.3x23 28x19 en zwart komt op voorsprong.

En 8.41-37 is niet goed, want zwart vervolgt met 8.23-28 en wit raakt achter.

Na

8.44-39 20-25
9.42-27 25x34 of 9.33-29 23x34
10.40x29 23x34 10.35x33 25x34
11.39x30 13-19 is wit verplicht tot 11.33x35 en zwart lijkt iets minder te staan.
12.33-29 19x39
13.38x40 met lastig spel.
of 10.39x30 15-20, waarna wit kan kiezen uit 11.42-37, 49-44 of 50-44.

Tenslotte 7.33-28(6) met als mogelijk vervolg

7. 3-9
8.28x19 13x24
9.30x19 18x20 waarna de stand van zwart ook veel beter is.

We mogen derhalve voorzichtig concluderen dat de vijfde zet van wit 42-37 moet zijn.

De beste voortzetting voor wit is dus

1.31-26 19-24
2.37-31 24-29
3.39x19 14x23
4.34-30 20-25
5.42-37 25x34
6.44x22 17x39
7.43x34 waarna zwart kan kiezen uit 11-17 of 15-20

Er blijft nu nog één zet over: 2.32-38, de Walinga-voortzetting.

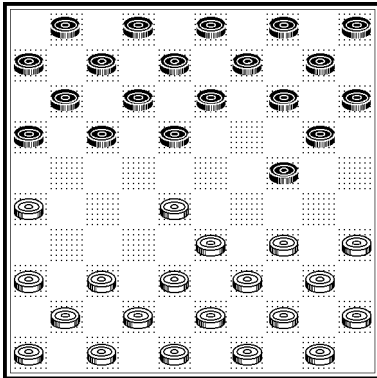


diagram 70

Er zal dan kunnen volgen

2. 20-25

3.37-32 14-20

4.34x14 10x19

5.35-30 25x34

6.39x10 5x14

7.40-35 14-20

8.35-30(verplicht om 8.17-21) 8.28x17 12x21

8. 20x40 9.26x17 11x22

9.44x35 19-23 10.32x23 19x37

10.28x19 18x20 11.42x31 met een min of meer gelijkwaardige stand

met een betere stand voor zwart.

5.32-27 17x37

6.41x32 levert schijfverlies op, na 6. 16-21etc.

En na

5.39-34 19-24

6.34x14 4x24 is zwart positioneel in het voordeel (met onder meer de dreiging 16-21, 21-27 en 24-30).

Als vierde zet kan zwart echter ook kiezen voor 4x24.

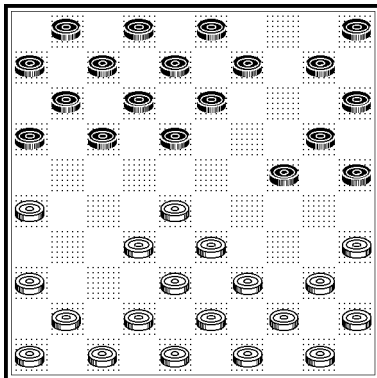


diagram 71

Er kan dan een zeer levendig speltype ontstaan met vele dreigingen.

Wit heeft nu de keus uit vier voortzettingen 5.40-34(1), 39-34(2), 41-37(3) en 32-37(4).

De eerste voortzetting is niet goed, want na
 5.40-34(1) 18-22
 6.34x14 10x19 komt wit altijd één schijf achter.

Na 5.39-34(2) zal zwart vervolgen met

- 5. 24-30
- 6.25x34 20x27
- 7.26x28 18-23
- 8.28x19 13x24
- 9.34x14 9x20

De voortzetting 5.41-37(3) leidt tot een ingewikkelde stand, want zwart zal vervolgen met

- 5. 16-21 en dan heeft wit slechts één goede zet.
- 6.40-34, 39-34, 46-41 en 47-41 kunnen niet om 6.21-27 en 7.24-30
- 6.37-31(verpl.) 21x41
- 7.46x37 11-16

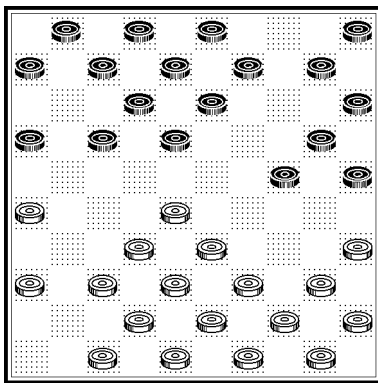


diagram 72

Nu is voor wit mogelijk 8.40-34(1), 39-34(2), 28-22(3) en 37-31(4).

8.40-34(1) en 39-34(2) kunnen beide niet, want er zou volgen

- 8. 6-11
- 9.26x6 24-30 of 9.34x14 10x19
- 10.35x24 20x27 10.26x6 25-30
- 11.32x21 17x46 11.35x24 20x27
- 12. 6x19 46x14 12.32x21 17x46
- 13.6x17 46x6

Ook 8.28-22(3) is niet goed, want na

- 8. 18x27
 - 9.32x21 (na 9.26x28 24-30etc. komt zwart voor)
 - 9. 16x27
 - 10.26x28 24-30
 - 11.35x24 25x41 verliest wit.
- 8.37-31(4) is dus verplicht. Zwart vervolgt met 18-22.

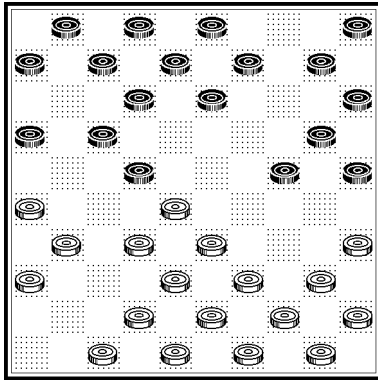


diagram 73

Wit heeft nu de keus uit zeven voortzettingen 9.40-34(1), 39-34(2), 33-29(3), 28-23(4), 32-27(5), 31-27(6) en 47-41(7).

Opnieuw falen de zetten 40-34(1) en 39-34(2), want zwart komt altijd op voorsprong.

- 9. 22-27
- 10.31x11 6x17
- 11.26x6 24-30 of 11.34x14 10x19
- 12.35x24 20x27 12.26x6 25-30
- 13.32x21 17x46 13.35x24 20x27
- 14.33-28 46x40 14.32x21 17x46
- 15.44x35 15.33-28 46x23
- 16.40-34(of 39-34)
- 16. 23x40
- 17.44x35

9.33-29(3) is niet goed, want na

- 9. 24x33
- 10.43x21 16x29
- 11.39x19 13x24 raakt wit op achterstand.
- 9.28-23(4) 17-21
- 10.26x28 24x22
- 11.28x17 12x41 is ook al niet goed voor wit

Voor wit is de voortzetting 9.32-27(5) niet goed, want na

- 9. 17x37
- 10.47x18 12x34
- 11.39x19 13x24 staat zwart één schijf voor.

Ook de voortzetting 9.31-27(6) komt niet in aanmerking, wegens

- 9. 22x31
- 10.26x37 24-30 of 1.36x27 16x36
- 11.35x24 20x27
- 12.32x21 17x46

Tenslotte 9.47-41(7) met een mogelijk zeer levendig spel als vervolg

9.	16-21	of 9.	22-27
10.31x11	1x21	10.31x11	6x17
11.39-34(verpl.)	22-27	11.26x6	24-30
12.34x14	10x19	12.35x24	20x27
13.35-30(verpl.)	25x34	13.32x21	17x37
14.33x35	27x29	14.38x36	
15.35-30	20-25		
16.30x28	7-11		

Een voorzichtige conclusie kan zijn dat wit als vijfde zet moet spelen 5.32-37(4), met als vervolg

5.	17x37		
6.41x32	24-30	of 6.	11-17, met als enige voortzettingen voor wit 7.26-21etc. of
7.35x24	20x27		7.47-41 die toch beter lijkt.
8.26x28	18-23	7.42-37 en 46-41	falen, omdat dan na 7.16-21, de dreiging
9.28x19	13x24		8.21-27 en 9.24-30 niet te keren is.
en de stand lijkt		7.39-34	6-11etc. en wit verliest
gelijkwaardig.		7.40-34	18-22
		8.34x14	10x19 en wit raakt altijd achter.

We gaan nu nog eenmaal terug naar het begin van deze opening.

Na 1.31-26 19-24, kan wit ook kiezen voor 2.33-28(5), een variant van Tjerk Wijbenga.

Zwart zal nu antwoorden met

2. 20-25 met als vervolg

3.34-30 25x34

4.39x19 9x27

5.32x21 16x27

6.26x28

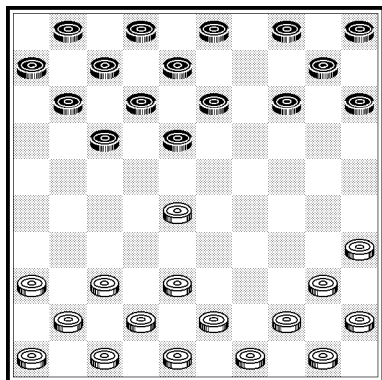


diagram 74

Zwart kan nu kiezen uit een aantal voortzettingen , zoals

6. 18-22

6. 18-23?

6. 17-21

7.40-34 22x33

7.28x19 13x24

7.38x32 18x27

8.34x32 met evenwicht

8.40-34 en wit staat beter

8.37x26 en wit staat beter.

Voor zwart is het beter om te spelen 6.14-20 of 11-16, waarna wit vooreerst de lastige schijf op veld 28 moet zien te verdedigen.

Ook is mogelijk 6. 13-19

7.43-39 19-23

8.28x19 18x20 en zwart lijkt beter te staan.

Opening 12: De Terpstra opening I.

1.32-27 20-24

Deze opening werd voor het eerst gespeeld door Germ Terpstra.

Wit kan nu uit veel zetten kiezen. Die zijn in het Bondsorgaan van de Dambond Fries Spel door Teake Kooistra uitvoerig besproken. Zie daarvoor de nummers 40 en volgende.

Ik wil hier stil staan bij de voortzetting die nu veelal gekozen wordt, namelijk 2.33-29 24x33 3.34x32 waarna de stand er als volgt uitziet.

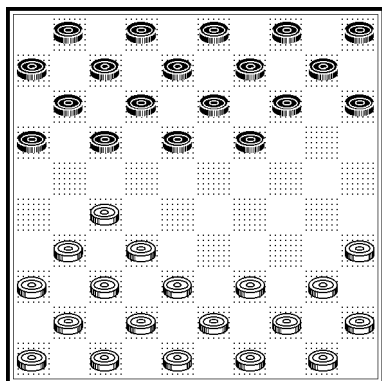


diagram 75

Meestal vervolgt zwart nu met 3.17-21. Er zijn echter ook zetten mogelijk, zoals 15-20 of 19-23, een zet die door Hiele Walinga voor het eerst werd gespeeld.

Eerst bespreken we

3. 15-20

4.39-33 20-25

5.35x15 5x25

6.40-35 19-23

7.35x15 23-29 of 6. 19-24

8.33x24 14x34 7.35x15 18-22

9.44x24 18-22 8.27x18 8x19

10.27x18 12x5 9.49x20 14x5

en in beide gevallen is de stand in evenwicht, alhoewel wits rechterflank wat 'kaal' lijkt.

Als vierde zet kan wit echter ook kiezen voor

4.39-33 10-15 4. 20-25 7.44-39 (beter dan 44-40) 17-21 (verpl.)

5.34-30 20-25 5.35x15 5x25 8.34-30 25x34

6.31-26 25x34 6.40-35 10-15 9.35x33

7.40x29 19x39

8.38x40 18-23 (Om de afruil door 32-28 te voorkomen, maar dan komt zwart wellicht materiaal op de linkervleugel te kort. 18-22 is ook mogelijk.)

9.37-31 17x28

10.26-21 16x27

11.31x24 14x24

12.40x27 11-16

4. 17-21

5.27-22 21x23 of 6. 19x39

6.34-29 23x34 7.49x29 23x34

7.44x15 5x25 8.44x15 5x25

8.35x15 9.35x15

En ook nu ontstaat een min of meer evenwichtige stand.

We gaan nu kijken naar een andere mogelijkheid voor zwart op de derde zet: 17-21.

Wit moet nu verplicht vervolgen met 4. 39-33, omdat er anders na 4.21-26 een voor wit onvoordelige stand zal ontstaan.

De stand ziet er dan als volgt uit.

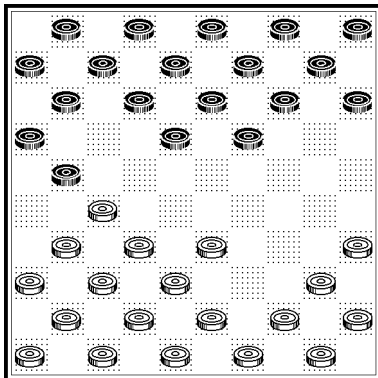


diagram 76

Nu heeft zwart de keus uit 4.21-26(1) of 14-20.

Andere zetten zijn niet goed.

4. 21-26

5.44-39 26x28

6.33x22 18x27 of 6.32x23 18x29

7.32x21 16x27 7.33x24 14x34

8.31x22 12x32 8.39x30 19-24

9.38x27 9.30x19 13x24

en er is in beide gevallen evenwicht.

Het vervolg

6.32x23 19x28

7.33x22 18x27

8.31x22 12x32

9.38x27 lijkt voor wit iets minder.

Wit kan echter ook kiezen voor 5.33-28

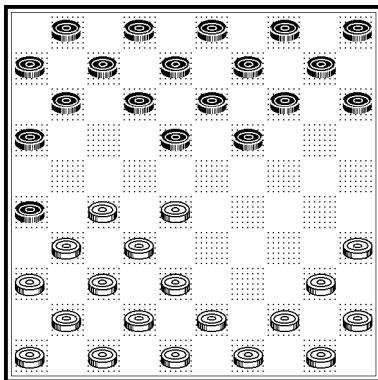


diagram 77

Zwart kan nu verder gaan met de volgende voortzettingen 5.15-20, 11-17 of 18-23.

Niet goed is 5.12-17,

want er zal volgen

6. 27-21 16x29

7.36x16 6x26

8.31-27 26x28

9.32x21 11x31

10.37x26

Evenmin komt 5.14-20 in aanmerking, want na

6.27-22 18x29

7.31-27 26x28

8.32x25

staat de zwarte schijf op het veld 29 niet goed.

De voortzetting 5.19-24 is niet goed omdat wit vervolgt met
 6.27-21 16x29
 7.36x16 6x26
 8.40-34 29x40
 9.50x6 en schijfverlies voor zwart.

Na 5.33-28 11-17
 6.28-22 26x28 of 6. 17x28
 7.22x33 7.27x29 19x39
 8.43x34

En in beide gevallen is er evenwicht.
 Wit kan echter ook kiezen voor 6.28-23

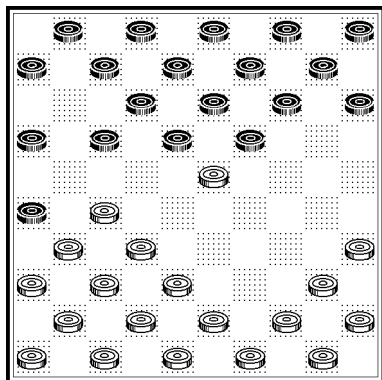


diagram 78

Nu is zwart verplicht tot 6.19x28 7.27x29, omdat wit anders altijd op voorsprong komt.

6. 13x33	of	6. 18x29
7.38x29 26x30		7.27-21 16x27
8.35x13 14x12		8.36x20 27x36
		9.46x26 15x24
10-43-39 14-19	of	10. 13-19
11.40-34 29x40		11.39-34 19-23
12.45x23 13x31		12.32-28 23x43
13.41x21		13.48x30

Na
 5.33-28 15-20
 6.28-23 19x28 of 6. 26x28
 7.27x29 11-17 7.43-39 18x29
 8.29-23 18x29 8.32x34 is er in beide gevallen evenwicht in de partij.
 9.31-27 26x28
 10.32x34

Met 5. 18-23 kunnen er levendige verwickelingen ontstaan als wit vervolgt met bijvoorbeeld 6.35-30 of 44-39. Er is voor wit nog vereenvoudiging mogelijk middels

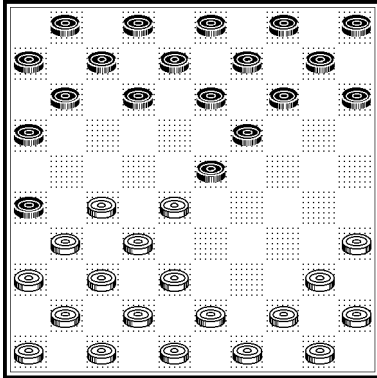


diagram 79

6.26-21 16x29

7.36x16 6x26

8.32-27 26x28

9.38x20 14x25 of 9. 15x24 Na 9. 10x30

10.35-30 25x34 10.40-34 29x40 10.35x22 12x32

11.44x22 12x32 11.50x28 11.37x30 staat wit één schijf voor.

12.37x30

Nu moet er nog gekeken worden naar een andere voortzetting, namelijk

1.32-27 20-24

2.33-29 24x33

3.34x32 17-21

4.39-33 14-20

5.35-30, waarna de volgende stand is ontstaan.

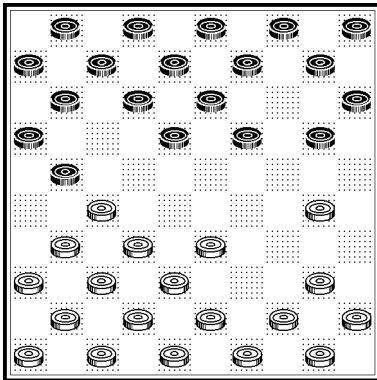


diagram 80

Zwart mag niet achterstrijken, want na

5. 20-25 volgt en na 5. 21-26 volgt

6.31-26 25x34 6.30-25 26x39

7.44x24 19x30 7.25x23 13x33

8.26x19 13x24 8.43x23 18x29

9.40x29 9.44x24

Zwart kan kiezen uit 5.18-22(1), 20-24(2), 19-23(3), 18-23(4) en 9-14(5).

Na 5. 18-22(1)

6.27x18 8x39

7.44x33 lijkt de stand gelijkwaardig. We zullen later zien dat dit de beste voortzetting is voor zwart.

5. 20-24(2) is niet goed, want na

6.30-25 15x35

7.45x14 komt wit op voorsprong.

5. 19-23(3) faalt wegens

6.27-21 18x27

7.37x26

En ook 5. 18-23(4) is niet goed, want na

6.30-25 15x35

7.45x14 9x20 staat wit beter.

Als zesde zet lijkt 44-39 zo aardig, want daarna kan mooi achteruit worden afgeruild middels 40-35, maar dan komt wit lelijk op de koffie:

6.44-39? 23-28

7.32x25 21x34

8.40x29 15x44

Een voortzetting die voor zwart perspectieven lijkt te bieden is 5.9-14(6), maar

na het verrassende antwoord van wit 6.33-28 blijkt het voor zwart erg moeilijk om nog een goede tegenzet te vinden. De stand is inmiddels als volgt.

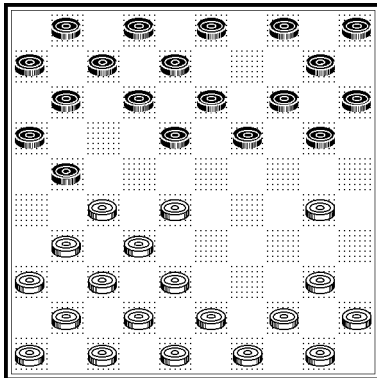


diagram 81

De voortzettingen 6.4-9 en 20-24 betekenen voor zwart direct schijfverlies.

Na

6. 4-9 volgt

7.28-22 21x23

8.27-21 16x27

9.31x4

6. 20-24

7.30-25 15x35

8.45x23 13x22

9.31-26 22x33

10.38x20 10x30

11.26x19

De overige voortzettingen van zwart zullen door wit steeds met 25-30 worden beantwoord, waarna de mogelijkheden voor zwart erg beperkt worden.

6. 21-26

7.30-25 15x35

8.45x25 levert de volgende stand op

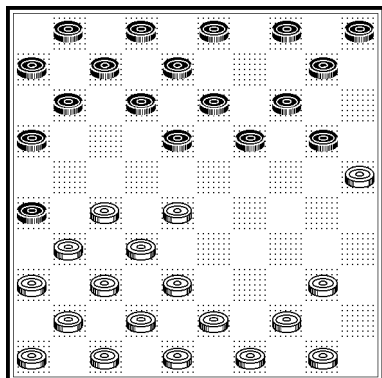


diagram 82

We gaan alle zetten van zwart langs.

8. 3-9 (1)

9.27-22 18x29

10.31-27 26x28

11.32x3

8. 4-9(2)

9.38-33 18x29

10.27-21 16x38

11.42x24 19x30

12.40x20

8. 10-15(3)

9.38-33 18x29

10.32-28 15x35

11.28x10 4x15

12.42-38 26x28

13.38x18 12x23

8. 11-17(4)

9.38-33 18x29

10.27-21 16x38

11.36x9 38x27

12.43-38 4x13

13.38-32 27x38

14.42x24 19x30

8. 12-17(5)

9.38-33 18x29

10.27-21 16x38

11.36x9 38x27

12.43-38 4x13

13.38-32 27x38

14.42x24 19x30

8. 18-23(6)

9.27-22 23x21

10.28-22 21x23

11.31-27 26x28

12.38x18 12x23

8. 19-24(7)

9.25x23 13x22

10.43-39 26x28

11.32x21 16x27

12.31x24

8. 20-24(8)

9.25x23 13x22

10.40-35 26x28

11.32x21 16x27

12.31x24 14x34

13.35x33

Alleen na voortzetting (3), (4) of (5) komt zwart niet op achterstand.

Wit heeft dan wel een betere stand.

Na 6. 3-9
 7.30-35 15x35
 8.45x25 is de stand als volgt.

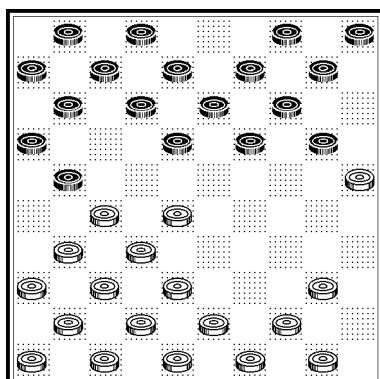


diagram 83

En ook nu gaan we de zwarte zetten langs.

8. 10-15 8. 12-17(2) 8. 18-23(3)
 9.38-33 18x29 9.28-23 19x26 9.27-22 10-15 (verplicht)
 10.43-39 15x35 10.31-27 26x28 10.22x24 14x45
 11.39-34 35x33 11.32x23 11.25x14
 12.32x3 21x32
 13.42x22 12x32 8. 21-26(4)
 14.3x35 (5 sch.) 9.27-22 18x29
 10.31-27 26x28
 11.32x3

Steeds komt wit met duidelijk voordeel uit de opening.

We zijn nu toegekomen aan de volgende voortzetting van zwart op de zesde zet, namelijk, 6. 12-17

7.30-25 15x35
 8.45x25

De stand ziet er dan als volgt uit.

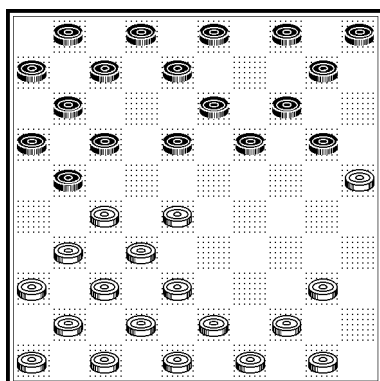


diagram 84

En ook nu zullen we alle zetten van zwart nagaan.

8. 3-9(1) 8. 4-9(2) 8. 8-12(3) 8. 10-15(4)
 9.27-22 18x29 9.27-22 18x29 9.28x8 7x9 9.40-35
 10.32-27 21x32 10.32-27 21x32 10.27x18
 11.31x15 11.31x24

8. 18-23(5)	8. 19-23(6)	8. 21-26(7)
9.40-35	9.28x19 13x24	9.38-33 18x29
	10.25x12 7x18	10.27-21 16x38
		11.36x9 38x27
12.43-38 4x13	Steeds komt wit met	
13.38-32 etc.	voordeel uit de opening.	

Er resteert nu nog één voortzetting:

6. 18-23
 7.30-25 15x35
 8.45x15

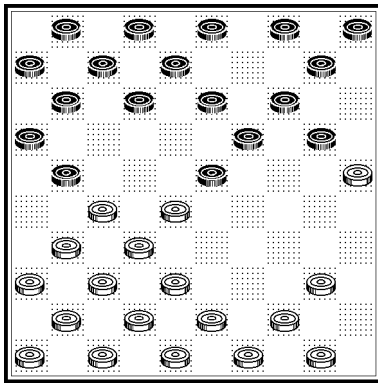


diagram 85

Zwart heeft de keus uit de volgende mogelijkheden.

8. 3-9(1)	8. 4-9(2)	8. 10-15(3)
9.27-22 10-15(verplicht)	9.27-22 23-29	9.40-34 15x22
10.22x24 20x27	10.28x30 21x23	10.27x18 8x28
11.37x26 15x35	11.40-34 20x29	11.38x18 12x23
12.40-34 35x33	12.32-27 29x27	12.32-27 21x32
13. 43x3	13.31x15	13.31x24

8. 12-17(4)	8. 12-18(5)	8. 13-18(6)
9.40-35	9.28-22	9.27-22 18x29
		10.32-27 21x32
		11.42x33

8. 20-24(7)	8. 21-26(8)
9.27-22	9.27-22 23x21
10.28-22 21x23	En ook bij deze voortzetting zien we dat
11.32-27 26x28	zwart niet goed uit de opening komt.
12.38x18 12x23	

Al met al kunnen we concluderen dat de voortzetting waarbij zwart als vierde zet 14-20 speelt niet goed is.

We gaan terug naar het begin van deze opening en moeten nog één voortzetting bespreken, namelijk
 1.32-27 20-24
 2.33-29 24x33
 3.34x32 19-23
 Met de laatste zet heeft zwart de bedoeling om daarna 23-29 te spelen en overdwars af te ruilen.
 De stand is nu als volgt.

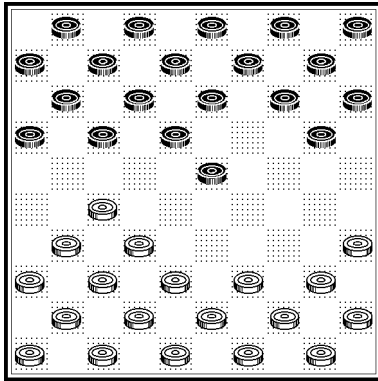


diagram 86

Wit kan antwoorden met 4.35-30 of 39-33.

Na 4.35-30 heeft zwart de volgende mogelijkheden 4.13-19(1), 14-19(2), 14-20(3) en 15-20(4). We zullen deze langslopen.

4. 13-19(1)

5.39-33 en de stand lijkt voor wit beter.

4. 14-19(2)

5.40-35 en zwart moet kiezen uit 9-14, 10-14 of 15-20. Andere zetten zijn niet goed.

6.30-25 en wit staat prima.

4. 14-20(3)

5.39-33 9-14 is voor zwart nu min of meer verplicht

6.30-25 15x35

7.45x25 en ook nu staat wit prima.

4. 15-20(4) is de beste voortzetting voor zwart.

5.30-25 20-24 (verplicht)

zie diagram 87

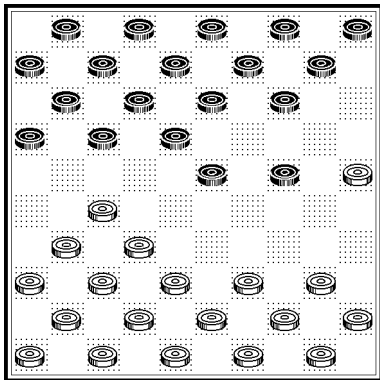


diagram 87

Wit kan nu uit drie zetten kiezen, die alle drie tot gelijkwaardige standen leiden.

- | | | | | | |
|---------|-------|----------|-------|---------|-------|
| 6.40-35 | 24-30 | 6.21-26 | 24-29 | 6.39-33 | 23-29 |
| 7.35x22 | 17x26 | 7.39x28 | 18-23 | 7.25x34 | 18-22 |
| | | 8.28x19 | 13x24 | 8.27x18 | 8x30 |
| | | 9.25x23 | 17-21 | 9.40x20 | |
| | | 10.26x17 | 11x13 | | |

Opening 13: De Gerbranda opening.

1.31-26 20-25

2.34-30 25x34, wit kan de eerste zetten ook in omgekeerde volgorde spelen.

3.40x29

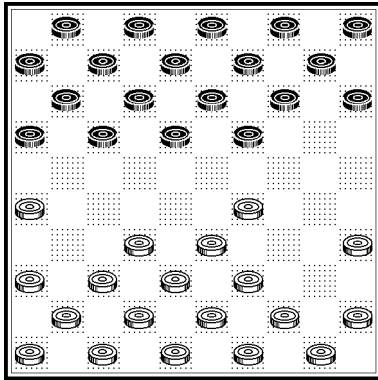


diagram 88

Zwart heeft nu legio mogelijkheden: 3. ...19-23(1), 17-22(2), 14-20(3), 17-21(4) of 18-22(5).

3. 19-23(1), de A.W. de Haan-voortzetting

4.44-40 23x34

5.39x30 18-23 en zwart kan na 6.37-31 of 49-44

of 5. 14-19

het positioneel sterke 6.13-19 etc. spelen. 6.30-25 10-14

7.33-29 19x39

8.43x34

J.D.Tolsma koos voor 5.15-20, met als vervolg

6.30-25 13-19

7.33-29 19x39

8.43x34 20-24

9.25x23 18x29

10.34x23 17-21

11.26x17 11x24

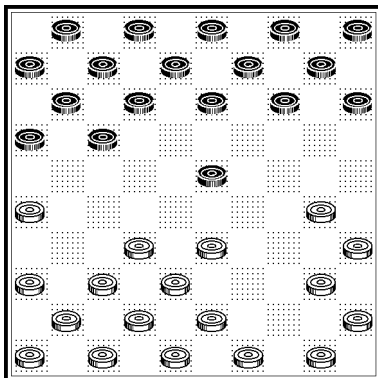


diagram 89

6.30-25 23-29

7.33x24 14x34

8.35x33 15x44

9.49x40 en wit heeft een zwakke hoek.

Of

8.40x29 15-20

9.25x14 4x31

10.41x21(verpl.)

10. 11x31

11.36x27 46x26 en ook hier komt wit niet goed uit de opening.

Beter voor wit is te kiezen voor een variant van Sjoerd Tigchelaar

6.40-34 14-20

7.30-25 20-24

8.34x14 10x19

9.50-44 15-20

10.25x14 19x10

11.44-40 9-14 of 11.44-39 23-28

12.40-34 14-20 12.32x23 17-21

13.34-30 20x40 13.26x17 11x24

14.35x44

is een mogelijk vervolg.

3. 17-22(2), de voortzetting van H.Kingma, van Franeker.

4.40-40 11-17 8.29-23 18x29

5.29-24 14x34 9.33x24 19x30

6.40x29 10-14 10.35x24 14x34

7.50-44 5-10 11.39x30

3. 14-20(3), de C.Posthumus-voortzetting

4.29-24 20x29

5.33x24 19x30

6.35x24 17-21 of 6.17-22, een aanval op schijf 24, met als antwoord 7.39-33

7.28x19 9x20 of 7.24-20, een variant van Sjoerd Tigchelaar, met als vervolg

8.37-31 20-25 7. 10x30

8.36-31 16x37

9.37x19 13x24

10.32-28 22x33

11.38x40

3. 17-21(4), de R.Wymenga-voortzetting
4.26x17 7x27 of 4. 11x22
5.37x17 12x21 5.37-31 16-21
6.29-24 19x30 6.31x11 6x17
7.35x24 14x34 7.29-24 19x30
8.33x35 9-14 8.35x24 14x34
9.33x35 22-28
10.32x23 18x29
11.39x19 13x24

Tenslotte

3. 18-22(5)
4.29-24 14x34
5.39x30 22-27
6.32x21 16x27
7.26x28 19-24
8.30x19 9x27 en er is evenwicht

Opening 14: De Bakker opening I.

1. 34-30 20-25
2. 31-26 25x34
3. 44x24

De eerste twee zetten van wit kunnen ook andersom gespeeld worden.
Deze opening werd veel gespeeld door Willem F. Bakker.

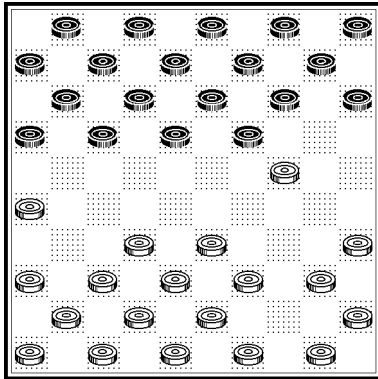


diagram 90

- | | |
|---|------------------------------------|
| 3..... 14x34 (of 3. ...19x30 4.35x24 14x34 5.33x35) | |
| 4.40x29 19-23 | of 4. 10-14 |
| 5.50-44 23x34 | 5.29-23 18x29 (19x28 is niet goed) |
| 6.39x30 15-20 (of 13-19 7.30-25 10-14) | 6.33x24 14x34 |
| 7.44-39 20x40 | 7.39x30 19-24 |
| 8.35x44 10-15 | 8.30x19 13x24 |
| 9.44-40 9-14 | 9.26-21 11x33 |
| 10.40-35 14-20 | 10.43x25 |

Opening 15:

1.32-27 17-21

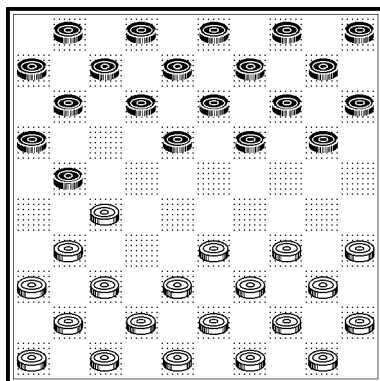


diagram 91

Deze opening bevat weinig theorie, want na

1.32-27 17-21

2.31-26 21x32

3.33x31 16-21

4.36x17 18x16

5.31-26 12-18

6.38-32 om de afruil 6.16-21 en 7.18x16 te voorkomen is de opening eigenlijk voorbij.

Opening 16:

1.32-27 18-22

2.27x18

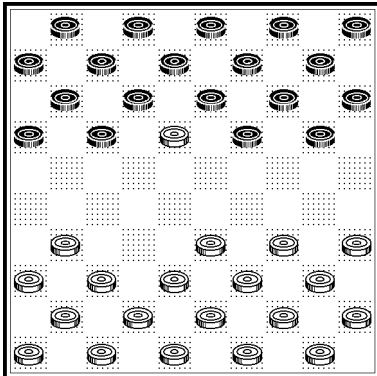


diagram 92

Het is de vraag of deze opening speelbaar is, want zwart komt er in alle voortzettingen minder op te staan.

2. 8x28

3.38x18 12x23 of 3. 13x22

4.33-29 4.31-26 of 33-28 en wit staat beter

2. 13x22

3.31-26 en de witte stand ziet er beter uit

2. 12 x23

3.33-29 en zwart kan kiezen uit 4.8-12(1) of 17-21(2).

3. 8-12(1)

4.29x18 12x23 of 4. 13x22

5.34-30 5.31-26 en wit staat beter

3. 17-21(2)

4.29x18 19x17 (of eerst 8x28 en 38x18)

5.31-26 ziet er voor zwart minder uit, evenals 4. 13x22
5.31-26

Opening 17:

1.31-26 17-21

2.26x17

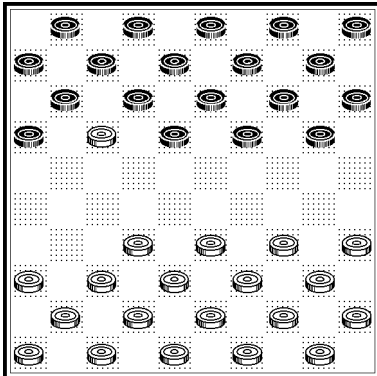


diagram 93

Voor zwart is het beste om naar veld 22 te slaan, want na

2. 12x21

3.32-27 21x32

4.33x31 is de witte stand beter. En ook na

2. 7x27

3.37x17 12x21 of 3. 11x22

4.32-27 21x32

5.33x31 is dat het geval.

3.32-27 22x31 en daarna kan zwart altijd gunstig overdwars afruilen.

3.36-31 22-28etc. en zwart komt één schijf voor.

3.32-28 20-25

4.28x17 12x21

Na 5.37-32 of 38-32 kan zwart altijd overdwars afruilen na 5.18-22.

5.36-31 21-26 en zwart lijkt een licht voordeel te hebben.

5.37-31 21-26 of achteruit afruilen via 5.7-12.

3.33-29 20-25 met lastig spel voor wit. Zwart kan ook 7-11 spelen, andere zetten zijn minder goed.

3.34-30 20-25

4.36-31 25x34 (Wit kan als vierde zet ook kiezen voor 37-31.)

5.39x30 22-28

6.32x23 19x39

7.43x34 met een gelijkwaardige stand.

3.35-30 20-25 met lastig spel voor wit.

De voortzetting die het meest voor de hand ligt is:

3.37-31 22-27

4.31x22 18x27

5.32x21 16x27 na 6.41-37 of 42-37 kan zwart 12-18 spelen en overdwars afruilen.

6.33-29 27-32

7.38x27 19-23 of eerst 7.42x22 12x32

8.29x18 8x26

9.36x16 6x26 en het is de vraag of zwart deze voorpost kan behouden en of het eigenlijk wel speelbaar is.

6.34-30 20-25

of 6. 6-11

7.42-37 25x32

7.38-33 27-31

8.37x26 en de opening is voorbij.

8.36x27 19-23

9.29x18 8x26

In plaats van 3.22-27 kan zwart ook spelen

3. 16-21

4.31x11 7x16

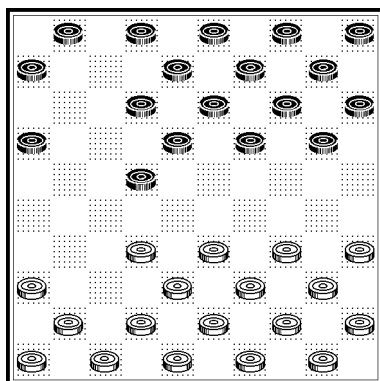


diagram 94

5.32-27 22x31

6.36x27 met een gelijkwaardige stand.

of

5.41-37 22-28

6.33x22 18x27

7.37x17 12x21

8.32-27 21x32

9.38x27 en de stand van wit is heel goed. Daarom lijkt 5.16-21 beter.

Wit kan ook 5.32-28 20-25

6.28x17 12x21

Opening 18:

1.32-27 19-23

2.31-26 23-29 en deze zet leidt tot een stand die ook bij opening 9 aan de orde kwam.

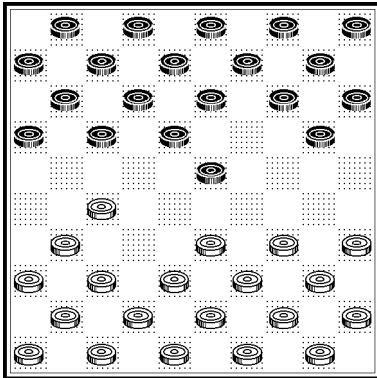


diagram 95

2.23-29 17-22 kan niet om 3.27-21 etc.

..... 18-22 faalt, want na 3.27x18(verpl.) 8x30 4.35x22 17x28 5.38x18 staat zwart zwak

..... 23-28 3.31-26 28x30 4.34x25 20-24 5.25x23 18x29 6.39x19 13x24 en deze stand kwam ook al bij opening 9 op het bord.

..... 13-19 kan niet om 3.27-22

..... 14-19 3.27-22 17x30 4.35x22 18x27 5.31x22 12x32 6.38x27 13-18 en zwart kan altijd overdwars afruilen, waarna beide partijen een goede stand hebben.

..... 20-24 3.29x20 10x30 4.35x22 17x26 en beide partijen staan goed.

..... 20-25 3.27-22 17x25 4.30x22 18x27 5.31x22 12x32 6.38x27 en beide partijen hebben een goede stand.

Opening 19: De Terpstra opening II.

1.31-26 20-24

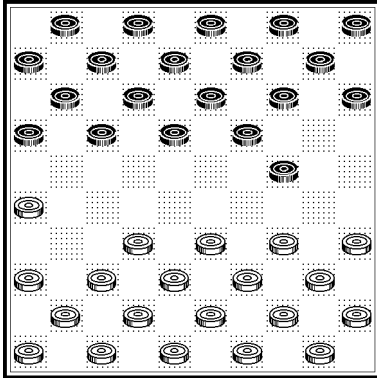


diagram 96

Deze opening werd voor het eerst gespeeld door Germ Terpstra.

Het is twijfelachtig of deze opening voor zwart speelbaar is.

Na 2.34-30 kan zwart kiezen tussen 2.15-20(1), 17-21(2) of 18-23(3).

Niet goed is 2.14-20, want er zal volgen

3.36-31 16x27

4.32x21 11x31

5.41x21 17x26

6.33-29 etc. met een betere stand voor wit.

2. 15-20(1)

3.30-35 18-23(verplicht)

4.40-34 23-29(verplicht)

5.34x23 24x22

6.39-34 10-15(verplicht)

7.44-40 22-28 (de minst slechte)

8.33x22 17x28

9.32x23 19x28

10.38x18 en zwart komt niet goed uit de opening

Beter is

2. 17-21(2)

3.26x17 (voor wit de beste keus)

3. 7x27

4.32x21 16x27

5.37x17 18x16, maar ook nu ziet de witte stand er beter uit.

De voortzetting die vaker gekozen wordt is 2.18-23(3).

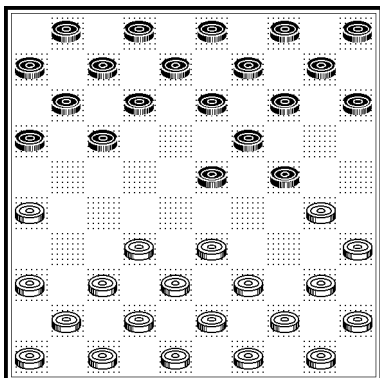


diagram 97

Niet goed is

3.40-34	23-28	of	3.39-34	15-20	
4.38x29	17-21		4.30-25	(verplicht)	
5.26x17	7x20		4.	23-29	
			5.25x23	19x30	of 6.44x33 13-19
			6.35x33	20-25	7.25x23 19x39
					8.43x34

Steeds komt wit positioneel in het nadeel.

Wit moet spelen 3.30-25, waarna zwart verplicht is tot 15-20.

De tweede en derde zet van zwart kunnen ook in omgekeerde volgorde gespeeld worden.

Wit antwoordt nu met 4. 37-31, met de volgende stand als resultaat.

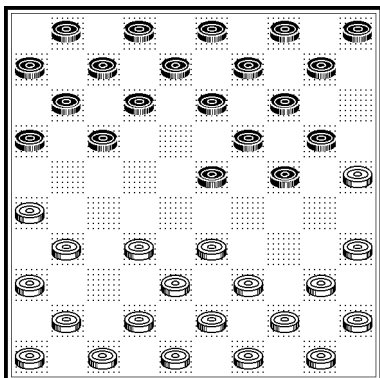


diagram 98

Veel zetten van zwart zijn nu niet goed, zoals

4.	23-28	4.	12-18	4.	16-21	4.	10-15
5.38x18	8x37	5.32-28	23x34	5.32-28	23x34	5.40-34	komt voor wit niet goed
6.25x23	19x28	6.25x21	16x27	6.25x23	13x33		
7.36x18	16x27	7.44x15	5x25	7.44x24	33x44		
8.18x16	6x26	8.35x15	19-24	8.50x39			
9.33-28	27x29	9.26x28	24-30	of 6. ...	19x28		
10.39x8	9x7	10.40x20	14x5	7.40x18			

Zwart is verplicht tot

4. 17-21

5.26x17 waarna 7x27 en 11x22 niet kunnen,
maar ook de twee andere mogelijkheden afvallen

Na 5.16x18 volgt 6.42-37 en wat zwart nu ook zal antwoorden,
er komt altijd een voorsprong voor wit. Dit is een zet van Sjoerd Couperus.

Na 5.12x21 volgt

6.31-26 10-15 (de beste)

7.26x17 en zwart krijgt een mindere stand.

Opening 20:

1.31-27

Het is volgens mij niet goed om met deze zet te beginnen, want wit zal altijd op achterstand komen of noodgedwongen een positioneel zwakke stand ontwikkelen.

Zwart antwoordt met

1. 17-21

Er zijn nu vier zetten voor wit die niet direct schijfverlies opleveren:

2.33-28(1), 36-31(2), 35-30(3) en 34-30(4).

2.33-28(1) 26-21 en zwart heeft een positioneel verloren stand

2.36-31(2) 21-26

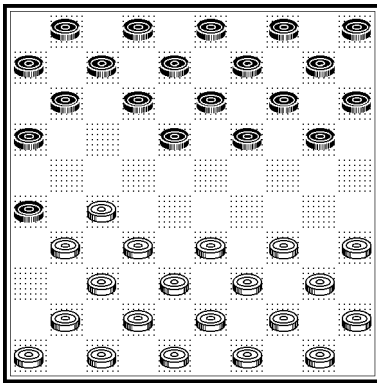


diagram 99

Hoe moet wit nu verder?

4.41-36? 26x28

3.32-28? 19-24

3.33-28 19-24

4.33x22 etc.

komt niet goed voor wit

4.41-36? 24-29 etc.

wit raakt achter

4.39-33? 18-22 etc.

4.34-30? 11-17 (x23, x29, x28 etc.)

2.35-30(3) 11-17

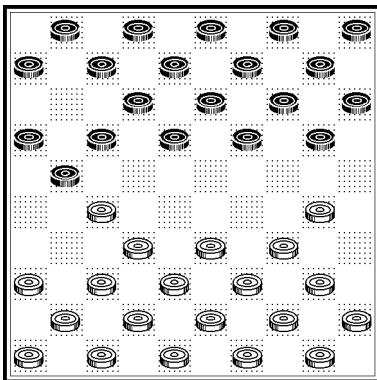


diagram 100

Wit komt hoe dan ook in de problemen.

3.30-24 19x30 etc. en wit komt op achterstand

3.30-25 15x35

4.45x25 6-11 (niet meteen 4. 20-24

3.36-31 17-22

5.34-30 20-24

5.25x23 19x26

4.31x11 22x31 of 4.41x21 6x26

6.25x23 19x26

6.37-31 26x28

5.37x26 16x36

(5.36-31, 40-35,

7.33x31 met

6.46x26 7x36 en zwart heeft een voorsprong

50-45 maakt niets uit)

evenwicht)

2.34-30(4) 11-17

Net als in de vorige variant komt na 3.36-31 17-22 etc.

Na 3.30-25 6-11 (en niet meteen 20-24, zie de vorige variant)

En wit komt hoe dan ook achter

Na 3.30-24 19x30 etc. raakt wit ook achter.

Na 3.33-28 20-24 komt het voor wit ook niet goed.

En hoe redt wit zich uit de benarde positie die ontstaat na 3.39-34 20-24
4.43-39 15-20

Opening 21:

1.33-28

Een ongebruikelijke, en naar mijn inzicht verkeerde, zet om de partij mee te beginnen.

Zwart zal antwoorden met

1. 17-21 en veel zetten van wit zijn nu niet goed.

2.28-23? 18x29

3.34x23 19x28

4.32x23 13x33

5.38x29 12-17 en wit staat beduidend minder

2.34-29? 12-17 (met de dreiging 18-22)

3.39-33 19x39

4.43x34 20-25 en ook nu is de stand van wit niet goed

2.34-30? 21-26

2.28-33 19x28

4.32x23 18x29

5.30x28 12-17 en zwart staat beter

2.35-30? 12-17 en de dreiging 18-22 is niet goed te pareren

De beste voortzetting voor wit is derhalve

2.39-33 12-17

3.31-26 (de beste)

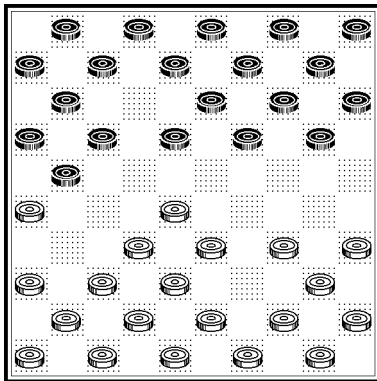


diagram 101

3. 7-12 (met de dreiging 21-27)

4.34-30 21-27 of 4.35-30 20-24 of 4.34-29 19x39

5.32x21 16x29 5.30-25 (verplicht) 5.43x34 20-25

6.30x28 5. 15x35

6.45x23 18x27

7.26x28 1-7

En in alle gevallen is de stand van wit minder.

Opening 22: De Reidsma opening I.

1.32-27 18-23

Deze opening wordt toegeschreven aan Taco Reidsma van Parrega en is voor beide partijen goed speelbaar.

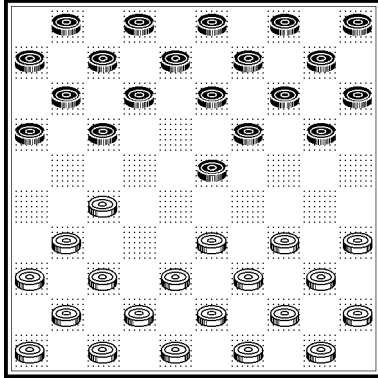


diagram 102

Er komen in eerste instantie voor wit nu slechts drie zetten in aanmerking, te weten 2.35-30(1), 34-30(2) en 31-26(3).

2.35-30(1) kan leiden tot de volgende zettenreeks

2. 20-25

3.31-26 14-20 (3.38-32 14-20 komt voor wit niet goed.)

4.27-21 16x27

4.37-31? 17x37

4.37-32? 17x28

5.26x28 23x32

5.41x32 16-21 5.47x27 20-24

5.38x29

6.33x31

6.26x17 12x41 6.34x14 25x21

wit staat verkeerd

en er is min

7.46x37 23-29 verliest ook

of meer evenwicht

8.34x12 2x22

9.32x12 15x41

2.34-30(2) 23-28 lijkt voor zwart beter dan 2. 13-18

3.27x29 19-24

3.33x22 17x26

4.30x19 14x32

4.30-25 12-17

5.38x27 (of 31x33) en zwart staat niet minder

5.39-34 20-24

6.25x23 19x28

7.38x18 17x19 en wit staat niet minder.

2.31-26(3) 17-21 (verplicht)

2. 12-18

3.26x17 11x31 (verplicht)

3.27-21 16x27

4.37x26(verplicht)

4.26x28 23x32

4. 12-18

5.33x31 en wit staat heel goed

5.41-37 16-21

6.26x17 18x16

of

5.33-28 23x32

6.38x27 18-22 etc.

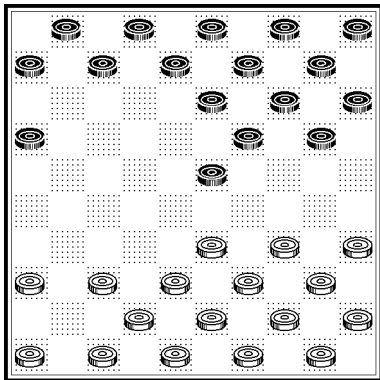


diagram 103

Wit kan nu uit meerdere zetten kiezen, waarvan 37-31 of 36-31 de beste lijken.

7.34-30 23-28

8.33x22 19-23 (8.38x18 19x17) 8. 19-24

9.22x24 14x25 9.30x19 14x21 en steeds staat zwart prima.

(zie vorige diagram)

7.35-30 23-28

8.33x22 19-24 (of 38x18 19x17)

9.30x19 14x21

en zwart staat niet minder

7.36-31 23-28

8.33x22 16-21 (38x18 19x17 is voor wit minder goed)

9.31x11 6x28

10.38x18 19x17 evenwicht

7.37-32 23-29

8.33x24 20x29

9.34x23 19x37

10.42x31 16-21

11.31x11 zwart iets beter

7.37-31 23-28

8.33x22 16-21 (38x18 19x17 is voor wit ook hier minder goed.)

9.31x11 6x28

10.38x18 19x17

Opening 23: De Koopmans opening.

1.32-27 19-24
2.33-28 20-25

Deze opening werd voor het eerst gespeeld door Meinte Koopmans uit Minnertsga.

Hij speelde deze opening al in de twintiger jaren.

De tweede zet van zwart is min of meer verplicht, want

na

2. 17-21

3.31-26 21x23

4.26-21 16x27

5.37x30 staat schijf 23 voor zwart verkeerd. (5.20-25? 6.30-24 en wit altijd voor.)

na

2. 13-19

3.27-21 16x29

4.34x25 staat wit beter en

na

2. 18-22

3.12x32 38x27

4.17-21 42-38

5.21x32 38x27

6.11-17 31-26 lijkt wit ook beter te staan.

Wit moet nu verplicht afruilen

3.27-21 16x29

4.39x30 waarna zwart een betere positie lijkt te hebben.

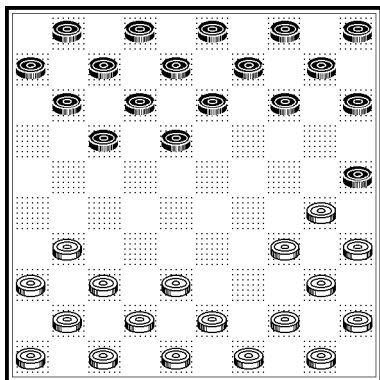


diagram 104

Nu heeft zwart een aantal keuzes: 4.14-20(1), 17-21(2), 11-16(3), 14-19(4) en 13-19(5).

4. 14-20(1)

5.38-32 20-24 of 5.38-33! 13-19

6.30x19 18x20 6.31-26 17-21 dus 6.33-28 18x38 9.30x19 13x24

7.32-27 met evenwicht 7.26x17 18x16 7.43x32 9-13 10.34x14 20x9

en zwart staat beter 8.32-27 19-24 met evenwicht

5. 20-24 is niet goed, want na

6.30x19 9x38

7.37x39 staat wit beter.

In plaats van 7. ...9-13 kan zwart
ook kiezen voor 7. .10-14 en 5-10.
Wit wordt vastgezet in de korte hoek.

4. 17-21(2)
 5.3024 25x23 of 5.38-32 14-20
 6.31-27 21x32 6.30-24 20x29
 7.37x17 12x21 7.34x23 13x33 dus 7. 18x29
 evenwicht 8.32x34 en wit iets beter 8.32-28 29x27
 9.37x26 en wit staat niet minder

4. 11-16(3)
 5.38-32 14-19
 6.32-27 19-24
 7.30x19 20x18
 8.27-22 17x28
 9.34-30 25x34
 10.40x27 en wit komt goed uit de opening

4. 14-19(4)
 5.38-32 * 17-21?
 6.31-26 9-14 (of 11-16)
 7.26x17 7x38
 8.43x32 en wit staat beter
 dus
 5. 19-24
 6.30x19 18x20
 7.32-27 met evenwicht of
 5. 11-16
 6.32-27(zie diagram)

Veel zetten van wit zijn niet goed, zoals
 5.31-26 (zwart kan gunstig overdwars afruilen)
 5.31-27 (of 32-27 of 43-39) 19-24 en zwart staat iets beter
 5.38-33 18-22
 6.31-26? 22-27 etc.
 6.39-33

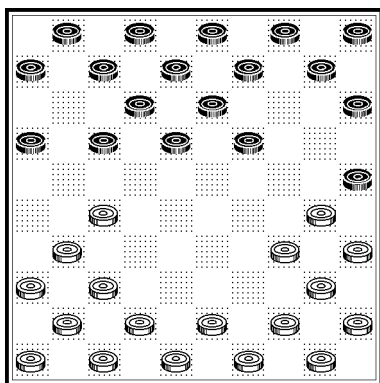


diagram 105

6. 19-24 of 6. 9-14
 7.30x19 20x18 7.31-26 en wit staat niet minder.

* Hier is ook mogelijk
 5.38-33 9-14 9.30x19 13x24
 6.33-28 18x38 10.34x14 20x9
 7.43x32 14-20 met evenwicht
 8.32-27 19-24

Ook is nog mogelijk (zie diagram 105 na 6.32-27)

6. 6-11

7.31-26 1-6

8.43-39 10-14

9.39-33 17-21 (om de afruil door 33-29 te voorkomen)

10.26x17 12x32 of 10. 11x31 14.34x43 25x34

11.33x31 met min of meer evenwicht 11.37x26 16-21 15.44x24 14x34

12.26x17 18x16 16.35x33

13.33-29 19x39 en de schijf op veld 33
staat voor wit niet goed,
toch lijkt mij dit speelbaar.

Een voortzetting die voor zwart ook kan is

4. 13-19(5) Staat wit toe dat zwart op de volgende zet overdwars afruult, dan is de stand voor zwart iets gunstiger dan in de varianten 4.14-20(1) en 4.14-19(4). Bij deze twee varianten staat er na de afruil nog een zwarte schijf op veld 13. Bij deze variant staat er dan nog een schijf op veld 14, een wezenlijk verschil.

Wit zal de bedoelde afruil willen voorkomen door

5.38-33 19-24? (wit slaat gunstig 30x19 en daarna 37x39), dus

5. 14-20

6.33-28 en deze stand kwam bij variant 4.14-20(1) al aan de orde.

5.38-32 19-24

6.30x19 20x18

7.32-27 11-16 Zo blijkt deze opening dus goed speelbaar te zijn.

Opening 24:

1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.32-27 17x37
4.41x32 11-17
5.33-28

Vaak wordt gekozen voor 5.47-41, de rún opening, maar deze zet is ook mogelijk, evenals een aantal andere, die in de volgende openingen aan bod komen.

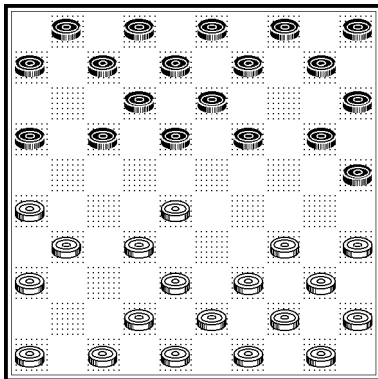


diagram 106

De bedoeling van wit is om middels 31-27 naar achteren af te ruilen.

Het 'wylde hout' op veld 28 kan dan later altijd worden afgeruild.

Bijvoorbeeld

5. 19-24

6.34x14 10x19

7.31-27 17x37

8.32x41 4-10

9.28-23 18x29 of 9. 19x28

10.26-21 16x27 10.26-21 16x27

11.35-30 25x34 11.35-30 25x34

12.39x26 12.44x24 20x29

13.39x37 15-20

14.38x18 12x23

In plaats van 8. 4-10, kan ook

8. 25-30

9.35x24 20x27

10.26x28

Zwart wil hier een stokje voor steken en speelt

5. 18-22

Niet goed voor wit is

6.32-27 (17x37 en later is wit verplicht tot 31x33 om 19-24)

6.34-30 (22x33 etc.)

6.38-33 (22-27 etc.)

6.46-41 en 47-41 leiden tot voor wit mindere standen.

Na

6.39-33 6-11

7.26x6 19-23

8.28x19 9x29

9.34x21 17x37

10.6x17 12x21

11.47x16 ontstaat een stand, waarmee beide spelers uit de voeten kunnen.

Opening 25:

- 1.31-26 20-25
- 2.37-32 14-20
- 3.32-27 17x37
- 4.41x32 11-17
- 5.42-37

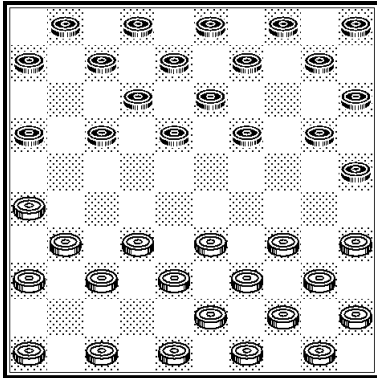


diagram 107

Zwart kan nu kiezen uit 5.7-11(1), 19-24(2) of 18-22(3).

- 5. 7-11 (1) kan als vervolg hebben
- 6.47-42 17-22
- 7.33-28 22x33
- 8.43x14 10x19
- 9.32-27 11-17
- 10.27x7 2x11
- 11.46-41

Wit kan ook kiezen voor

6.42-37, waarna er een stand op het bord komt die ook in de rún opening kan voorkomen.

De vijfde en zesde zet van wit zijn dan andersom.

Zwart vervolgt met

6. 1-7

7.48-42, is een zet van L.Miedema van Winsum.

Zwart antwoordt met 7.9-14, met de volgende stand

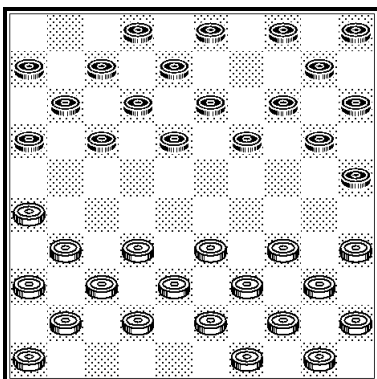


diagram 108

Voor wit wordt het nu heel moeilijk.

Na 8.31-27, 32-27 of 35-30 komt 3-9, met grote problemen voor wit.

8.32-28, kan niet om 17-21 etc..

In het gat slaan komt ook al niet goed.

8.34-30 25x34

9.40x9 14-19

10.9x29 20-24

11.29x20 10x30

12.35x24 18-23

13.24x22 17x48

14.49x47 16-21

15.26x17 7x29

En ook achterstrijken is niet goed.

8.33-29 16-21 of 8.34-29 16-21

9.29x9 11-16 9.29x9 11-16

10.31x22 18x47 10.31x22 18x47

11.46x48 16-21 11.46x48 12-17

12.9x18(de beste) 12.9x18 8x46

12. 8x46

13.26x8 46x16

14.38-32 16x47

15.48x46 3x12

Na 5. 19-24 (2)

6.34x14 10x19

7.35-30 25x34

8.39x10 5x14

9.33-29 19x39

10.43x34 kan wit aanvallen op zwarts onderbezette lange hoek, daarom

6. 4x24

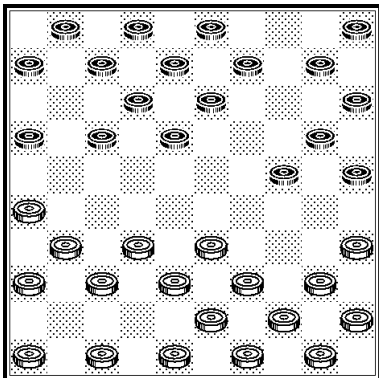


diagram 109

7.46-41 18-22
8.32-27 10-14
9.27x18 17x19 en de stand is evenwichtig of

7.40-34 18-22
8.34x14 10x19
9.47-42 19-23 (9.48-42?, om 6-11 en 22-27 9.39-34?, om 22x42 en later 16-21)
10.33-29

zwart kan ook kiezen voor

9. 17-21
10.26x28 25-30
11.35x24 20x47
16-21 (niet meteen 12.46-41, om 16-21 en later 21-26)
13.31x11 6x17
14.46-41 17-22
15.48x46 22x31
16.36x27 met een iets betere stand voor zwart
5. 18-22(3)

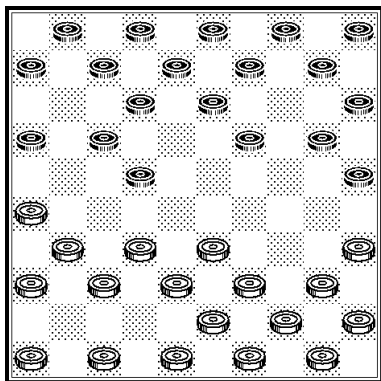


diagram 110

Een moeilijke stand voor beide partijen, waarna zou kunnen volgen
6.32-28? 19-24 etc. en voor wit komt het dan niet goed

of

6.47-22 22-27
7.31x11 1x21
8.26x17 7x47
9.46-41 20-24
10.34x23 13-19
11.48x46 19x28
12.33x22 12x32
13.39-34 32-27
14.41x32 en de zwarte is positie beter.

of

6.48-42	7-11	
7.47-41	2-7	of 7. 19-24
8.34-30	25x34	8.34x14 10x19
9.39x30	22-27	9.39-34 4-10
	het begin van een spectaculaire combinatie	10.34-30 25x34
10.31x2	10-14	11.44x24 19x30
11.30x10	17-21	12.35x24 20x29
12.26x17	7x47	13.33x24
13.46x48	8-12	wat speelbaar lijkt voor wit
14.10x17	16x18	
15.2x16	6x37	
16.42x31	en positioneel staat zwart beter.	

Opening 26:

- 1.31-26 20-25
- 2.37-31 14-20
- 3.32-27 17x37
- 4.41x32 11-17
- 5.46-41

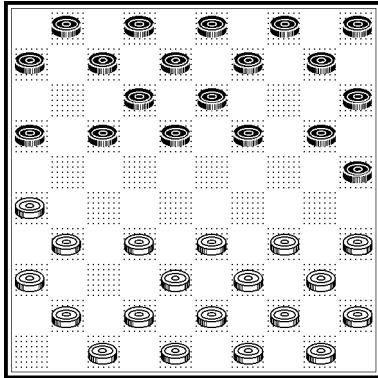


diagram 111

Zwart zal antwoorden met 5.18-22, waarna
6.41-37 niet goed is, om 6-11, 20-24 etc. Beter kan wit kiezen voor
6.33-28 22x33
7.43x14 10x19

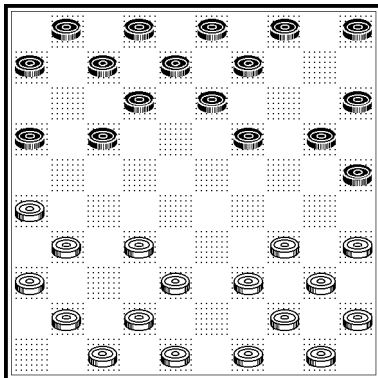


diagram 112

Niet goed is 8.41-37 (om 16-21, 20-24 etc.), maar 8.49-43

Nu heeft zwart de keuze uit

8. 17-21(1), 4-10(2), 7-11(3) of 19-24(4).

8. 17-21(1)

9.26x17 12x21 (9.31x11?, later 20-24 etc.) of 9. 7x27 13.34x12 8x26

10.31x11 1x21 10.32x21 16x27 14.35-30 25x34

11.41-37 en later 36-31, met evenwicht 11.31x22 12x31 15.39x8 3x12

12.38x27 19-24 zwart iets beter

11. 5-10

12.37-31 21x41

13.34-30 25x34

14.44x24 20x49

15.43-39 41x34

16.35x33 49x35

17.45x1 dit is theorie van J.D.Tolsma.

8. 4-10(2)
9.41-37 7-11
10.34-30 25x34
11.35x33 17-21
12.26x17 12x41
13.37x46

8. 7-11(3)
9.34-30 25x34
10.39x10 5x14

en in beide gevallen lijkt wit het moeilijk te krijgen.

8. 19-24 (4), een variant van Dirk H. de Vries.
9.34x14 4x24

10.39-34 is nu verplicht, om de dreiging 10. ...24-30 te keren.

Na bijvoorbeeld 10.39-34? Volgt

10. 6-11

11.26x6 13-18 (De elfde en twaalfde zet van zwart kunnen ook omgekeerd worden.)

12.34x14 15x3

13.35x24 18-23

14.24x22 17x39

15.6x17 12x21 en wit raakt achter.

Opening 27:

- 1.31-26 20-25
- 2.37-31 14-20
- 3.32-27 17x37
- 4.41x32 11-17
- 5.34-30

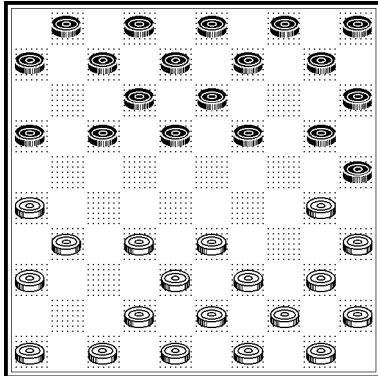


diagram 113

5. 25x34

6.40x29? 18-23 etc.

6.44x24 19x30

7.35x24 20x29

8.33x24 met een mindere stand voor wit

6.39x30 20-25

7.44-39 25x34

8.40x29 10-14

en er is min of meer evenwicht

beter voor zwart is 6. 7-11

7.44-39 20-25

8.49-44 25x34

9.39x30

of

8. 15-20, met de dreiging 18-23 etc.

9.35-30 20x40

10.45x34 en ook nu lijkt de stand gelijkwaardig

Opening 28:

1.34-30 20-25

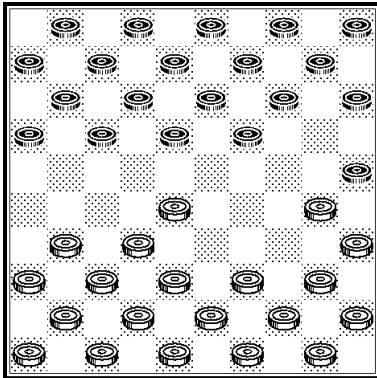


diagram 114

- 2. 25x34
- 3.35x33 19-23 (19-24, 14-20 en 15-20 zijn niet goed.)
- 4.28x19 18x20
- 5.39-34 13-19
- 6.34-30 19-24
- 7.30x19 14x23
- 8.33x13 12x14

Bij de deze opening kan er door zwart als derde zet ook gekozen worden voor 3.17-21. De stand is dan

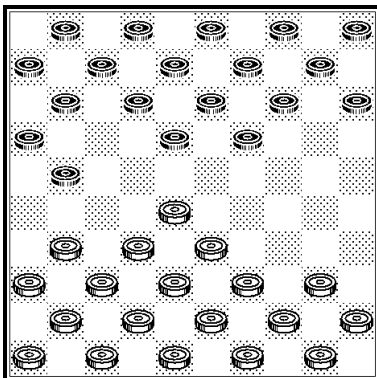


diagram 115

- Het vervolg van wit is 4. 40-35, waarna zwart kan kiezen uit 4.21-26 of 14-20.
De eerste keus leidt tot
- 5.28-23 18x29
 - 6.33x24 19x30
 - 7.35x24 14x34
 - 8.39x30

Na 4.14-20 kan wit vervolgen met

5.35-30 20x40
6.44x35 21-26
7.28-23 19x28 of 7. 18x29
8.32x23 18x29 8.33x24 19x30
9.33x24 13-19 9.35x24 13-19
10.24x13 12x14 10.24x13 12x14
11.39-34 14-20
12.34-29 9-14

Na 6. 19-24
7.28-23 24x22
8.31-27 22x31
9.37x19 13x24
staat zwart beter.

Opening 29: De Reidsma opening II.

1.34-30 20-25
2.39-34

Deze opening is genoemd naar Taco Reidsma, woonachtig te Parrega en later in Bolsward.
Het is twijfelachtig of ze speelbaar is.

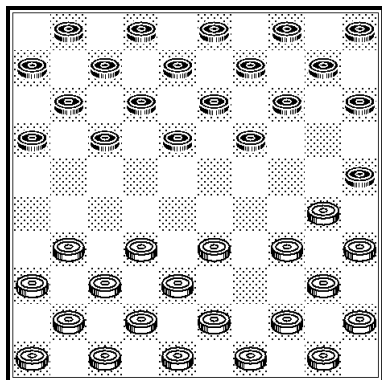


diagram 116

Zwart antwoordt met 2.14-20, waarna wit in de problemen komt.

3.31-26 9-14

4.37-31 16-21 en hoe nu verder voor wit?

4.32-27 17-21

5.26x17 11x31

6.37x26 16-21

7.26x17 18x16 en wit staat minder.

of 6.36x27 3-9

7.38-32 18-22

8.27x18 8x39

9.44x33, maar ook dit is niet goed.

Opening 30: De ter Feer opening.

1.34-30 17-21

2.30-24

Deze opening is al heel lang bekend.

Al in de negentiende eeuw werd er zo gespeeld, voor het eerst door Petrus ter Feer, afkomstig van Heeg.

Daarom is de naam Heegemer opening ook wel gebruikt.

Het is echter de vraag of het verstandig is om zo te openen.

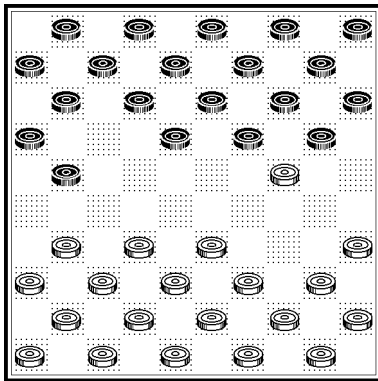


diagram 117

Zwart kan het beste antwoorden met

2. 14x34

3.39x30 21-27 (20-25 is niet goed)

4.31x22 18x27

5.37x17 12x21 en de stand lijkt voor wit moeilijk.

2. 19x30, kan niet om 3.35x24 etc.

2. 20x29 is minder goed, want na

3.33x24 14x34 of 3. 19x30

4.39x30 4.35x24 14x34

5.39x30 staat wit beslist niet minder.

Opening 31:

- 1.34-30 17-21
- 2.31-26 20-25
- 3.26x17

Deze opening komt hoogst zelden op het bord.
Niet ten onrechte, want voor zwart zijn er betere zetten aan te geven.

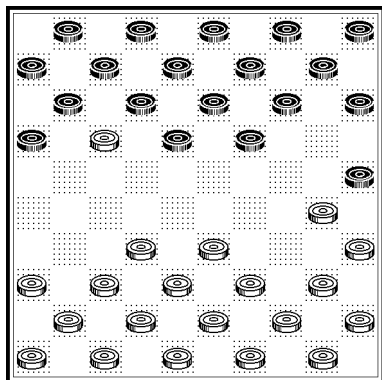


diagram 118

- 3. 7x27
- 4.37x17 (verplicht)
- 4. 12x21
- 5.41-37 25x34
- 6.44x24 19x30
- 7.35x24 14x34
- 8.33x35, met een evenwichtige stand.

Opening 32:

1.34-30 17-21
2.30-35 21-26

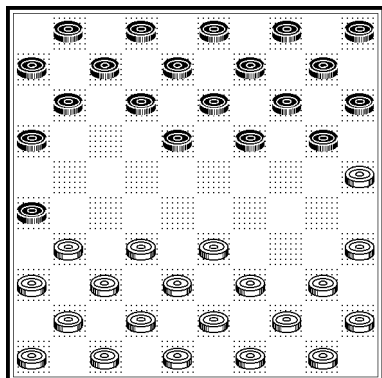


diagram 119

Deze opening lijkt voor wit speelbaar, want na

- 3.33-29 18-23
- 4.29x18 19x17
- 5.39-34 17-21 (de beste)
- 6.34-30 12-17
- 7.30-24 20x29
- 8.31-27 26x28
- 9.32x34 is er evenwicht

- 3.39-34? 20-24
- 4.25x23 19x30 etc.

- 3.40-34 20-24
- 4.25x23 18x40
- 5.45x34 (of 50x30)
- 5. 12-17 en zwart staat beter.

Opening 33: De Bakker opening II.

1.31-26 20-25
2.37-31 14-20
3.34-30 25x34

Deze opening dankt zijn naam aan Willem F. Bakker.

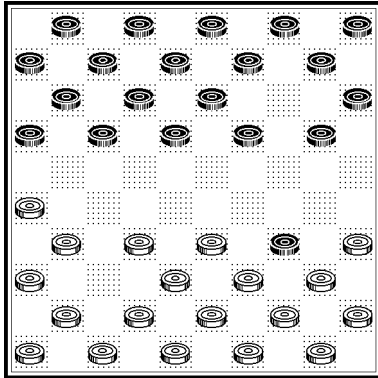


diagram 120

4.44x24 is de beste voortzetting voor wit

4. 19x30

5.35x24 20x29

6.33x24 17-21 of 6. 18-23

7.26x19 9x20 7.24x22 17x37

evenwicht 8.41x32 en zwart staat duidelijk beter.

4.40x29 is niet goed, want na 4.20-25 raakt wit in de problemen.

4.39x30 20-25

5.44-39 25x34

6.40x29 10-14

7.29-24 14x34

8.39x30 19-24

9.30x19 18x20 en wit staat minder.

Opening 34: De Reidsma opening III.

1.31-26 18-23

De naamgever van deze opening is Taco Reidsma.

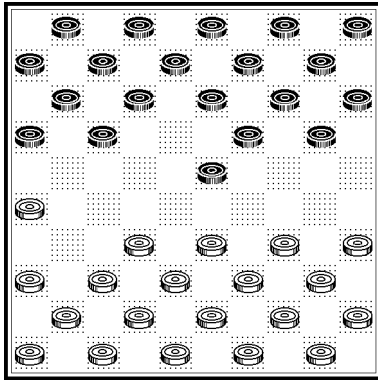


diagram 121

2.32-28 23x32

3.33x31 en de opening is voorbij, de 'theorie is er uit'.

2.37-31 23-29

3.34x23 19x37 (of eerst 33x24 en 20x29)

4.41x32 en zwart kan de lange hoek van wit er uit slaan en staat niet minder.

2.32-27 17-21

3.26x17 11x31

4.37x26 12-18 en deze stand is in de Reidsma opening I (nr. 22) ook aan de orde geweest.

2.34-30 23-29

3.30x28 17-21

4.26x17 7x29

5.33x24 19x30

6.35x24 20x29

7.39x19 13x24 met evenwicht

Opening 35:

1.31-26 20-25
2.37-31 17-21

Deze opening komt hoogst zelden op het dambord.
Naar mijn idee terecht, omdat zwart er niet goed uitkomt.

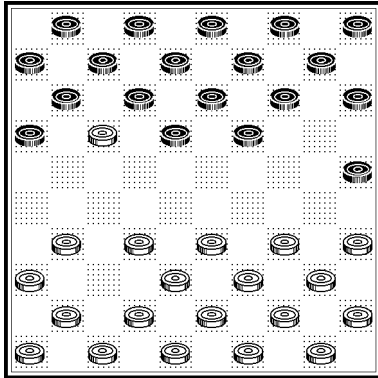


diagram 122

3.26x17 12x21 (na 3. ...7x27 volgt 4.31x21 16x27
5.31x22 18x27
6.33-28 etc.)

4.31-26 7-12 (14-20?)
5.26x17 12x21 of 5. 11x22
6.32-27 21x32 6.32-28 14-20
7.33x31 7.28x17 12x21
8.33-28

Steeds komt wit beter uit de opening.

3. 11x22
4.31-26 (een aanval op schijf 22)
4. 7-11
5.41-37 14-20 of 5. 11-17
6.26-21 11x31 (verplicht) 6.33-29 19-24 (de beste) 6. 14-20?
7.37x26 en zwart staat slecht 7.29x20 10x30 7.29-23 13x31
8.35x24 25x23 8.36x7
wit staat veel beter na 6. 1-7 of 2-7
volgt 29-23 en later 34-30
na 6. 19-23
volgt 32-27 en later 29-24

Opening 36:

1.31-26 20-25
2.37-31 19-24
3.34-30 25x34

Net als de vorige is deze opening ongebruikelijk, met name omdat wit goed uit de opening kan komen.

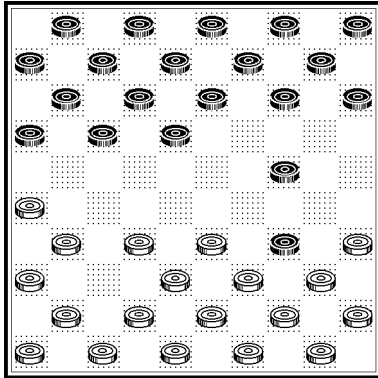


diagram 123

4.39x19? 18x20 en zwart staat beter, daarom

4.40x20 14x25 of 4. 10x30 of 4. 15x24
5.35-30 25x34 5.35x24 14x34 5.33-29 24x33
6.33x35 6.33x35 6.32x34
en steeds staat wit niet minder.

Opening 37: De Ennema opening.

1.34-29

Met deze zet opende Wytze Ennema in de jaren dertig wel eens.
In zijn damboek wordt deze opening ook genoemd.
Deze opening pakt voor wit niet goed uit.

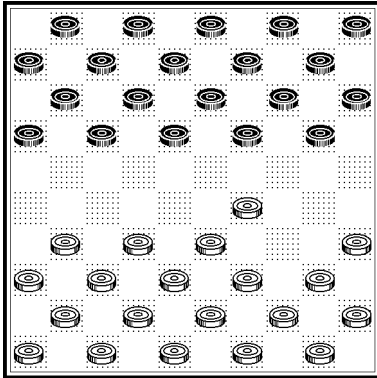


diagram 124

1. 20-25

2.40-34 (verplicht)

2. 14-20

3.35-30 20x40

4.44x35 10-14 lijkt voor wit niet speelbaar, evenals

4.50x30 19-24

5.30x19 18x20

3.31-26 19-24

4.34x14 10x19 en schijf 29 komt zwaar onder druk

3.32-28 19-24

4.34x14 10x19

5.37-31 5-10 en later 10-14 om schijf 29 aan te vallen

Opening 38: De Lusoris opening.

1. 31-26 20-25
2. 37-31 14-20
3. 33-28

Lusoris, het computerprogramma van Stef Keetman, is in de tweekamp tegen de kampioen in 1998 en 1999 van de theorie afgeweken met de derde zet.

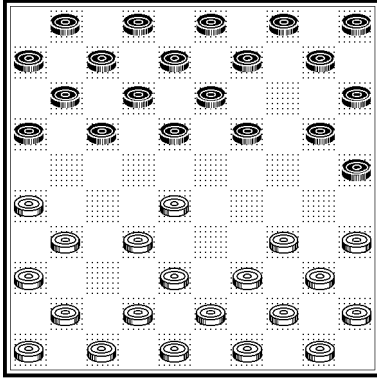


diagram 125

Zwart kan nu afruilen door

3. 19-23
4. 28x19 9x29
5. 34x23 18x29
6. 39x19 13x24 en zwart staat prima,
dus 5. 39x19 13x24
6. 34x14 20x9 Maar ook nu staat zwart toch beter. De schijf op veld 18 kan na 18-23 altijd worden afgeruild.

Na 3. 19-24

4. 34x14 10x19 kan wit een dam halen via
5. 35-30 25x34
6. 39x10 5x14
7. 32-27 17x39
8. 49x29 18x49
9. 44-39 49x35
10. 45x5, maar na
10. 16-21
11. 26x17 12x21 raakt wit de dam kwijt en komt bovendien op achterstand.

Het is dus twijfelachtig of deze opening speelbaar is.

Nawoord

Vaak wordt gezegd dat dammers liever met zwart spelen dan met wit. Het stemt de witspeler, meer dan zijn opponent, tot tevredenheid als hij goed door de opening is gekomen. De zwartspeler denkt wellicht dat er een kans is blijven liggen als er geen voordeel is behaald na de opening. Daar komt bij dat de statistieken aangeven dat het scoringspercentage voor de zwartspeler hoger ligt. Men kan dan ook stellen dat de zwartspeler een zeker psychologisch voordeel heeft. Na de bestudering van de openingen in het Friese Damspel kan ik het voortgaande in zekere zin bevestigen. Daarom is het opmerkelijk en verheugend dat minder bekende dammers zoals bijvoorbeeld Meike van der Meer en Bert Stuiver met een verrassende variant het ogenschijnlijke nadeel van wit in de beginfase weerleggen.

Een achterliggende tactiek in de opening kan naar mijn mening de volgende zijn. In de opening van het spel zal de beginnende, maar vaak ook de gevorderde dammer zijn schijven wat meer naar de zijkanten van het bord willen dirigeren.

Dan moeten de beide dammers hun schijven uit het volgende vlak van het speelbord zien te krijgen. En wat natuurlijk even belangrijk is: de tegenstander dwingen om zijn schijven wél in het bedoelde vak te houden of terecht te doen komen.

Men moet zich echter wel realiseren dat deze tactiek lang niet altijd opgaat. Desondanks stoelt de bewering: '...goed, of zelfs met voordeel uit de opening komen...' er nogal eens op dat men zelf geen 'wylde houten' (slecht geposteerde schijven, alleen op het midden van het bord) of 'hangers' (een schijf op bijvoorbeeld het veld 33 voor wit) heeft en de opponent wellicht wel.

Het midden van het bord wordt gevormd door de omkaderde velden 13, 18, 19, 22, 23, 28, 29, 32, 33 en 38.

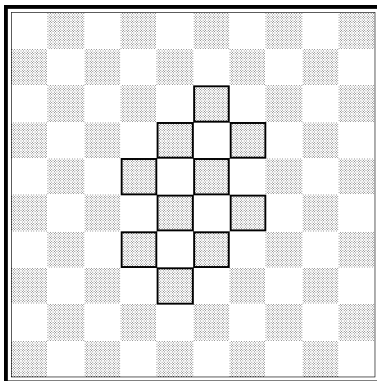


diagram 126

Ik realiseer me terdege dat dit boekwerk niet volledig is. Veel varianten kunnen diepgaander geanalyseerd worden.

Graag zou ik dan ook een ieder willen vragen verder te gaan met het bestuderen van deze prachtige denksport en daarover te publiceren.